



Socialnämnden

Socialnämnden

kallas härmed till sammanträde **onsdagen den 18 december 2024 kl. 09:00**
i Sessionssalen, Nämndhuset.

Hålltider för sammanträdet	
09.00 – 09.15	Budgetuppföljning november 2024 – <i>Ingrid Nilsson</i>
09.15 – 09.30	Fika
09.30 – 10.30	Verksamhetsplan 2025 – <i>Förvaltningsledningen och Controllers</i>
10.30 – 11.00	Pågående omställningsarbete – <i>Johan Nilsson</i>
<i>inkl. frågor</i>	
11.00 – 11.30	Översyn daglig verksamhet – <i>Eva Forslöf och Hampus Lindqvist</i>
<i>inkl. frågor</i>	
11.30 – 11.40	Hyressättning av kommunens bostäder enligt LSS – <i>Eva Forslöf och Lars Hallin</i>
<i>inkl. frågor</i>	
11.40 – 12.00	Information från förvaltningen
12.00 – 13.15	Lunch
13.15 – 13.35	Återrapport projekt Utfallsfonden – <i>Sofia Wallin</i>
<i>inkl. frågor</i>	
13.35 – 13.45	Preciserade behovsposter inom riksnormen avseende försörjningsstöd år 2025 – <i>Solbritt Höglund</i>
13.45 – 13.50	Information från ordförande
13.50 – 14.00	Ärendegenomgång
14.00 – 14.20	Fika
14.20 – 15.00	Gruppmöte
15.00	Beslutsmöte

Föredragningslista

1. Val av justerare
2. Fastställande av dagordning
3. Informationsärenden 2024
4. Budgetuppföljning 2024
5. Verksamhetsplan 2025
6. Hyressättning av kommunens bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
7. Preciserade behovsposter inom riksnormen avseende försörjningsstöd år 2025
8. Remissvar - Remittering av betänkandet Mottagandelagen: En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande (SOU 2024:68) Dnr Ju2024/02070
9. Revisionsrapport - Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling
10. Revisionsrapport - Granskning av delegationsordningar
11. Planering Socialnämnden 2024 – 2025
12. Anmälan av ordförandebeslut
13. Anmälan av delegationsbeslut 2024
14. Ärenden för kännedom
15. Eventuellt tillkommande ärende



Socialförvaltningen
Ingrid Nilsson,
ingrid.nilsson@harnosand.se

Socialnämnden

Budgetuppföljning november 2024

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden besluta

att godkänna informationen och lägga den till handlingarna, samt

att uppdra till förvaltningen att noga följa utvecklingen av personalkostnaderna och vidta de åtgärder som är möjliga.

Beskrivning av ärendet

Socialförvaltningen genom ekonomi- och kommunledningsavdelningen sammanställer efter varje avslutad månad en ekonomisk månadsrapport för att ge en översiktlig och kortfattad bild av socialnämndens ekonomiska situation och utveckling löpande under året, i detta fall utfallet efter tio månader.

Budgetavvikelsen är efter tio månader -56,2 mnkr varav externa intäkter är 17,6 mnkr lägre än budgeterat och personalkostnaderna 24,3 mnkr högre än budgeterat. Det betyder att personalkostnaderna har sjunkit med 1,0 mnkr sedan oktober.

Posten övriga kostnader avviker med -3,1 mnkr.

Hemtjänsten avviker med -36,2 mnkr mot budget

Verksamheten Särskilt boende avviker -0,6 från budget. En minskning med 1,4 mnkr sedan oktober.

Verksamheten Individ o familjeomsorg avviker negativt med -4,2 mnkr. Kostnader för försörjningsstödet inom IFO avviker negativt med -0,2 mnkr.

Funktionsstöd redovisar ett nollresultat mot budget

Verksamheterna Internt stöd och Stöd o förebyggande visar överskott på 2,4 respektive 5,5 mnkr som beror på lägre kostnader för personal samt att budgeterade intäkter för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inte möts upp av fulla kostnader ännu.

Beslutsunderlag

SOC ekonomisk månadsrapport, november 2024.

SOC ekonomisk månadsrapport, november 2024, med anteckningar.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Ekonomi november

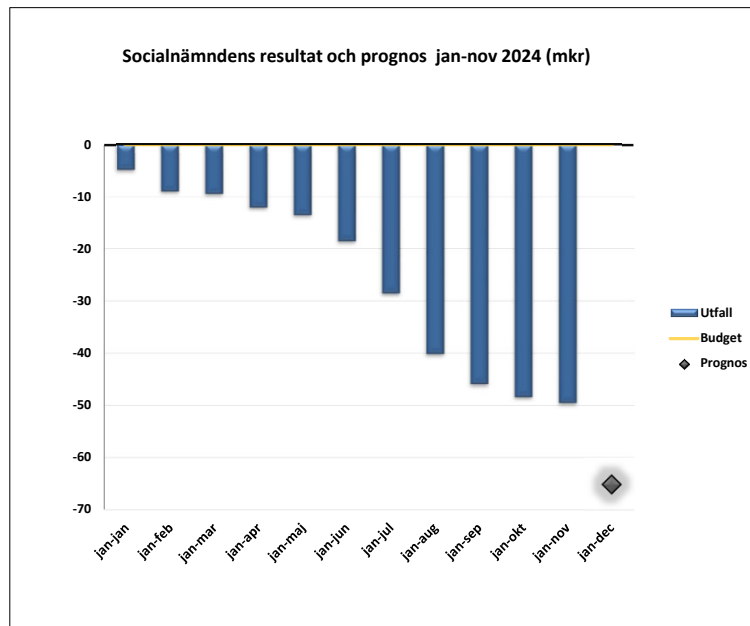
Nämnd

2024-12-18



Härnösands
kommun





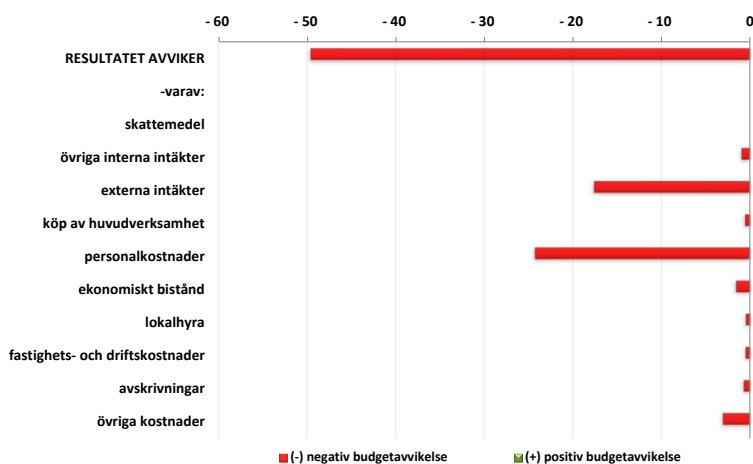
Socialnämndens resultat per sista november visar ett underskott på **- 49,7** mkr.

När året budgeterades var förutsättningen att lånet från Utfallsfonden skulle vara resultatpåverkande. I enlighet med god redovisningssed ska dock denna typ av lån inte påverka resultatet.

Vilket leder till att **Socialnämndens resultat för perioden exklusive Utfallsfonden är - 56,2** mkr.

Socialnämndens budgetavvikelse jan-nov 2024 (mkr)

Intäkter & Kostnader



Socialnämndens resultat per sista november – **49,7** mkr. Exkluderat Utfallsfonden är den **egentliga avvikelserna** – **56,2** mkr

Externa intäkter avviker negativt med – **17,6** mkr. Det är budgeterat för ett odefinierat bidrag om 18,8 mkr, men inget utfall. Verksamheterna har fått ca 2,7 mkr från Socialstyrelsen för Äldreomsorgslyftet. Detta budgeteras inte och det finns en motsvarande kostnad för personal. Lägre intäkter från statsbidrag.

Personalkostnaderna avviker negativt med – **24,3** mkr, varav hemtjänsten står för största delen (-18,6 mkr), följt av Förvaltningsgemensamt (-10,4 mkr) samt arvoden till familjehem (-7,6 mkr) medan några verksamhetsområden avviker positivt mot budget, exempelvis Internt stöd och Hälso- och sjukvården. Stöd och Förebyggande visar en positiv avvikelse om 5,8 mkr som beror på att verksamheten (samarbetet med Utfallsfonden) bara är i uppstartsfas, medan personalkostnaderna är budgeterade från 1 mars. Det är i den budget (som utfallet jämförs mot) inlagt stora orimliga besparingar för främst hemtjänsten vilket bidrar till dessa stora avvikelser.

En stor del av kostnaderna är kopplade till heltidsinförandet, som lett till överkapacitet delar av dagen, och samtidigt behov av timvikarier då "antal huvuden"

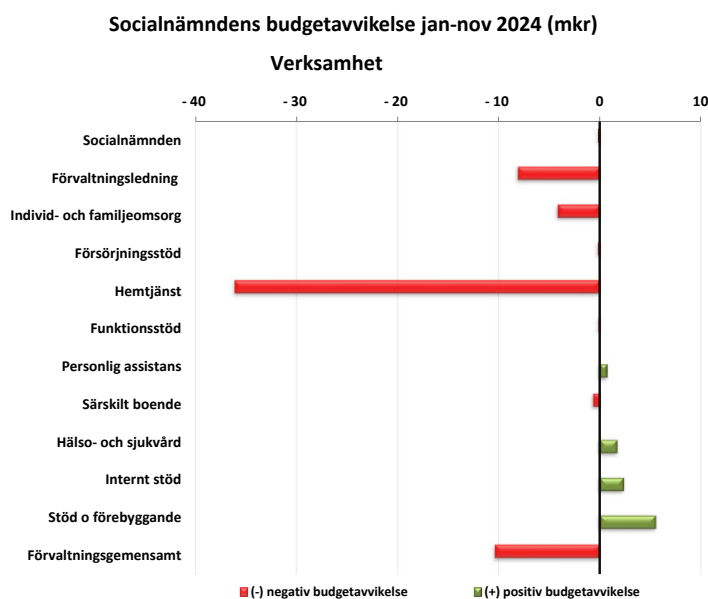
inte räcker till annars.

Andra delar som påverkar kostnaderna är att PO-påslaget för 2024 är högre än budgeterat (helår ca 5,8 mnkr), samt att posten för löneökningen inte kom med från början (9,3 mnkr för april-december).

Exkluderat den positiva avvikelsen för personalkostnader kopplade till samarbetet med Utfallsfonden är den **egentliga avvikelsen – 30,1 mnkr**.

Kostnaderna för **ekonomiskt bistånd** avviker efter elva månader med – **1,6 mnkr**.

Övriga kostnader avviker med – **3,1 mnkr**.



Grafiskt på de olika områdena.

Verksamhetsområdet **Förvaltningsledning** avviker efter elva månader med **- 8,1** mnkr.

Individ och familjeomsorgen avviker **- 4,2** mkr. Det är främst kostnaderna för familjehem samt placeringskostnaderna för LVM som avviker.

Försörjningsstöd avviker **- 0,2** mnkr.

Hemtjänsten avviker **- 36,2** mnkr. Det beror på högre personalkostnader (-18,6 mnkr) samt det odefinierade bidraget (-18,8 mnkr). Här ligger sedan 1 maj Korttidsenheten vilket motsvarar **- 1,6** mnkr per november.

Särskilt boende avviker **- 0,6** mnkr, till följd av högre personalkostnader. Korttidsenheten är sedan 1 maj flyttad till verksamhetsområdet hemtjänst.

Internt stöd visar efter elva månader **+2,4** mnkr. Det beror främst på lägre personalkostnader (3,4 mnkr). Samt att kostnaderna för larm hemtjänst och läkemedelsautomater är lägre än budgeterat. Utöver det så ger lägre statsbidrag än

budgeterat en negativ avvikelse för intäkterna.

Stöd o förebyggande visar efter elva månader + **5,5** mnkr. Området består till stor del av satsningar kopplade till samarbetet med Utfallsfonden. Detta budgeterades från mars, men är ännu bara i uppstartsfas, vilket ger en positiv budgetavvikelse om 6,6 mnkr. Biståndsenheten avviker med -1,0 mnkr till följd av höga kostnader för viten.

Förvaltningsgemensamt avviker – **10,4** mnkr. Här är en besparing enligt årsplanen inlagd, kopplad till att minska övertiden. Det handlar om 2,3 mnkr på helår, vilket ger – 2,1 mnkr per november. (Övertid är något som inte budgeteras, vilket gör att det inte finns någon budgetpost att minska på. Däremot har utfallet för hela förvaltningen legat på ca 6 mnkr per år de senaste åren)

I samband med att budgeten för 2024 skulle läsas in i systemet upptäcktes ett systemtekniskt fel som gjorde att den årliga löneökningen inte kom med i detaljbudgeten. För att detta inte skulle påverka verksamheterna lades den procentuella ökningen ut på respektive verksamhet med en motpost under Förvaltningsgemensamt. (I den totala budgetram Socialförvaltningen fått för 2024 är löneökningen inräknad)

Det handlar om 9,3 mnkr för perioden april till december, vilket per november ger en avvikelse om – 8,5 mnkr.

Individ- och familjeomsorgen

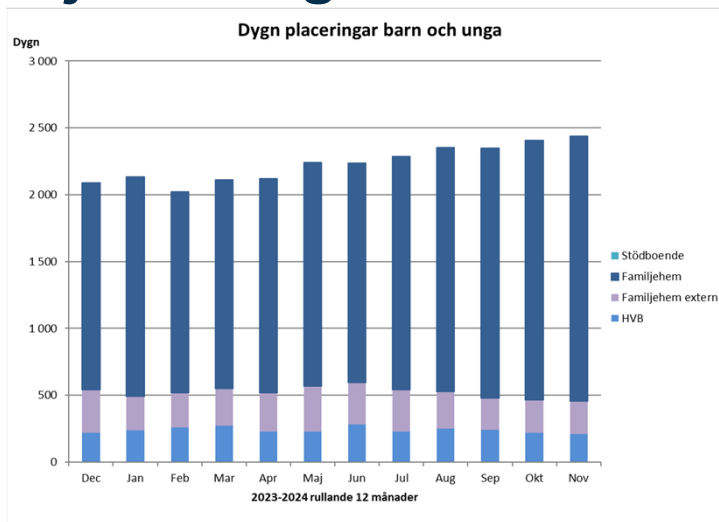
Hela IFO – 4,2 mnkr

(Exkluderat Försörjningsstöd som redovisas separat)

Barn o familj – 3,4 mnkr

- **HVB + 1,6 mnkr.**
- **Familjehem – 7,4 mnkr.**
Externa – 1,1 mnkr Egna – 6,3 mnkr
- **Gemensamt barn o familj + 2,8 mnkr**
Lägre personalkostnader, samt högre statsbidrag
- **Kontaktfamilj-/person – 0,5 mnkr**

Bogården – 0,5 mnkr



Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet Individ- och familjeomsorg (exkl. försörjningsstöd) redovisar en negativ avvikelse jämfört med budget på **- 4,2 mnkr.**

Hela **Barn och familj** visar efter elva månader ett underskott om **- 3,4 mnkr** mot budget.

Verksamheten **HVB Barn och ungdom** (Hem för vård eller boende) visar ett överskott på **+1,6 mnkr.** Lägre placeringskostnader än budgeterat.

Verksamheten **Familjehem** visar efter elva månader ett underskott på **- 7,4 mnkr.** Kostnaderna för externa familjehem avviker **- 0,8 mnkr** och intäkterna från Migrationsverket avviker med **-0,3 mnkr.** Arvodena till egna familjehem avviker med **- 7,6 mnkr** mot budget, men det tillkommer även intäkter från Migrationsverket som är **1,3 mnkr** högre än budgeterat. Under 2023 vad medlet av antal individer i egna familjehem 50 st, under 2024 har det varit högre och nu senaste månaderna strax över 60 personer.

Gemensamt barn o familj visar **+ 2,8 mnkr,** och det beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat, samt högre statsbidrag.

Bogården visar efter elva månader **- 0,5 mkr.**

Individ- och familjeomsorgen forts.

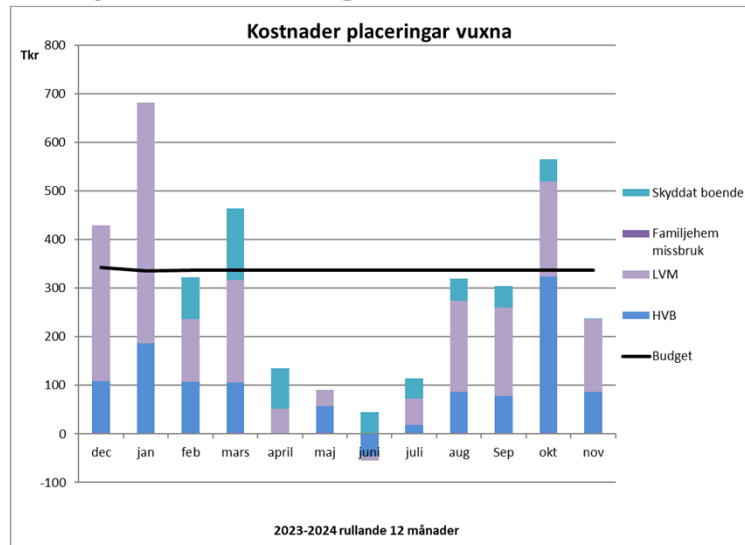
(Hela IFO – 4,2 mnkr)

(Exkluderat Försörjningsstöd som redovisas separat)

Vuxna + 0,4 mnkr

- Skyddat boende + 0,4 mnkr
- HVB + 1,3 mnkr
- LVM – 1,3 mnkr
- Öppna insatser vuxna bistånd boende –0,1 mnkr
- Gemensamt vuxen + 0,1 mnkr

IFO ledning – 0,7 mnkr



Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet Individ- och familjeomsorg (exkl. försörjningsstöd) redovisar en negativ avvikelse jämfört med budget på **– 3,4 mnkr**.

Vuxna +/- 0 mnkr

HVB visar + 1,3 mnkr efter elva månader och Skyddat boende visar + 0,4 mnkr. LVM avviker med – 1,3 mnkr och gemensamt vuxen med –0,1 mnkr.

(att stapeln är betydligt högre i oktober beror på att några fakturor för maj inte inkommit tidigare och nu bokförts först i oktober)

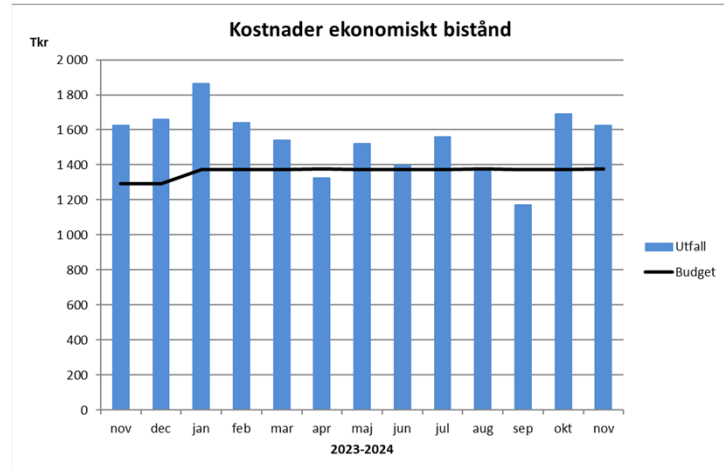
IFO Ledning o administration – 0,7 mnkr

Besparing/osthyvel för verksamhetsområdet ger avvikelsen

Försörjningsstöd

Utfall – 0,2 mnkr

- Högre utbetalt försörjningsstöd än budgeterat, till stor del p.g.a. höjd riksnorm.



Verksamheten **Försörjningsstöd** ligger efter elva månader – **0,2** mnkr. Kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott på – 1,6 mnkr. Medan intäkterna är 1,4 mnkr högre än budgeterat, främst p.g.a. högre intäkter från Migrationsverket. I november erhöll nämnden en retroaktiv schablonersättning för perioden juli till november kopplat till mottagandet av individer från Ukraina. Avvikelsen beror främst på att riksnormen höjts med 8,7% för 2024, jämfört med 2023.

Hemtjänst

Utfall – 36,2 mnkr

- Kommunal hemtjänst – 14,8 mnkr
 - Högre personalkostnader – 13,4 mnkr
 - Lägre hemtjänstpeng – 1,4 mnkr
- Extern hemtjänst – 0,4 mnkr
- Nattpatrullen – 3,1 mnkr
 - Högre personalkostnader
- Hemtjänstpeng o matdistribution – 16,5 mnkr
 - Odefinierat bidrag – 18,8 mnkr
 - Hemtjänstpeng + 1,0 mnkr (+1,4 kommunal – 0,4 extern)
 - Taxor o avgifter + 1,6 mnkr
 - Måltider – 0,3 mnkr
- Korttidsenheten (sedan 1 maj) – 1,6 mnkr
 - Högre personalkostnader



Hemtjänst

(Kommunal hemtjänst + Nattpatrull + Hemtjänstpeng o Matdistribution + Korttidsenheten sedan 1 maj)

Hemtjänsten redovisar ett underskott på totalt – **36,2** mnkr

Kommunala hemtjänsten visar ett underskott om – **14,8** mnkr per sista november. Det är främst personalkostnaderna som avviker. Heltidsinförandet är en viktig strategisk åtgärd, **men den får effekt på ekonomin**. För verksamheternas möjligheter att få ihop scheman samt för att få ekonomin att gå ihop leder heltidsinförandet till stora utmaningar. Intäkten från hemtjänstpengen avviker efter elva månader med – 1,4 mnkr.

Nattpatrullen visar ett underskott på – **3,1** mnkr, varav allt avser personalkostnader. Nattpatrullen är inte finansierad av hemtjänstpeng utan av skattemedel. De har en fast budget oavsett om verksamheten förändras.

Hemtjänstpeng o matdistribution visar – **16,5** mnkr per sista november. Här ligger 20,5 mnkr budgeterat (helår) i form av ett odefinierat bidrag, vilket på elva månader motsvarar 18,8 mnkr.

Hemtjänstpeng är den ersättning som betalas ut för utförd tid hos brukare till både

privata och kommunala utförare. Den avviker med +1,0 mnkr efter elva månader (+1,4 mnkr till egna samt – 0,4 mnkr till externa).

I hemtjänstpengen inryms även omsorgsintäkter och intäkter för matlådor samt kostnader för matdistribution, vilka för perioden visar +1,6 mnkr samt – 0,3 mnkr.

Korttidsheten tillhör verksamhetsområdet från 1 maj. Enheten visar ett underskott på – **1,6** mnkr. Hela avvikelsen är personalkostnader.

Särskilt boende

Utfall – 0,6 mnkr

- Högre personalkostnader

Efter schemaändringen som gjordes från september så har den negativa avvikelsen minskat kraftigt

- (Sedan 1 maj tillhör Korttidsenheten verksamhetsområdet hemtjänst)



Verksamhetsområdet särskilt boende redovisar ett underskott motsvarande – **0,6** mnkr. I resultatet ingår 0,2 mnkr för personal som tagits över från Alf som inte är budgeterade.

Efter schemaändringen som gjordes från september så har den negativa avvikelsen minskat kraftigt.

(Från 1 maj tillhör Korttidsenheten verksamhetsområdet hemtjänst)

Sjuklön	Utfall jan-dec 2022	Utfall jan-dec 2023	Utfall jan-nov 2024	nov-24 uppräknat helår
74 - Socialförvaltning	-10 605	-10 276	-8 853	-9 658
742 - Förvaltningsledning	-346	-468	-13	-14
743 - Individ- o familjeomsorg	-523	-484	-348	-379
744 - Hemtjänst	-3 171	-3 228	-2 558	-2 791
745 - Funktionsstöd	-2 466	-2 427	-1 852	-2 020
746 - Särskilt boende	-3 520	-3 199	-3 092	-3 373
747 - Hälso- o sjukvård	-578	-470	-581	-634
748 - Internt stöd			-356	-389
749 - Stöd o förebyggande			-53	-57
Övertid	Utfall jan-dec 2022	Utfall jan-dec 2023	Utfall jan-nov 2024	nov-24 uppräknat helår
74 - Socialförvaltning	-6 698	-6 110	-4 538	-4 950
741 - Socialnämnd	-12	-10	-10	-11
742 - Förvaltningsledning	-15	-354	-219	-239
743 - Individ- o familjeomsorg	-191	-323	-1 209	-1 318
744 - Hemtjänst	-2 315	-1 939	-911	-994
745 - Funktionsstöd	-1 925	-1 483	-1 348	-1 471
746 - Särskilt boende	-1 370	-1 180	-626	-683
747 - Hälso- o sjukvård	-870	-822	-211	-230
748 - Internt stöd			-3	-4
749 - Stöd o förebyggande			-3	-4

ovan belopp är exklusive PO

verksamheterna under 748 samt 749 låg 2022 och 2023 under 742 Förvaltningsledning

Ovan bilder visar nämndens kostnader för sjuklöner och övertid exklusive PO. En kolumn med utfallet per november och en som visar hur det skulle bli uppräknat helår. (För att få en bättre jämförelse med åren 2022 och 2023)

2024-12-09	Budgetuppföljning 2024 (tkr)	Resultat ackumulerad juni 2024	Resultat ackumulerad juli 2024	Resultat ackumulerad aug 2024	Resultat ackumulerad sep 2024	Resultat ackumulerad okt 2024	Resultat ackumulerad nov 2024	Differens föregående månad	Årsprognos T1	Årsprognos T2
	Socialnämnden	-132	-171	-138	-171	-170	-165	6	-18	-176
	Förvaltningsledning	-405	-843	-4 957	-5 611	-6 166	-8 129	-2 518	-1 713	-7 814
	- Soc ledning	-572	-991	-5 143	-5 683	-6 124	-7 904	-2 221	-1 849	-7 962
	- Hospice och Utskrivningsklara	167	148	186	72	-41	-225	-297	136	148
	Personlig assistans	1 072	1 415	1 457	1 021	616	753	-268	100	438
	Individ- och familjeomsorg	-1 876	-3 722	-3 141	-2 779	-4 312	-4 413	-1 634	-8 186	-6 499
	- Individ- och familjeomsorg exkl försörjningsstöd	-976	-2 583	-2 031	-1 893	-3 455	-4 197	-2 305	-6 025	-4 295
	- Försörjningsstöd	-900	-1 139	-1 110	-886	-857	-215	671	-2 161	-2 204
	Hemtjänst	-18 381	-23 575	-29 163	-32 817	-34 732	-36 180	-3 364	-31 021	-35 471
	- Kommunal hemtjänst	-8 029	-10 186	-13 036	-14 567	-14 815	-15 003	-436	-11 075	-12 383
	- Nattpatrull	-1 274	-1 808	-2 411	-2 749	-2 965	-3 078	-330	-2 225	-2 227
	- Hemtjänstpeng & matdistribution, inkl extern hemtj	-8 446	-10 689	-12 440	-14 079	-15 388	-16 465	-2 386	-16 806	-19 233
	- varav Extern hemtjänst	-72	-331	-365	-447	-493	-424	22	90	-331
	- Korttidsenheten	-632	-892	-1 276	-1 423	-1 563	-1 635	-212	-915	-1 628
	Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri	1 930	159	-446	-672	-195	-153	520	-1 669	-1 030
	- Externa placeringar	-865	-1 129	-1 440	-1 601	-1 602	-1 780	-179	-472	-1 499
	- Individuella insatser	-27	-10	59	66	37	252	186	-1	112
	- Egna boenden och daglig verksamhet	2 822	1 297	935	863	1 370	1 376	513	-1 196	356
	Särskilt boende	-1 700	-2 616	-3 234	-3 048	-2 024	-628	2 420	-3 199	-1 078
	Hälsa- och sjukvård	266	267	603	465	825	1 750	1 284	8	1 091
	Internt stöd	2 754	3 081	1 227	1 205	1 801	2 381	1 176	92	4
	- Administration och service	2 914	3 501	2 823	3 060	3 617	4 057	997	1 492	2 162
	- Bemanning och planering	-84	-157	-1 192	-1 295	-1 334	-1 423	-128	-953	-2 254
	- Poolenhet	-77	-263	-404	-560	-482	-253	307	-447	97
	Stöd o förebyggande	2 128	2 887	4 280	4 365	5 033	5 549	1 184	-358	-3 031
	- Ledning förebyggande	421	502	595	603	607	612	9	-21	-1 368
	- Anhörig- och närståendestöd	1 127	1 400	1 682	1 960	2 240	2 521	562	-44	94
	- Bedömning och insatsteam	1 650	2 065	2 480	2 894	3 191	3 455	561	0	-557
	- Biståndsenhet	-1 069	-1 080	-477	-1 092	-1 006	-1 040	52	-293	-1 200
	Förvaltningsgemensamt	-4 265	-5 496	-6 726	-7 956	-9 186	-10 416	-2 460	-11 645	-11 645
	Summa	-18 610	-28 613	-40 237	-45 998	-48 510	-49 652	-3 654	-57 609	-65 213
	Exkl. Utfallsfondenrelaterat	-21 749	-32 522	-44 915	-51 389	-54 479	-56 230			

Jämförelse mellan månaderna.

Frågor och Synpunkter



Härnösands
kommun

Ekonomi november

Nämnd

2024-12-18

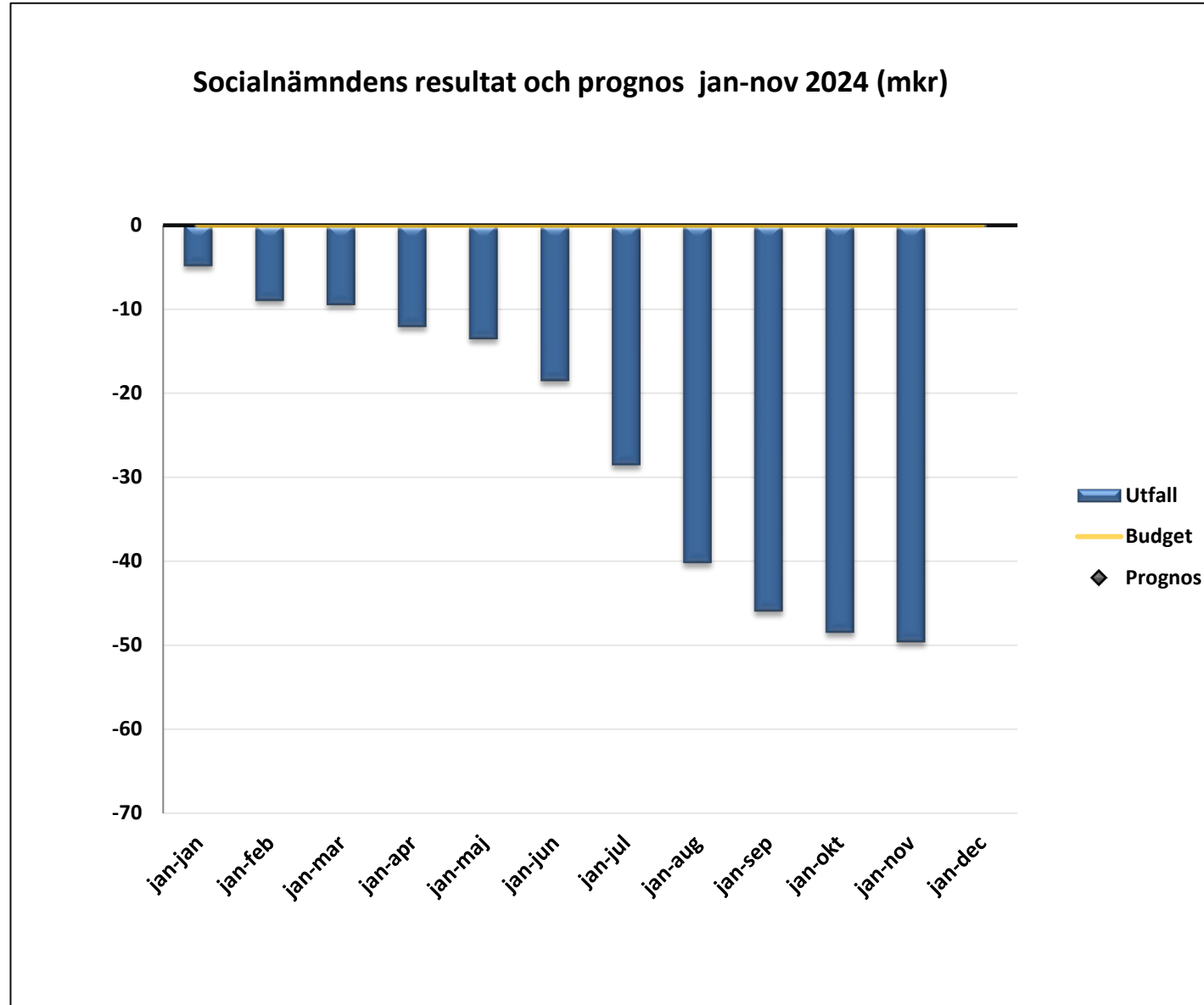


Härnösands
kommun

Uppföljning

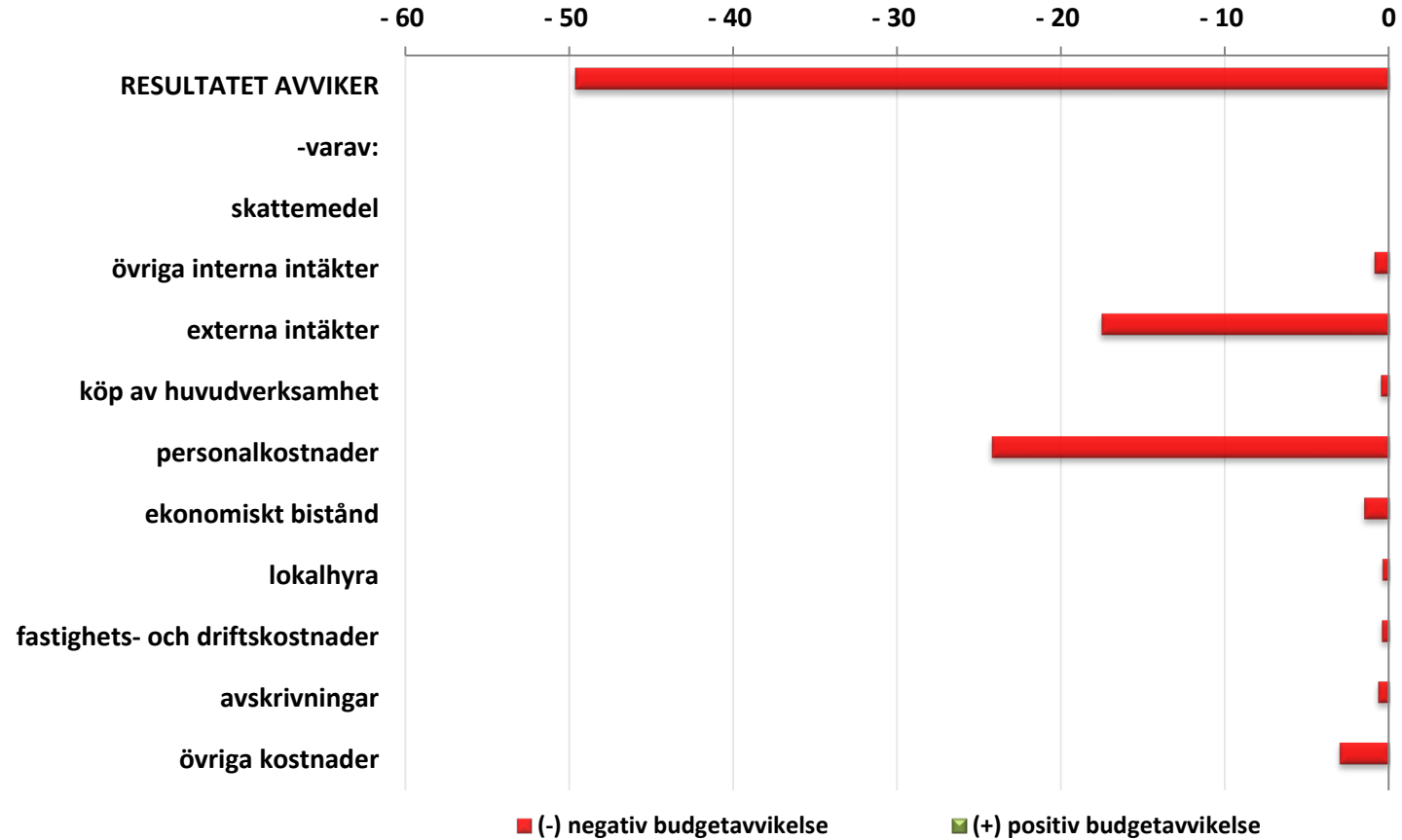


Härnösands
kommun



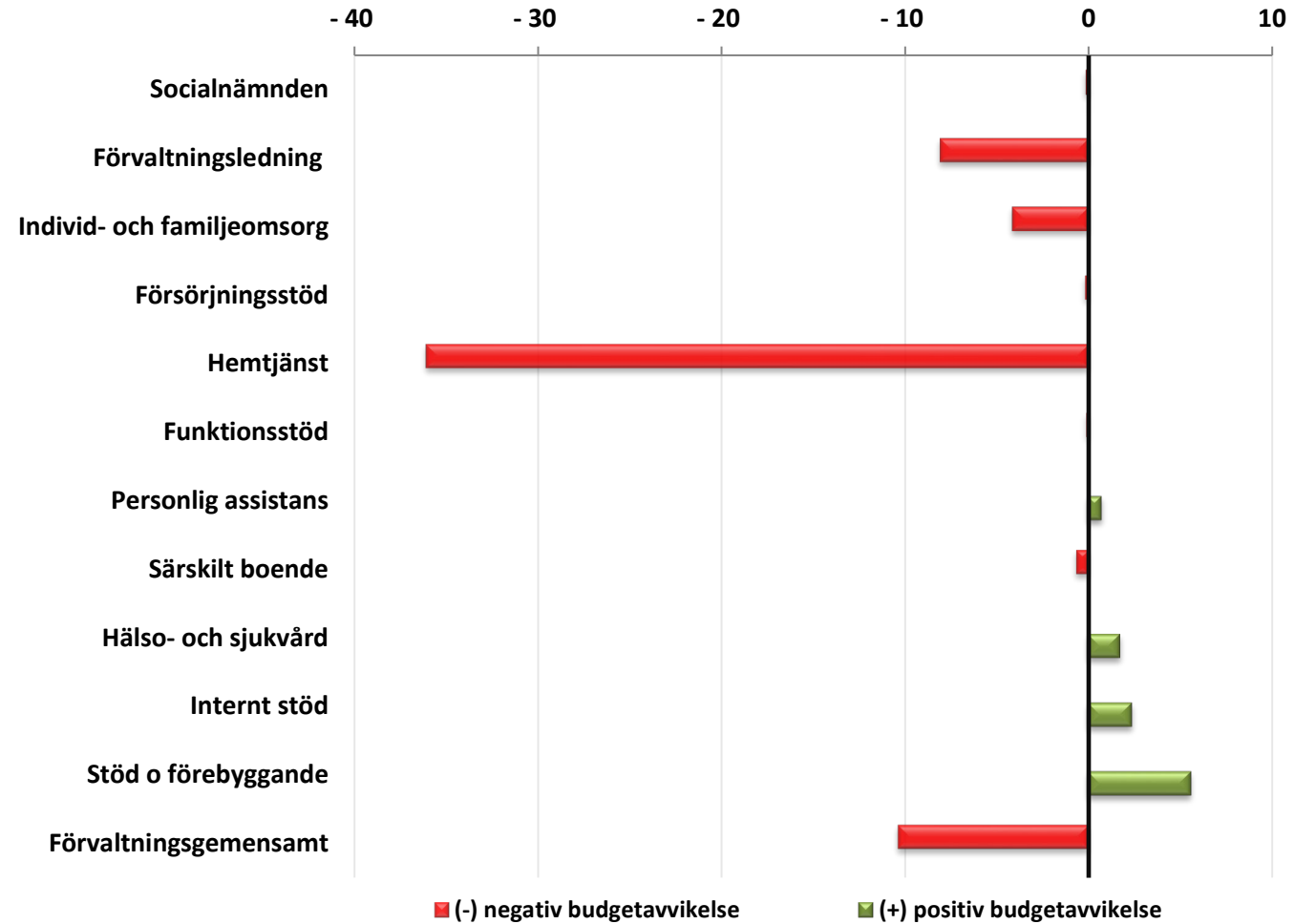
Socialnämndens budgetavvikelse jan-nov 2024 (mkr)

Intäkter & Kostnader



Socialnämndens budgetavvikelse jan-nov 2024 (mkr)

Verksamhet



Individ- och familjeomsorgen

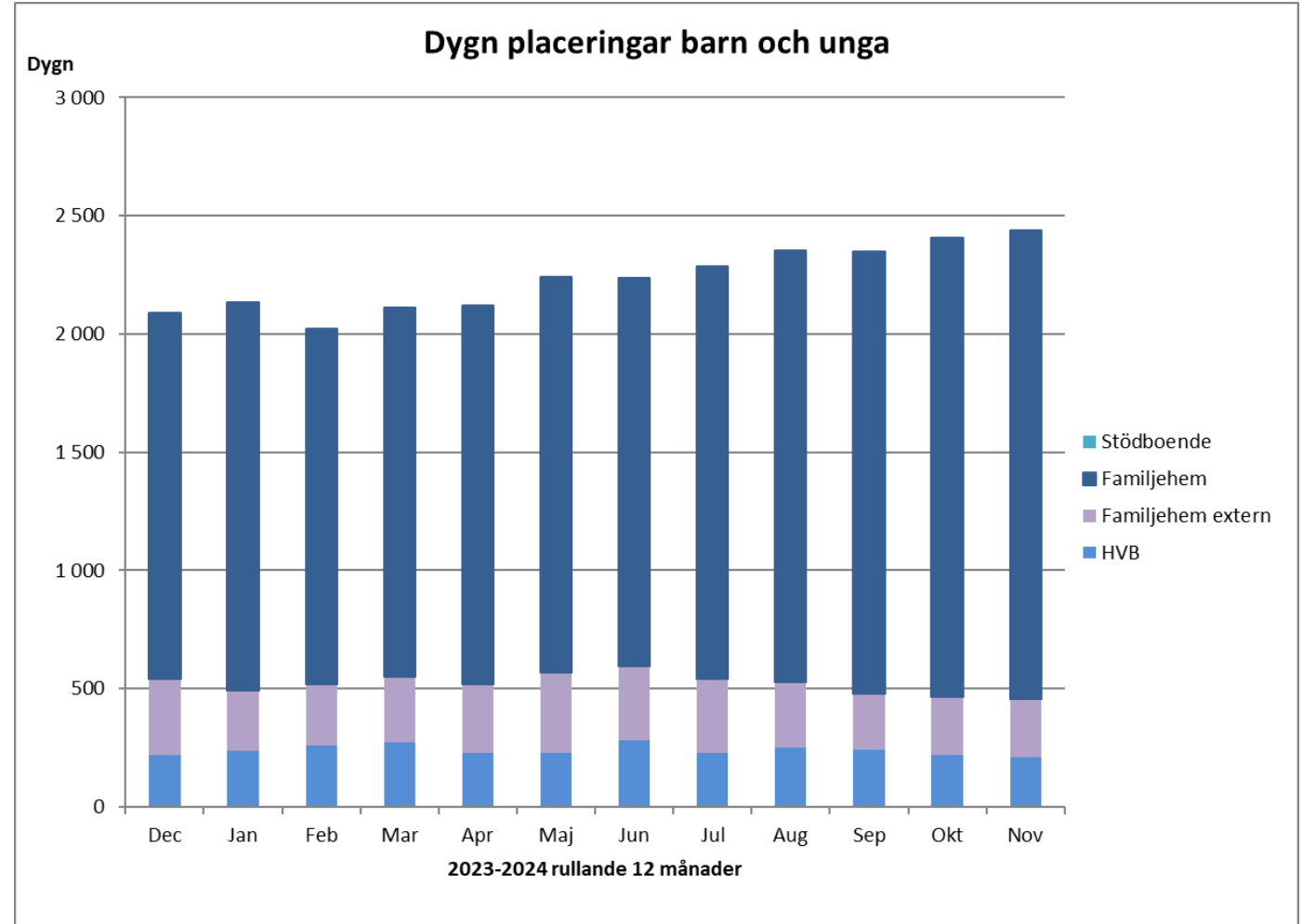
Hela IFO – 4,2 mnkr

(Exkluderat Försörjningsstöd som redovisas separat)

Barn o familj – 3,4 mnkr

- **HVB + 1,6 mnkr.**
- **Familjehem – 7,4 mnkr.**
Externa – 1,1 mnkr Egna – 6,3 mnkr
- **Gemensamt barn o familj + 2,8 mnkr**
Lägre personalkostnader, samt högre statsbidrag
- **Kontaktfamilj-/person – 0,5 mnkr**

Bogården – 0,5 mnkr



Individ- och familjeomsorgen forts.

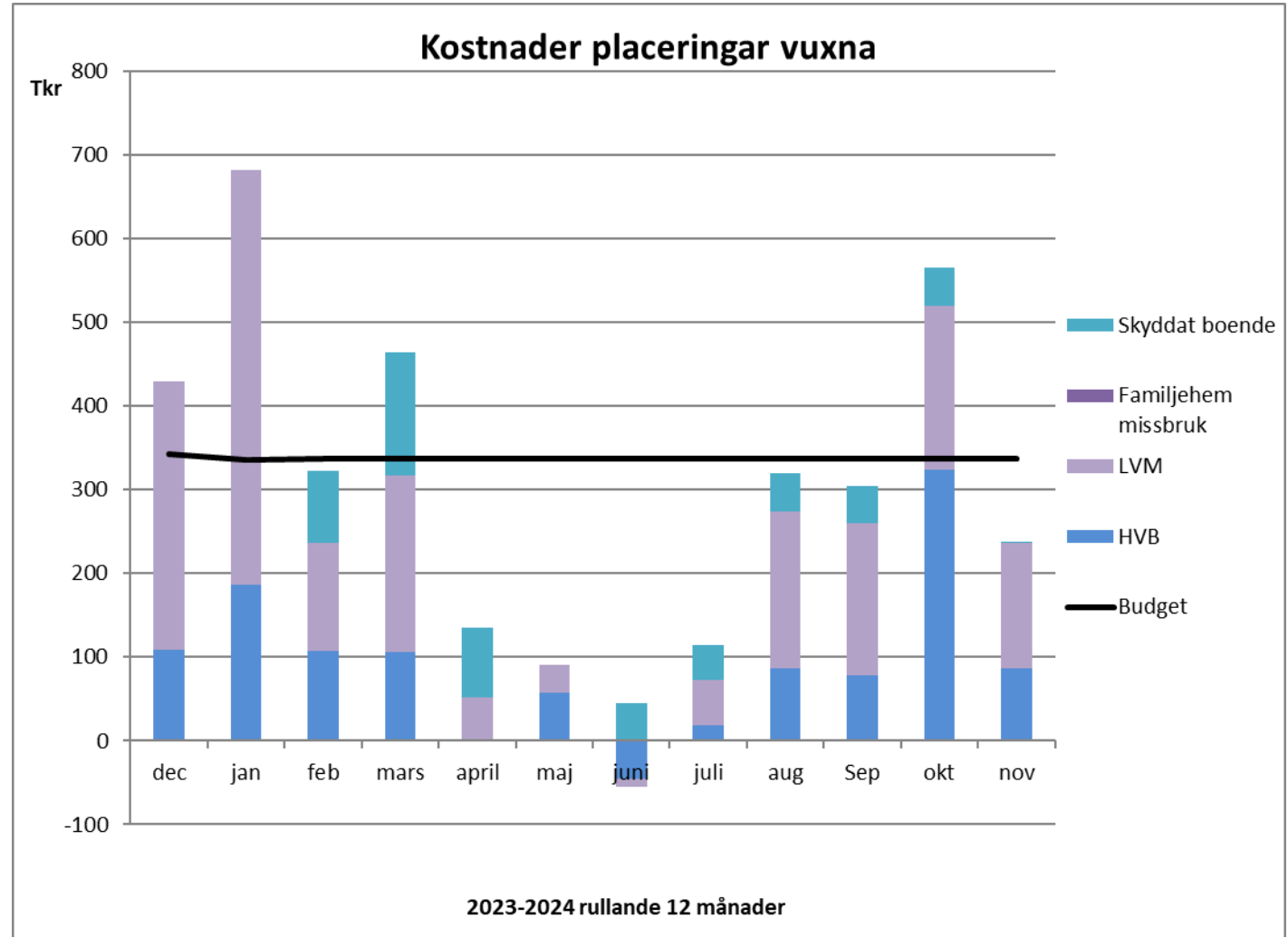
(Hela IFO – 4,2 mnkr)

(Exkluderat Försörjningsstöd som redovisas separat)

Vuxna + 0,4 mnkr

- Skyddat boende + 0,4 mnkr
- HVB + 1,3 mnkr
- LVM – 1,3 mnkr
- Öppna insatser vuxna bistånd boende –0,1 mnkr
- Gemensamt vuxen + 0,1 mnkr

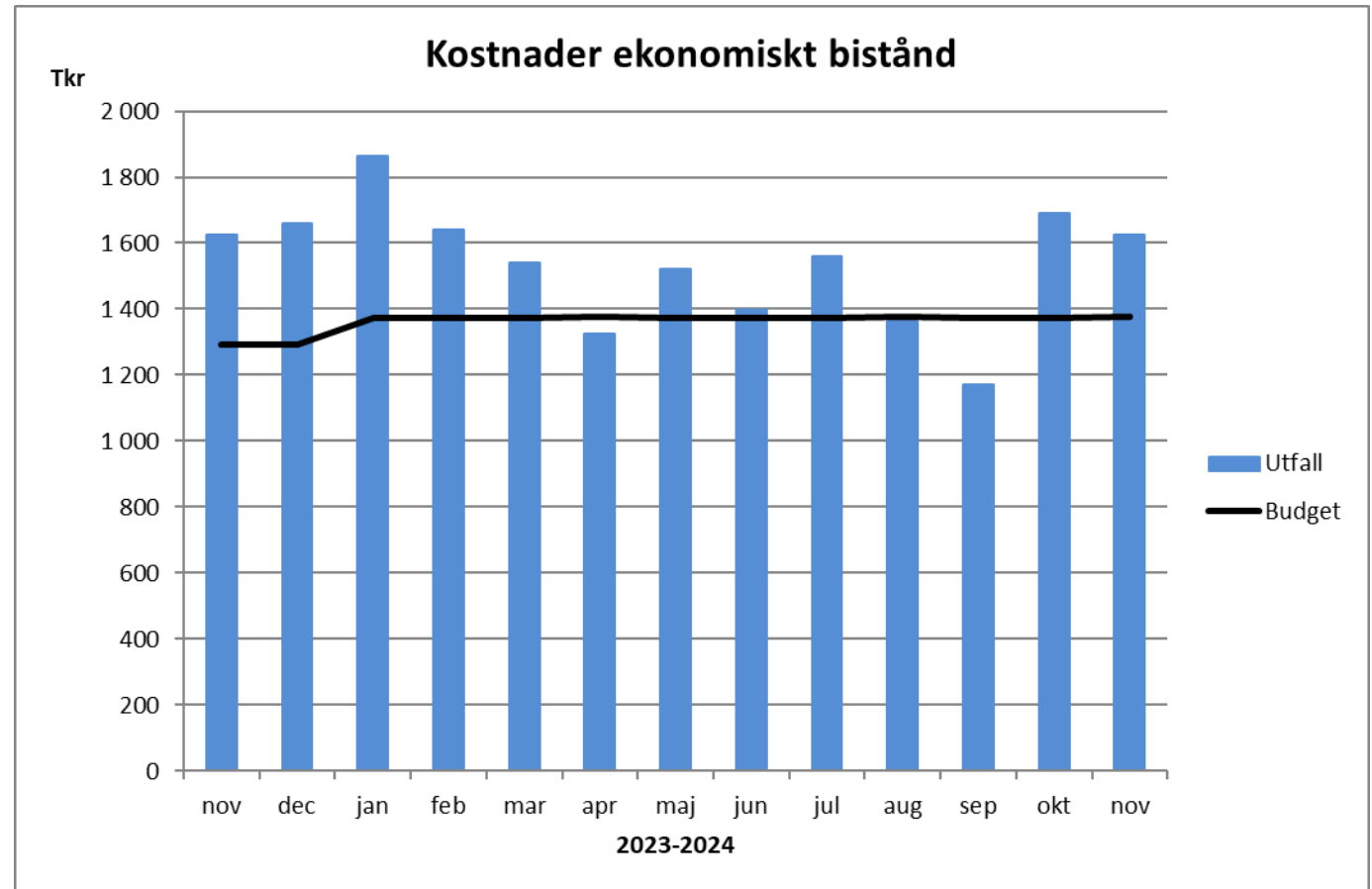
IFO ledning – 0,7 mnkr



Försörjningsstöd

Utfall – 0,2 mnkr

- Högre utbetalt försörjningsstöd än budgeterat, till stor del p.g.a. höjd riksnorm.



Hemtjänst

Utfall – 36,2 mnkr

- Kommunal hemtjänst – 14,8 mnkr
 - Högre personalkostnader – 13,4 mnkr
 - Lägre hemtjänstpeng – 1,4 mnkr
- Extern hemtjänst – 0,4 mnkr
- Nattpatrullen – 3,1 mnkr
 - Högre personalkostnader
- Hemtjänstpeng o matdistribution – 16,5 mnkr
 - Odefinierat bidrag – 18,8 mnkr
 - Hemtjänstpeng + 1,0 mnkr (+1,4 kommunal – 0,4 extern)
 - Taxor o avgifter + 1,6 mnkr
 - Måltider – 0,3 mnkr
- Korttidsenheten (sedan 1 maj) – 1,6 mnkr
 - Högre personalkostnader



Särskilt boende

Utfall – 0,6 mnkr

- Högre personalkostnader

Efter schemaändringen som gjordes från september så har den negativa avvikelsen minskat kraftigt

- (Sedan 1 maj tillhör Korttidsenheten verksamhetsområdet hemtjänst)



Sjuklön	Utfall jan-dec 2022	Utfall jan-dec 2023	Utfall jan-nov 2024	nov-24 uppräknat helår
74 - Socialförvaltning	-10 605	-10 276	-8 853	-9 658
742 - Förvaltningsledning	-346	-468	-13	-14
743 - Individ- o familjeomsorg	-523	-484	-348	-379
744 - Hemtjänst	-3 171	-3 228	-2 558	-2 791
745 - Funktionsstöd	-2 466	-2 427	-1 852	-2 020
746 - Särskilt boende	-3 520	-3 199	-3 092	-3 373
747 - Hälso- o sjukvård	-578	-470	-581	-634
748 - Internt stöd			-356	-389
749 - Stöd o förebyggande			-53	-57

Övertid	Utfall jan-dec 2022	Utfall jan-dec 2023	Utfall jan-nov 2024	nov-24 uppräknat helår
74 - Socialförvaltning	-6 698	-6 110	-4 538	-4 950
741 - Socialnämnd	-12	-10	-10	-11
742 - Förvaltningsledning	-15	-354	-219	-239
743 - Individ- o familjeomsorg	-191	-323	-1 209	-1 318
744 - Hemtjänst	-2 315	-1 939	-911	-994
745 - Funktionsstöd	-1 925	-1 483	-1 348	-1 471
746 - Särskilt boende	-1 370	-1 180	-626	-683
747 - Hälso- o sjukvård	-870	-822	-211	-230
748 - Internt stöd			-3	-4
749 - Stöd o förebyggande			-3	-4

ovan belopp är exklusive PO

verksamheterna under 748 samt 749 låg 2022 och 2023 under 742 Förvaltningsledning

Budgetuppföljning 2024 (tkr)	Resultat ackumulerad juni 2024	Resultat ackumulerad juli 2024	Resultat ackumulerad aug 2024	Resultat ackumulerad sep 2024	Resultat ackumulerad okt 2024	Resultat ackumulerad nov 2024	Differens föregående månad	Årsprognos T1	Årsprognos T2
Socialnämnden	-132	-171	-138	-171	-170	-165	6	-18	-176
Förvaltningsledning	-405	-843	-4 957	-5 611	-6 166	-8 129	-2 518	-1 713	-7 814
- Soc ledning	-572	-991	-5 143	-5 683	-6 124	-7 904	-2 221	-1 849	-7 962
- Hospice och Utskrivningsklara	167	148	186	72	-41	-225	-297	136	148
Personlig assistans	1 072	1 415	1 457	1 021	616	753	-268	100	438
Individ- och familjeomsorg	-1 876	-3 722	-3 141	-2 779	-4 312	-4 413	-1 634	-8 186	-6 499
- Individ- och familjeomsorg exkl försörjningsstöd	-976	-2 583	-2 031	-1 893	-3 455	-4 197	-2 305	-6 025	-4 295
- Försörjningsstöd	-900	-1 139	-1 110	-886	-857	-215	671	-2 161	-2 204
Hemtjänst	-18 381	-23 575	-29 163	-32 817	-34 732	-36 180	-3 364	-31 021	-35 471
- Kommunal hemtjänst	-8 029	-10 186	-13 036	-14 567	-14 815	-15 003	-436	-11 075	-12 383
- Nattpatrull	-1 274	-1 808	-2 411	-2 749	-2 965	-3 078	-330	-2 225	-2 227
- Hemtjänstpeng & matdistribution, inkl extern hemtj	-8 446	-10 689	-12 440	-14 079	-15 388	-16 465	-2 386	-16 806	-19 233
- varav Extern hemtjänst	-72	-331	-365	-447	-493	-424	22	90	-331
- Korttidsenheten	-632	-892	-1 276	-1 423	-1 563	-1 635	-212	-915	-1 628
Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri	1 930	159	-446	-672	-195	-153	520	-1 669	-1 030
- Externa placeringar	-865	-1 129	-1 440	-1 601	-1 602	-1 780	-179	-472	-1 499
- Individuella insatser	-27	-10	59	66	37	252	186	-1	112
- Egna boenden och daglig verksamhet	2 822	1 297	935	863	1 370	1 376	513	-1 196	356
Särskilt boende	-1 700	-2 616	-3 234	-3 048	-2 024	-628	2 420	-3 199	-1 078
Hälso- och sjukvård	266	267	603	465	825	1 750	1 284	8	1 091
Internt stöd	2 754	3 081	1 227	1 205	1 801	2 381	1 176	92	4
- Administration och service	2 914	3 501	2 823	3 060	3 617	4 057	997	1 492	2 162
- Bemanning och planering	-84	-157	-1 192	-1 295	-1 334	-1 423	-128	-953	-2 254
- Poolenhet	-77	-263	-404	-560	-482	-253	307	-447	97
Stöd o förebyggande	2 128	2 887	4 280	4 365	5 033	5 549	1 184	-358	-3 031
- Ledning förebyggande	421	502	595	603	607	612	9	-21	-1 368
- Anhörig- och närståendestöd	1 127	1 400	1 682	1 960	2 240	2 521	562	-44	94
- Bedömning och insatsteam	1 650	2 065	2 480	2 894	3 191	3 455	561	0	-557
- Biståndsenhet	-1 069	-1 080	-477	-1 092	-1 006	-1 040	52	-293	-1 200
Förvaltningsgemensamt	-4 265	-5 496	-6 726	-7 956	-9 186	-10 416	-2 460	-11 645	-11 645
Summa	-18 610	-28 613	-40 237	-45 998	-48 510	-49 652	-3 654	-57 609	-65 213
Exkl. Utfallsfondenrelaterat	-21 749	-32 522	-44 915	-51 389	-54 479	-56 230			

Frågor och Synpunkter



Härnösands
kommun



Socialförvaltningen
Ingrid Nilsson
ingrid.nilsson@harnosand.se

Socialnämnden

Verksamhetsplan 2025

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden besluta

att fastställa socialnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2025, samt

att överlämna socialnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2025 till kommunfullmäktige för kännedom.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsplanen 2025 är en sammanfattning av verksamheten utifrån politiska mål i form av budgetprioriteringar och strategisk planering.

Förslaget till verksamhetsplan 2025 bygger på beslutade mål, nyckelaktiviteter, indikatorer och fördelade medel i budget 2025.

Genom workshop vid två tillfällen har nämnden tagit fram följande förslag till mål och nyckelaktiviteter för 2025:

Inriktning En plats för alla:

Våra invånare, kvinnor och män, flickor och pojkar, ska känna sig trygga och inkluderade i samhället.

Inriktning Plats för tillväxt:

Vi är väl kända för god och tillgänglig verksamhet och service för såväl kvinnor som män, flickor och pojkar.

Inriktning Modig miljökommun:

Vi bidrar till minskad miljöpåverkan och arbetar mer hållbart i allt vi gör.

Inriktning Likvärdig utbildning:

Vi bidrar till att fler personer, kvinnor och män, flickor och pojkar, kan ta del av mer anpassade utbildningar.

Inriktning Jämställd och jämlik välfärd:

I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv

Inriktning Attraktiv arbetsgivare:

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Nämndens nyckelaktiviteter 2025

Fler ges *rätt stöd i rätt tid.

** Rätt = evidensbaserat och rättssäkert stöd med hög grad av medansvar och en skälig levnadsnivå.*

Verksamheterna tillhandahåller *rätt förebyggande stöd.

** Rätt = evidensbaserat och rättssäkert stöd med hög grad av medansvar och en skälig levnadsnivå.*

Våra framgångar kommuniceras mer proaktivt.

Härnösand ska vara en plats där vi vill leva livet ut, en mer trygg kommun

Ökad kunskap om miljöfrågor.

Införande av åtgärder i verksamheten för minskad miljöpåverkan.

Vi bidrar aktivt när utbildningar tas fram och utvecklas.

Vi bidrar till att fler barn, såväl flickor som pojkar, klarar sin skolgång.

Alla insatser ges på jämställda och jämlika villkor utifrån individuella förutsättningar och skillnader.

Ökad kunskap om jämställdhet, jämlikhet och diskriminering.

Ett mer tillitsbaserat och närvarande ledarskap.

Förbättrad struktur i verksamheten.

Rätt kompetens för uppdraget.

En mer sund och utvecklande arbetsmiljö.

Budget 2025

Enligt kommunstyrelsens budgetdirektiv föreslår förvaltningen en budget i balans.

Nämndens skatteram för budgetåret 2025 är 804,5 mnkr. Det är en ökning med 86,8 mnkr jämfört med föregående budgetår, men ska ställas mot en prognos för 2024 om – 65,2 mnkr utifrån höga personalkostnader samt betydligt lägre intäkter i form av statsbidrag, närmare bestämt 48,1 mnkr lägre än 2024.

Personalkostnaderna ökar med 31,7 mnkr åren emellan. BEA-anställningarna från ALF till SÄBO bidrar med 11,1 mnkr till kostnadsökningen. Arvoden familjehem står för 7,2 mnkr. Funktionsstöds personalbudget ökar med 8,4 mnkr. Vakanta tjänster inom ledning har tillsats. Vikariekostnader har under många år varit för lågt budgeterade och för 2025 har alla verksamheter fått en mer rimlig budget för vikariekostnader.

Lokalkostnaderna budgeteras öka med 6,2 mnkr i jämförelse med föregående årsbudget.

Budgeten för ekonomiskt bistånd är höjd med 2,5 mnkr.

Investeringsramen för 2025 är 5,8 mnkr.

Samarbetet med Utfallsfonden för 2025 budgeteras medföra ökade kostnader om ca 10 mnkr. Eftersom medlen från Utfallsfonden redovisningstekniskt hanteras som ett lån istället för ett bidrag så ger medlen

från Utfallsfonden ingen intäkt i resultaträkningen utan de 10 mnkr i ökade kostnader hanteras istället inom skattemedelstildelningen.

För 2025 ser nämnden flertalet större kostnadsökningar, främst inom kostnader för arbetskraft. Täta uppföljningar samt i förekommande fall organisationsförändringar kommer att behövas för att nämnden ska klara utmaningen att hålla sin budget.

Socialt perspektiv

Nämndens målprogram, dvs nämndens mål, nyckelaktiviteter samt indikatorer för att mäta resultatet av nyckelaktiviteterna, är ett av de viktigaste besluten nämnden tar för hur de som är i behov av stöd och hjälp från nämnden kan få sådan hjälp och hur den upplevs.

Beslutet om målprogram för 2025 har påverkan på barnperspektivet, men också för personer i alla åldrar.

Ekologiskt perspektiv

Målprogrammet har påverkan på det ekologiska perspektivet såtillvida att nämnden ska arbeta mer hållbart i allt de gör.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Målprogrammet påverkar både det ekonomiska och juridiska perspektivet. Ekonomiskt så skall målprogrammet utformas så att det kan utföras inom tilldelad ekonomiska ram och alla beslut inom nämndens ansvarsområden skall ha sin grund i de olika lagstiftningar som nämnder har att följa.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Bilagor

Bilaga 1 Verksamhetsplan 2025.



Härnösands
kommun



Socialnämnd

Verksamhetsplan 2025

2025-01-01

Verksamhetsplan 2025

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2025-01-01 Organisation: Socialnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2025	1
1 Uppdrag och ansvarsområden.....	2
1.1 Utgångspunkter.....	2
2 Viktiga händelser.....	3
3 Planerad verksamhet	7
3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	7
3.2 Målstyrning	8
3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet	10
3.4 Vidare planerad verksamhet	12
4 Planerad verksamhet för kommande år.....	15
5 Ekonomiskt sammandrag.....	16
5.1 Nämndens budget	16
5.1.1 Budget per verksamhetsområde.....	17
5.1.2 Personalbudget	19
5.2 Investeringsbudget	20
6 Internkontroll	22

1 Uppdrag och ansvarsområden

Socialnämndens övergripande uppgift är att nämnden inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs enligt det mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamheterna inom socialnämndens område är i huvudsak lagstyrda. Det finns insatser som inte styrs av lag men har en god inverkan både kvalitativt och ekonomiskt på lagstyrd verksamhet.

Med socialtjänst avses i första hand den verksamhet som regleras genom socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), samt personlig assistans som utförs med assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Socialtjänst avser även handläggning av ärenden som rör adoptioner, faderskap, vårdnad, boende och umgänge enligt föräldrabalken.

Med kommunal hälso- och sjukvård menas sjukvård som genom kommunens åtagande ges i vårdtagarens bostad eller på boende där vårdtagaren vistas. Kommunerna ansvarar enligt Hälso- och sjukvårdslagen för Hälso- och sjukvård (förutom läkarinsatser) i särskilt boende och dagverksamheter samt även för hemsjukvård i ordinärt boende.

Socialförvaltningen har sju verksamhetsområden, Individ och familjeomsorg, Hemtjänst, Särskilt boende, Hälso- och sjukvård, Funktionsstöd, Stöd och förebyggande insatser samt Internt stöd. I förvaltningen finns även en medicinskt ansvarig sjuksköterska med ansvar för kvalitet inom Hälso- och sjukvårdsområdet. Inkluderat i några av dessa verksamheter finns bl.a. finns myndighetsutövning, olika stöd- och utvecklingsfunktioner samt administration och nämndsekretariat.

1.1 Utgångspunkter

Kommunens årsplan med budget antas av fullmäktige. Genom beslutet om årsplanen fördelar fullmäktige uppdrag och medel (budget) i organisationen. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för Årsplanen.

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som planeras att genomföras med syfte att nå de uppdrag som tilldelats genom årsplanen. Verksamhetsplanen anger mål och hur den budget som tilldelats ska fördelas inom den egna organisationen.

Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport (enbart ekonomisk uppföljning), delårsrapport och verksamhetsberättelse.



2 Viktiga händelser

Sverige står inför en omfattande välfärdsomställning kommande år. Detta kommer att avspeglas i socialnämndens verksamhet. Under 2025 kommer därför ett omställningsarbete att pågå som gör förvaltningen bättre rustad att möta välfärdsomställningens utmaningar.

En viktig utmaning är att kunna bedriva socialnämndens verksamhet inom en rimlig kostnadsram. En rimlig ram är nödvändig för att kunna möta de ökande behoven hos den äldre befolkningen, som för Härnösands kommuns del estimeras till 40 miljoner i ökade kostnader fram till 2030, inom äldreomsorgen kommande år. En nödvändig del i detta arbete är därför att säkerställa ett gott nyttjande av befintliga SÄBOplatser, vilket medför att förvaltningen behöver utreda hur nyttjandet av lediga SÄBOplatser optimeras.

Omställningen till god och nära vård är en annan del av omställningsarbetet, där en fokusförflyttning sker till proaktiv, individfokuserad, hälsofrämjande och förebyggande vård i stället för reaktiv vård. Detta ställer krav på större samverkan mellan region och kommun såväl för äldreomsorg som för barn och unga, men även ett intensivt samarbete mellan kommunens förvaltningar.

Även den nya socialtjänstlagen som väntas träda i kraft i juni ställer stora krav på nya arbetssätt och samverkan, och socialtjänsten får en ny och starkare roll i samhällsplaneringen.

Under 2024 har en större omorganisation av kommunens förvaltningar genomförts. Arbetslivsförvaltningen har omorganiserats och de olika verksamhetsområdena har fördelats i kommunens övriga förvaltningar. Arbetsmarknadsinsatserna har därmed införlivats i Individ och familjeomsorgens verksamhet. Från sommaren förväntas arbetslivsnämnden upphöra och därmed kommer arbetsmarknadsfrågorna permanent att införlivas i socialnämndens verksamhet.

Två projekt för att ta fram en kompetensförsörjningstrappa för medarbetare inom äldreomsorgen har startat under 2024, och kommer pågå även under 2025. Projekten finansieras av ESF. Syftet med projekten är att kunna erbjuda språkförbättrande insatser samt grundläggande omvårdnadskunskap för medarbetare som saknar utbildning inom vårddyrket.

Hemtjänst

Ett arbete med att ta fram en grundorganisation för hemtjänst är påbörjat, vilket kommer att medföra större möjligheter att bedriva verksamhet inom given budget. I det påbörjade arbetet finns ny schemaläggning med för att stämma in i organisationen. För att uppnå en förbättrad hemtjänst, arbetssätt har översyn av biståndsbedömningar i förhållande till planerad tid och utförd tid påbörjats, vilken kommer fortsätta under 2025. Vidare kommer fler korttidsplatser att tillskapas för att kunna bereda plats för brukare med väldigt stora biståndsbehov där det är mer kostnadseffektivt och kvalitetssäkrat att vistas på ett korttidsboende än i hemmet. Detta kommer medföra att det blir lättare för enheterna att hålla koll på sin grundorganisation och därmed frigörs tid för att arbeta med viktiga frågor såsom de höga sjukskrivningstalen men även att hålla god kvalitet för våra brukare.

Särskilt Boende

Särskilt boende har från och med hösten 2024 arbetat med en ny schemaläggning. Arbetet med nya scheman är ett led i att klara uppdraget om ekonomi i balans samt åtgärda önskemål av många medarbetare om förbättringar från föregående schema. I och med nytt schema har verksamheten inte delade turer kvar i nuvarande schema. Under hösten har flera olika förslag på scheman tagits fram där

medarbetare nu gemensamt på avdelningar och boenden ska se över vilken schemavariant de önskar arbeta på. Där finns frivilliga delade turer med som ett alternativ.

Socialstyrelsens stora brukarundersökning visar för Härnösand en viss ökning i svarsfrekvens. Kommunens särskilda boenden står sig bra resultatmässigt gentemot länet och riket. En viss sänkning av resultatet mot föregående år, men det uppvisar även länet och riket.

Trots knappa resurser har verksamheten ändå höga resultat på frågor som trygghet och förtroende. Båda ligger bättre än länet och riket.

Internt Stöd

Ny Socialtjänstlag 2025 kommer ha stor påverkan på Härnösands kommun och Socialförvaltningen under de kommande åren. För att vara rustade inför det kommande omställningsarbetet behöver förvaltningen ha en god grundstruktur och ett fungerande kvalitetsledningssystem som underlättar systematiskt kvalitetsarbete. Det kommer vara ett fokusområde för Internt Stöd under 2025.

Förändring av organisationen kommer att påverka verksamheten under året då vissa delar planeras bli mer verksamhetsnära.

Kommunens pilotprojekt kring AI inom ramen för Metacity-projektet kommer vara startskottet för ett fortsatt arbete kring AI. Pilotprojektet kommer genomföras under slutet av 2024 och början av 2025. Inom Socialförvaltningen är målet att testa en AI-frågerobot där vårdnära personal kan ställa frågor kring sitt arbete.

Stöd och förebyggande

Under 2024 startades ett nytt verksamhetsområde, där ingår anhörigstödet och biståndsenheten. Några viktiga händelser inom verksamhetsområdet är att verksamhetsområdet kommer att fungera som "motor" i förvaltningens arbete med projektet "Ett hälsosammare och friskare Härnösand". En hel del av interventionerna i projektet ska utgå från verksamhetsområdet. Projektets ledare tillhör verksamhetsområdet. I detta förändringsarbete ska ett Bedömnings- och insatsteam arbeta så än mer kunskaper tillförs i bedömningar av insatsbehov. Dessutom ska intensiv hemrehabilitering möjliggöras för att minska behov. En annan del är fortsatt utveckling av anhörigstödet för att nå fler. Vidare kommer hälsoteman ges vid anhörigstödet till invånare. En rad andra åtgärder kommer även att ske under 2025.

Ny socialtjänstlag 2025, kommer innebära mycket för verksamhetsområdet, tex Socialtjänstens utökade ansvar för samhällsplanering, en värdegrund som omfattar alla som har kontakt med socialförvaltningen, en socialtjänst som prioriterar förebyggande arbete, arbetet ska bygga på evidens och beprövad kunskap. Kommunerna får möjlighet att göra flera insatser biståndsfria (här krävs omfattande arbete för hitta vilka insatser det skulle kunna tänkas vara)

Hälso- och sjukvård

Under 2025 kommer hemsjukvården att flytta till en ny lokal. Hyreskontraktet för den befintliga lokalen på Kusthöjden löper ut vid årsskiftet 2025/2026.

Verksamheten kommer fortsätta att ha fokus på att vara en attraktiv arbetsgivare med målet att få fler sökande på utlysta tjänster samt att befintlig personal ska uppleva trivsel och arbetsglädje. Bättre förutsättningar till återhämtning är ett av områdena som verksamheten kommer att arbeta med.

Ett utvecklingsarbete gällande teambaserat arbetssätt har påbörjats under 2024 och kommer att fortsätta 2025. Arbetet sker tillsammans med verksamheterna hemtjänst, särskilt boende och biståndsenheten. I slutet av 2024 har även ett utvecklingsarbete påbörjats tillsammans med Regionen gällande en ökad läkarmedeverkan. Arbetet planeras fortsätta under 2025 där fokus kommer vara att skapa förutsättningar för digitala hembesök av läkare i både ordinärt boende och i särskilt boende.

Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri

Under 2025 behöver arbetet med de nya uppdragen från biståndsenheten inom boende och daglig verksamhet hanteras inom rimlig tid. Detta kräver en detaljerad planering för att erbjuda insatser inom befintliga enheter, för att undvika behov av nya lokaler. Arbetet fortsätter med att planera hemmalösningar till de som är externt placerade. För att möta brukarbehovet så innefattas också implementering av metodutveckling, där stödpedagoger spelar en viktig roll för att stötta personalen i det dagliga arbetet.

Alla medarbetare inom Funktionsstöd kommer att delta i den nationella utbildningsatsningen, Yrkesresan (YRSA) som kommer att utveckla kompetens hos medarbetare och därmed även kvalitén på de stödinsatser som ges till brukarna.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar saknas det en insats mellan individstöd och särskilt boende. Funktionsstöd kommer att fortsätta utveckla hur individstödet ska anpassas till personer med psykisk ohälsa som har insatser från både hemtjänst och Funktionsstöd. Syftet är skapa ett helhetsperspektiv med målet att brukaren ska kunna bo längre i ordinärt boende.

Korttidsvistelse enligt lagen om stöd och service till viss funktionshindrade (LSS) behöver både lokal - och individanpassas för att tillgodose brukarnas behov.

I dagsläget finns det brukare som har ett stort tillsyn- och omvårdnadsbehov med egen personalgrupp, samt bor med avskildhet i en gruppboende. Denna lösning är inte långsiktigt hållbar, vilket innebär att alternativa boendeformer måste utredas inom kort.

Kostnaden för matabonnemanget i bostad med särskild service enligt LSS för år 2024 kan förbli på samma nivå under år 2025.

Individ o familjeomsorg

Inom IFO ska arbetet fokuseras på nya Socialtjänstlagen och omställningsarbetet. Det handlar mycket om att sätta ett tankesätt, synsätt och förhållningssätt framåt hos medarbetare, samverkanspartners och invånare. Framtidens socialtjänst ska vara tillgänglig, evidens- och kunskapsbaserad, präglas av jämlik och jämställd välfärd och erbjuda mer av ej biståndsbedömda insatser (lättillgängliga insatser). Myndighetsutövning ska fortfarande upprätthållas, hålla samma höga kvalité och rättssäkerhet. Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft till sommaren och arbetet med implementeringen av nya arbetssätt ställer krav på verksamheten att avsätta resurser för detta ändamål. Framförallt ska verksamheten inrikta arbetet på ökad tillgänglighet, evidensbaserade insatser och förebyggande arbete.

Ekonomi och vuxen ska tillsammans med arbetsmarknadskonsulenter utöka samarbetet i och med att IFO och delar av Arbetslivsnämnden organisatoriskt ligger under samma förvaltning. Målsättningen är att hitta mer ändamålsenliga insatser för deltagare med försörjningsstöd för att möta kravet på sysselsättning som väntas införas när den nya socialtjänstlagen träder i kraft. Detta är en utmaning som inte bara rör socialnämnden utan som alla nämnder behöver vara delaktiga och erbjuda

arbetsträningsplatser i. Ett fortsatt arbete ska också ske tillsammans med regionen för att fler ska få sjukersättning.

3 Planerad verksamhet

3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

Kommunfullmäktige uppdrar till samtliga verksamheter

- att gemensamt verka för målsättningen att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare,
- att tillsammans stärka arbetet med att erbjuda företagen högklassig företagservice och ytterligare förbättra företagsklimatet i Härnösands kommun,
- att tillsammans säkerställa de statsbidrag och övriga intäkter kommunen har rätt till,
- att genom strategisk samverkan förbättra förutsättningarna för att nå de antagna målen i kommunens tillväxtstrategi, samt för att möta behoven utifrån de etableringar som sker och väntas ske i närområdet,
- att tillsammans med andra aktörer stärka samarbetet med suicidprevention och tillhandahålla samordnade insatser för individer som befinner sig i suicidal kris,
- att i samverkan med andra aktörer skapa ett strukturerat samarbete i syfte att identifiera och stödja barn och unga i riskzonen för att hamna i kriminalitet.

Ett specifikt uppdrag har även getts socialnämnden att införa anställningsgaranti för de som slutför undersköterskeutbildning i kommunens vård- och omsorgsutbildningar.

Ett arbete kommer att göras i socialförvaltningen under 2025 för att förbättra arbetsförhållanden och minska sjukfrånvaro i förvaltningens verksamheter, genom att öka chefernas förutsättningar att ta sitt VEPA ansvar. Detta ska åstadkommas genom översyn av förvaltningens organisation för att säkerställa att den är ändamålsenlig och att alla funktioner arbetar med god kvalitet och funktionalitet inom sina olika uppdrag.

En särskild verksamhet finns som ansvarar för att säkerställa att vi får de statsbidrag vi är berättigade till. Där bevakas utskick o cirkulär från regeringen och SKR och rekvireras de statsbidrag som utfaller för förvaltningens räkning.

SSPF är en metod som till största delen handlar om samverkan. IFO har tillsammans med skola och polis byggt upp strukturerna för samverkan. En ny fältarbetare började i oktober som har rollen som SSPF koordinator. Kontakt har tagits med Sundsvall, för att få mer inspiration och kunskap. En styrgrupp och en arbetsgrupp är tillsatta. En rutin är under framtagande.

Ärenden identifieras genom samverkan och samtycke från vårdnadshavare och även fr den unge om den är över 15 år.

På mötet pratar man om mål/delmål, vilka behov som finns, vem gör vad och sammanställer en handlingsplan/åtgärdsplan samt följer regelbundet upp arbetet kring den unge. Det handlar mycket om nätverksarbete/SiP.

IFO har också tagit det ett steg längre, dvs att arbeta på samma sätt när vi har en ung person som exempel är placerad pga av gängkriminalitet och vi planerar att de ska komma hem. Tanken är att arbeta på samma sätt i dessa fall.

Arbetet med SSPF är en viktig del i arbetet med de uppdrag som tilldelats av fullmäktige.

Suicidprevention:

Förvaltningen har påbörjat att utbilda personalen med hjälp av ansvariga för suicidprevention i kommunen.

Utöver det samverkar IFO inom barn-och unga området med skolan när det gäller suicidprevention. Exempelvis deltar fältarbetarna i YAM när skolan utbildar klasser på Högstadiet. YAM (Youth Aware of Mental health) är ett skolbaserat program där ungdomar i åldrarna 13–17 samtalar och lär sig om psykisk hälsa i vardagen.

Samordnade insatser i suicidal kris:

IFO samverkar med skolan, polis och regionen för att tillhandahålla samordnade insatser för personer i suicidal kris i alla akuta lägen. Samverkan är god. Ingång till BUP eller barn och ungdomsenheten är snabb när det gäller stöd eller bedömning vid suicidal kris.

En rutin för samarbetet behöver tas fram via HälSams lokala arbetsgrupper.

3.2 Målstyrning

Beskrivning av målprogram 2024-2027

Härnösands kommuns vision, Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla, har sin grund i Agenda 2030. Sex lokala inriktningar konkretiserar visionen och definierar ett önskvärt framtida tillstånd som organisationen ska bidra till.

De lokala inriktningarna leder organisationen i planering och beslutsfattande. Nämnden har omsatt innehållet i inriktningarna till mål för den egna verksamheten samt nyckelaktiviteter som kommer att genomföras för att nå målen. Nämnden har beslutat om indikatorer som beskriver utvecklingen inom valda delar av arbetet.

Med målprogrammet som ramverk för styrning och planering skapar nämnden, tillsammans med övriga delar av kommunorganisationen och de helägda bolagen, en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar välfärd.



Plats för alla

Våra invånare, kvinnor och män, flickor och pojkar, ska känna sig trygga och inkluderade i samhället.

Nyckelaktivitet

Fler ges rätt stöd i rätt tid

Indikator

Antal genomförda trygghets- och inkluderingsinsatser

Andel invånare som uppger att de känner sig respekterade i sitt bemötande *

Andel invånare som känner sig inkluderade i samhällsaktiviteter och gemenskap *

Andel brukare som anser att insatserna från socialförvaltningen är anpassade efter deras individuella behov.

*



Plats för tillväxt

**Vi är väl kända för god och tillgänglig verksamhet och service för såväl kvinnor som män, flickor och pojkar. **

Nyckelaktivitet

Verksamheterna tillhandahåller rätt förebyggande stöd

Våra framgångar kommuniceras mer proaktivt

Härnösand ska vara en plats där vi vill leva livet ut, en mer trygg kommun

Indikator

Andel brukare som upplever att förvaltningens tjänster är lättillgängliga och enkla att använda *

Antalet synpunkter riktade till socialförvaltningen

Andel brukare som upplever att de har fått rätt stöd i rätt tid *

Antal samverkande insatser (verksamhetsövergripande arbete)



Modig miljökommun

**Vi bidrar till minskad miljöpåverkan och arbetar mer hållbart i allt vi gör. **

Nyckelaktivitet

Ökad kunskap om miljöfrågor

Införande av åtgärder i verksamheten för minskad miljöpåverkan

Indikator

Andel fordon i förvaltningens tjänst som drivs av fossilfria bränslen

Antal digitala tjänster som erbjuds av socialförvaltningen

Antal föreläsningar om miljö och hållbarhet



Likvärdig utbildning

Vi bidrar till att fler personer, kvinnor och män, flickor och pojkar, kan ta del av mer anpassade utbildningar

Nyckelaktivitet

Vi bidrar aktivt när utbildningarna tas fram och utvecklas

Vi bidrar till att fler barn, såväl flickor som pojkar, klarar sin skolgång

Indikator

Antalet utvecklade anpassade utbildningsinsatser från förvaltningen

Andel deltagare som rapporterar ökad kompetens efter genomförd utbildning *

Andel deltagare som tar del av anpassade utbildningar *



Jämställd och jämlik välfärd

**I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv. **

Nyckelaktivitet

Alla insatser ges på jämställda och jämlika villkor utifrån individuella förutsättningar och skillnader

Ökad kunskap om jämställdhet, jämlikhet och diskriminering

Indikator

Andel myndighetsbeslut *

Antalet utbildningar för att främja jämställdhet och självmedvetenhet

Antalet deltagare på utbildningar som främjar jämställdhet och självmedvetenhet. *



Attraktiv arbetsgivare

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Nyckelaktivitet

Ett mer tillitsbaserat och närvarande ledarskap

Förbättrad struktur i verksamheten

Rätt kompetens för uppdraget

En mer sund och utvecklande arbetsmiljö

Indikator

Andel av de som slutar som har haft avslutningssamtal *

Kommunens frisktal för kvinnor och män *

Svarsfrekvens medarbetarenkäten *

HME – ”Jag har en positiv känsla när jag kommer till jobbet” *

*) Indikatorn redovisas fördelad på kön.

3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet

I SKR:s Modellkoncept för jämställdhet får kommuner stöd att integrera jämställdhet i sin styrning och ledning och i arbetat med Agenda 2030. Likvärdig service och jämställd resursfördelning till olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar är syftet med Modellkoncept för jämställdhet. Modellkonceptet följer en strukturerad process, där nationella lärandeträffar ger deltagarna möjlighet till systematiska jämförelser inom olika teman. Arbetet har pågått under två år där varje kommun identifierar egna områden som är relevanta att förbättra. En förutsättning för att delta, är att det finns ett övergripande politiskt beslut om att jämställdhetsintegrera organisationen. Kommunstyrelsen har under 2023 varit deltagare i SKR:s modellkoncept projekt.

Den politiska kommunledningen har föreslagit att nämnden arbetar med och analyserar de verksamheter där det finns omotiverad skillnad i sjukfrånvaro mellan könen. Nämndens ser också det området som relevant i detta utvecklings- och förbättringsarbete.

En utmaning för socialnämnden är den höga sjukfrånvaron inom vissa verksamheter. Där behöver orsakerna analyseras för att få ökad kunskap om vad som behöver förändras. Även jämförelser med enheter med låg sjukfrånvaro där det inte finns skillnader mellan könen kan vara underlag för att se behov av adekvata förändringar. Slutligen behöver utvecklingsarbetet innehålla analys om något behöver utvecklas och förändras på ledningsnivå, i förvaltning respektive nämnd.

Hemtjänst

För att uppnå en mer social hållbar hemtjänst krävs det en flexibilitet och anpassad verksamhet, inte minst för att hantera de förändringar som kommer med en åldrande befolkning och olika livssituationer. Ett starkare fokus på jämställdhet inom hemtjänstens organisation bidrar inte enbart till bättre arbetsmiljö, villkor och förutsättningar utan det är också grundläggande för att framtidens kompetensförsörjning, kvalitet och kontinuitet. Under 2025 vill verksamheten fortsätta att jobba med de omotiverat stora skillnaderna av sjukfrånvaron, där kvinnors sjukfrånvaro är dubbelt så hög som männens.

Särskilt boende

I Socialstyrelsens stora brukarundersökning ses en skillnad mellan hur nöjd man är sammantaget med sitt särskilda boende mellan kvinnor och män i Härnösand. Kvinnor visare en total nöjdhet på 80% och män på 68%. Frågan om jämställdhet har lyfts i flera områden inom verksamhetsområdet. Både kring hur stöd och omsorg utförs men också i arbetsmiljöfrågor. I och med att dessa frågor blir allt mer synliga i olika resultat, både i brukarundersökning och medarbetaundersökning öppnas större möjligheter att arbeta med frågan.

Internt Stöd

En bra grundstruktur och ett systematiskt kvalitetsarbete ger bättre förutsättningar för förändrings- och förbättringsarbete. Under 2025 behöver vi kvalitetssäkra dessa processer och bygga en grund för framtida arbete. Detta är ett arbete som är till nytta för hela förvaltningen.

Stöd och förebyggande

Inom verksamhetsområdet kommer hälsoteman till invånare ordnas löpande vilket bidrar till ökad social hållbarhet, tex teman om alkohol, tand och munhälsa mm. Vidare finns anhörigstöd, och mötesplats så invånare kan ta del av aktiviteter. En dagverksamhet ska planeras under 2025. Alla dessa interventioner svarar väl upp mot social hållbarhet.

Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri

En viktig del för social hållbarhet är att främja hälsa och välbefinnande för brukarna inom verksamhetsområdet. Planering är att stärka både gemensamma och individuella fritidsaktiviteter som är anpassade efter brukarnas intressen och som tydliggörs i LSS lagstiftningen. En annan central del handlar om att öka brukardelaktigheten. Vilket innebär att stärka *hur* brukarna ska delta i beslutsfattande och aktivt involveras i den individuella planeringen.

Verksamhetsområdet kommer under året säkerställa att Härnösands kommun erbjuder en god hälso- och sjukvård i bostad med särskild service samt daglig verksamhet enligt LSS för personer med funktionsnedsättning, enligt 12 kap. 1 § HSL.

Individ o familjeomsorgen

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle. Ökad tillgänglighet inom IFO innebär att verksamheten ska vara till för alla, dvs att erbjuda våra invånare insatser som är främjande, förebyggande och åtgärdande.

IFO ska erbjuda generella förebyggande insatser, riktade förebyggande insatser samt behovsprövade insatser.

Hälso- och sjukvård

Att skapa delaktighet och trygghet hos våra invånare är ett prioriterat område för hälso- och sjukvården. Därför kommer ett av utvecklingsområdena under 2025 vara att utveckla läkarmedeverkan i kommunens verksamheter. Tillsammans med Regionen kommer vi under året skapa förutsättningar för att digitala hembesök av läkare kan ske i både ordinärt- och i särskilt boende, med syftet att kunna möta det enskilda behovet på ett bättre sätt och i ett tidigare skede om individen själv inte har möjlighet att uppsöka läkare på sin hälsocentral.

3.4 Vidare planerad verksamhet

Särskilt boende

Verksamheten planera arbeta vidare med arbetsmiljö under kommande år. Schemaläggning utifrån vad som är möjligt utifrån tilldelade resurser arbetas vidare med. Fortsatt arbete med planering och nya arbetssätt planeras, vilket förväntas ge positivt resultat på både arbetsmiljön och kvalitet till brukare. Inför året har Särskilt boende tagit över de medarbetare som arbetar med service mot verksamheten. Under kommande år planeras en fortsatt utveckling av arbetssätt och hur arbetsuppgifter kan fördelas på boendena framåt. Ett arbete mot differentierade arbetsuppgifter påbörjas genom arbetsgrupp där flera olika yrkesroller samt fackliga deltar.

Utifrån brukarundersökningens resultat kommer verksamheten arbeta med att försöka öka resultatet kommande år. Som ett led i detta har kvalitetsgrupper i verksamheten bildats. Flera områden är identifierade som grupperna ska arbeta med under 2025

Hemtjänst

Verksamheten kommer under 2025 fokusera på omställningsarbete. Arbetet med en ny organisation samt nya förbättrade arbetssätt. Verksamheten kommer ha fokus på att ställa om med nya scheman kopplat till tilldelade resurser.

Resultatet från brukarundersökningen kommer också vara ett fokus för verksamheten. Aktiviteter och handlingsplaner utifrån den kommer att ha ett fokus i arbetet under året.

Internt Stöd

Under 2025 avser Internt Stöd att driva ett omfattande arbete för att bygga en stabil och kvalitetssäker grund för Socialförvaltningen framåt. Det finns ett stort behov av att upprätta, uppdatera eller åtgärda processer och rutiner kring bland annat informationshantering, dokumenthantering, förvaltning och

gallring av information. I arbetet ingår även titta på om upprättade dokument och informationsmaterial är skrivna på klarspråk.

För att säkerställa att information hanteras på rätt sätt behöver ett omfattande informationsklassningsarbete genomföras inom hela socialförvaltningen. Informationsklassningen kan sedan utmytna i en handlingsplan, som kan användas både i det praktiska arbetet med förvaltning av enskilda verksamhetssystem och i det systematiska kvalitetsarbetet på övergripande nivå. Informationsklassning är även en förutsättning för införande av vissa system, t.ex. Teams.

Ambitionen är att komma i mål med införande av e-arkiv under 2025.

Förvaltningen behöver ha och arbeta i enlighet med ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Under 2025 avser Internt Stöd att arbeta för att bidra i det arbetet genom att se över rutiner och arbetssätt kring systematiskt kvalitetsarbete för att bidra till en fortlöpande utveckling och säkring av verksamhetens kvalitet, samt att kontrollera, följa upp och utvärdera enligt uppsatta planer och riktlinjer.

Avtal för nyckelfria lås i ordinärt boende, medicinskåp och kameror för digitala tillsynsbesök går ut under 2025 och nya avtal behöver upphandlas. Utöver det kommer det även ske en upphandling kring vaktmästartjänster. Alla upphandlingar medför även processer kring införande av nya produkter och/eller nya arbetssätt.

Behovet av en förvaltningsövergripande översyn av planerings- och schemaläggningssystem kvarstår. Ett spår som kommer undersökas under 2025 är möjligheten att optimera dessa delar med hjälp av AI.

Stöd och förebyggande

Under 2025 är tanken, att en dagverksamhet ska starta upp som kan ta emot personer med neurologiska sjukdomar och andra funktionsnedsättningar. Denna målgrupp kan inte ges dagverksamhet i nuläget. Dagverksamheten ska vara för personer som i övrigt har svårt att ta del av samhällsutbudet. Vidare skapas möjligheten till avlastning av anhöriga genom denna satsning.

Bedömnings-och insatsteamet kommer fortsatt arbeta med fallförebyggande åtgärder, bedömningar samt intensiv hemrehabilitering. Dessutom kommer TUFF (träning, utbildning fallförebyggande åtgärder genomföras) - det är grupper av individer som får denna träning.

Utbildningar via Lunds universitet ska utföras om åldrande och rehabilitering, med målgrupperna hemtjänst, bistånd och hälso-och sjukvården.

Funktionsstöd: LSS och Socialpsykiatri

Medarbetarenkäten påvisar att återhämtningen är låg för medarbetarna i enheterna samt för enhetscheferna. Endast 56 % har ork kvar att göra andra saker efter arbetspassets slut. Behovet är att schemalägga raster i alla enheter samt skapa goda förutsättningar som bidrar till hållbar arbetsmiljö med mål om ökad frisknärvaro. För att stärka kontakten mellan chef och medarbetare behöver närvarande ledarskap öka i enheterna. Genom att använda nuvarande stödfunktioner avlastas enhetscheferna från vissa arbetsuppgifter som frigör tid att fokusera på ledarskap och stöd till sina medarbetare.

Under året kommer verksamhetens alla områden belysa nuvarande resurser och kompetenser genom noggranna analyser. Syftet är att identifiera och optimera personalresurserna på ett effektivt sätt med god kvalitet över hela verksamhetsområdet.

Arbetet med att se över samlokalisering av dagliga verksamheten fortsätter under 2025. Målet är att nuvarande lokaler användas på ett optimalt sätt för brukare och personal.

Gruppboendet enligt LSS med teckenspråksinriktning har som målsättning att vara i sin helhet under året. Det har varit brist på andra boendeplatser som försenat in- och utflyttningsprocesser och till viss del försenat verkställandet av gruppboendet.

Individ o familjeomsorgen

Ytterligare fokusområde kommer vara brottsförebyggande arbete, dvs Våld i nära relation och gängkriminalitet.

Hälso- och sjukvård

Diskussioner gällande införandet av arbetssättet med Proaktiv Digifysisk Seniorvård pågår. Eventuellt kommer ett införande att ske under 2025. Dialog förs tillsammans med Premicare och Regionen. Kortfattat innebär Proaktiv Digifysisk Seniorvård ett förebyggande arbetssätt med patientens behov i fokus, där ett närvårdsteam tillsammans med en ökad digital läkarmedverkan i hemsjukvården är centrala delar.

Förvaltningen har under hösten 2024 skalat upp införandet av läkemedelsrobotar och arbetet med att kunna erbjuda fler robotar kommer att fortsätta under 2025. För hälso- och sjukvårdens del innebär detta främst involvering av sjuksköterskor, bl.a. genom selektering av aktuella brukare.

4 Planerad verksamhet för kommande år

Internt Stöd

Socialförvaltningen behöver fortsätta arbeta med välfärdsteknik och digitala lösningar som t.ex. AI för att möta framtidens utmaningar både kvalitetssäkert och kostnadseffektivt.

Särskilt boende

Kommande år planeras fortsatt arbete med boendeplatser och boendeformer inom verksamheten. Planen är att nybyggnationen av nytt Särskilt boende ska vara igång då boendeplatserna är ytterst viktiga.

Hemtjänst

Fortsatt arbete med ny organisation och att den ska implementeras helt i verksamhetsområdet. Vidare ett fortsatt fokus på kompetens och kvalitet är viktigt.

Stöd och förebyggande

Tillskapa ett rehabiliterande synsätt/arbetssätt tillsammans med övriga berörda verksamhetsområden. Så att invånarens resurser tas tillvara än bättre och insatsbehov kan förebyggas.

Funktionsstöd: LSS och Socialpsykiatri

Den nationella utbildningssatsningen, Yrkesresan (YRSA), fortsätter även under 2026.

Inventering av lokalers tillgänglighet behöver ske för att bättre anpassas inom verksamhetsområdet.

Individ o familjeomsorgen

Fortsatt arbete med omställningen, dvs tillgänglighet, kunskap- och evidensbaserade insatser och förebyggande arbete. Fortsatt arbete med beroendepjänen tillsammans med regionen och förberedelse inför samsjuklighetsutredningens införande.

5 Ekonomiskt sammandrag

5.1 Nämndens budget

Nämndens budget per konto	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget	Plan	Plan
(mnr)	2023	2024	2024	2025	2026	2027
Intäkter	845,0	881,2	848,9	919,9	943,6	976,2
skattemedel	705,5	717,7	717,7	804,5	825,9	857,3
övriga intäkter	139,5	163,5	131,2	115,4	117,7	118,9
Kostnader	-875,4	-881,2	-914,1	-919,9	-943,6	-976,2
köp av huvudverksamhet	-97,2	-91,8	-91,9	-84,4	-86,1	-88,2
personal	-597,5	-606,6	-631,9	-638,3	-655,0	-680,8
lokalhyra	-68,2	-76,2	-77,0	-82,3	-84,8	-86,5
ekonomiskt bistånd	-20,1	-16,5	-18,7	-19,0	-19,5	-20,0
avskrivningar	-1,4	-1,7	-2,6	-2,7	-2,8	-2,8
övriga kostnader	-90,9	-88,3	-92,0	-93,1	-95,5	-97,8
Resultat	-30,3	0,0	-65,2	0,0	0,0	0,0

För budgetåret 2025 har socialnämnden tilldelats 804,5 mnr i skattemedel. Det är en ökning med 86,8 mnr jämfört med 2024, men ska ställas mot en prognos för 2024 om – 65,2 mnr utifrån höga personalkostnader samt betydligt lägre intäkter i form av statsbidrag. Samarbetet med Utfallsfonden för 2025 budgeteras medföra ökade kostnader om ca 10 mnr. Eftersom medlen från Utfallsfonden redovisningstekniskt hanteras som ett lån istället för ett bidrag så ger medlen från Utfallsfonden ingen intäkt i resultaträkningen utan de 10 mnr i ökade kostnader hanteras istället inom skattemedelstilldelningen.

För 2025 ser nämnden flertalet större kostnadsökningar, främst inom kostnader för arbetskraft. Täta uppföljningar samt i förekommande fall organisationsförändringar kommer att behövas för att nämnden ska klara utmaningen att hålla sin budget.

Verksamhetens intäkter är i budgeten för 2025 48,1 mnr lägre än 2024. Det beror till stor del på att det för 2024 budgeterades 20 mnr för ett prestationsbaserat statsbidrag i syfte att minska användandet av timvikarier. Detta bidrag finns inte att söka för 2025 (nämnden fick 13,8 mnr 2024). Det budgeterades även för ett odefinierat bidrag om 20,5 mnr, samt 8,4 mnr kopplat till samarbetet med Utfallsfonden. Det är inte budgeterat något motsvarande för 2025, vilket bara för dessa poster ger 28,9 mnr lägre intäkter. Ytterligare två statsbidrag som budgeterades för 2024 finns inte längre kvar 2025. Ekonomi i balans och utöka sjuksköterskor Särskilt Boende (Säbo).

Köp av huvudverksamhet sjunker mellan åren med 7,4 mnr. Det beror främst på att flera externa placeringar inom Funktionsstöd avslutats då Saltviksvägens öppnande under slutet av 2023 ökat förutsättningarna att erbjuda boendeplatser i kommunens egna boenden. Utöver det bedöms placeringskostnaderna för HVB inom IFO bli lägre 2025 jämfört med 2024.

Personalkostnaderna ökar med 31,7 mnkr åren emellan. BEA- anställningarna från ALF till SÄBO bidrar med 11,1 mnkr till kostnadsökningen. Arvoden familjehem står för 7,2 mnkr. Funktionsstöds personalbudget ökar med 8,4 mnkr. Östanbäcken fortsätter hållas öppet samt att de relativt nya boendet på Saltviksvägen för första gången budgeteras för helår. Vakanta tjänster inom ledning har tillsats. Vikariekostnader har under många år varit för lågt budgeterade och för 2025 har alla verksamheter fått en mer rimlig budget för vikariekostnader. I budget 2025 förväntas löneökningar uppgå till 3,5 procent för perioden april-december samt att personalomkostnader beräknas till 41,39 procent, vilket är en sänkning från föregående år.

Lokalkostnaderna budgeteras öka med 6,2 mnkr i jämförelse med föregående årsbudget. Det tillkommer en avdelning på Korttidsenheten, och nödvändiga lokalanpassningar på Koltrasten ger högre hyreskostnader. Utöver det så öppnar en dagverksamhet för äldre 2025. Ökning inom Funktionsstöd härleds i huvudsak till tillkommande boenden, samt öppning och stängning av boenden mellan åren för att skapa fler boendeplatser. Samlokalisering av dagliga verksamheter för mer ändamålsenliga lokaler och för att skapa tillgänglighet bidrar även till ökningen mellan åren då detta har helårseffekt först 2025. I övrigt har lokalhyrorna räknats upp enligt underlag/bedömningar från lokalförsörjningsenheten.

Budgeten för ekonomiskt bistånd är höjd med 2,5 mnkr åren emellan.

För övriga kostnader är budgeten 4,8 mnkr högre jämfört med 2024. Det beror främst på högre kostnader för livsmedel, konsulttjänster och inkontinenshjälpmedel.

5.1.1 Budget per verksamhetsområde

Budget per verksamhetsområde	Verksamhetens		Verksamhetens	
	intäkter	Skattemedel	kostnader	kostnader
(mnkr)	2025	2025	2025	2024
Socialnämnden	0,0	2,0	-2,0	-1,8
Förvaltningsledning	1,7	17,1	-18,8	-15,7
Individ- och familjeomsorg	17,0	99,7	-116,7	-109,1
Försörjningsstöd	2,2	16,8	-19,0	-16,5
Hemtjänst	15,8	155,3	-171,1	-158,4
Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri	23,4	206,6	-230,1	-220,1
Personlig assistans	0,0	40,9	-40,9	-38,4
Särskilt boende	36,4	170,3	-206,7	-209,4
Hälso- och sjukvård	1,7	61,5	-63,2	-61,7
Internt stöd	2,2	23,3	-25,4	-38,6
Stöd och förebyggande	0,0	25,9	-25,9	-23,1
Förvaltningsgemensamt	15,0	-15,0		11,6
Totalt	115,4	804,5	-919,9	-881,2

Inom verksamhetsområdet Förvaltningsledning är den budgeterade kostnaden 3,1 mnkr högre än 2024. Två tjänster har flyttats hit från Internt stöd, och utöver det tillkommer konsultkostnader som ej budgeterades 2024.

Inom området Individ och familjeomsorg är kostnadsökningen 7,6 mnkr åren emellan. Det beror främst på att budgeten för familjehem höjts med 9,7 mnkr. Även kostnaderna för LVM har höjts något, samtidigt är de budgeterade kostnaderna för HVB lägre än föregående år. Det är endast marginella förändringar inom IFO Vuxen och Bogården. Samtligt är budgeterat utifrån nuläge samt bedömt kommande behov.

Budgeten för Försörjningsstöd är 2,5 mnkr högre än föregående år, delvis kopplat till mottagandet av individer från Ukraina.

Inom verksamhetsområdet Hemtjänst är kostnadsökningen 12,7 mnkr åren emellan. Korttidsenheten som tidigare legat under Särskilt boende är från 2025 budgeterad här till en kostnad om 21,8 mnkr. Korttidsenheten hade 2024 en budgeterad kostnad om 15,6 mnkr, men för 2025 är det budgeterat för ytterligare en avdelning vilket ger ökade kostnader. Att den totala kostnadsökningen (trots överflytten av Korttids) inte blir högre beror på att arbetet med att ta fram en ny grundorganisation för hemtjänsten förväntas ge effekter på ekonomin. Fokus kommer att ligga på förbättrad arbetsmiljö för att förhindra korttidsfrånvaro, controlling av planerad tid och utförd tid för att hitta en realistisk nyttjandegrad av personal, arbete med schemaläggning, samt omställning av hela verksamhetsområdet och hur vi använder vår personal på bästa möjliga sätt utifrån ett heltidsmått.

Hemtjänstpengen har uppdaterats:

Hemtjänstpeng	2025 Egen regi	2025 Externa utförare	2024 Egen regi	2024 Externa utförare
Ersättning tätort (kr)	562,0	546,0	486,0	543,0
Ersättning landsbygd (kr)	649,0	633,0	572,0	630,0
Ersättning glesbygd (kr)	735,0	719,0	659,0	716,0

Inom området Funktionsstöd är kostnadsökningen totalt sett 10,0 mnkr åren emellan. Den främsta kostnadsökningen mellan åren härleds till att personalkostnaderna ökar med 8,4 mnkr samt att lokalkostnaderna ökar med 2,7 mnkr 2025 i jämförelse med budget 2024, vilket härleds i huvudsak till tillkommande boenden samt öppning och stängning av boenden mellan åren. Avveckling av Bergsstigen och Östanbäcken har pågått under 2024 i samband med flytt till Västra och Östra Hospitalsgatan, samtidigt har beslut tagits om att hålla Östanbäcken fortsatt öppet för att skapa fler nya boendeplatser. Samlokalisering av flera dagliga verksamheter i Cityhuset för mer ändamålsenliga lokaler för att skapa tillgänglighet samt att gårdshuset på Saltviksvägen är budgeterat helår 2025 är även bidragande till ökningen av lokalkostnader mellan åren.

Förutom att Östanbäcken fortsatt hålls öppet är anledningen till ökade personalkostnader främst vakanta tjänster inom ledning som tillsatts, ett utökat stödbehov hos brukare samt ytterligare personal på Saltviksvägen. Det relativt nya boendet på Saltviksvägen är under 2024 verksam under hela året för första gången och således finns inför budgetår 2025 en bättre bild av behoven. Det finns behov av utökade personalresurser, då det under 2024 konstaterats att dels OB-ersättningen och dels övriga personalresurser inte varit i linje med brukarbehovet. Vilket har korrigerats till 2025 års budget.

Utöver ovan nämnda kostnadsökningar, så ökar även intäkterna med 3,0 mnkr. Som härleds till stor del av ytterligare ett boende (Östanbäcken), färdigställande av gårdshuset (Saltviksvägen) samt att boendeplatser beräknas fyllas i sin helhet 2025 (Saltviksvägen, Västra och Östra Hospitalsgatan).

Inom posten för "köp av huvudverksamhet" så budgeteras kostnaderna att minska med 1,3 mnkr i jämförelse med 2024. Det beror på att posten för insatser och externa placeringar förväntas bli lägre i samband med "hemtagnig" av tidigare externt placerade personer. Inom posten för "övriga kostnader" finns en kostnadsökning om 0,2 mnkr, som i huvudsak beror på inköp från Navet i samband med fler boendeplatser.

Sammantaget ökar skattemedelsbehovet inom funktionsstödsområdet med 7,0 mnkr i jämförelse med 2024.

Budgeten för Personlig assistans är 2,5 mnkr högre 2025 än 2024. Det beror främst på Försäkringskassans höjning av assistansersättning per timme, samt höjd budget för sjuklön.

Kostnaderna inom Särskilt boende är 2,7 mnkr lägre än föregående år. Under 2024 flyttades ansvaret för Korttidsenheten till verksamhetsområdet Hemtjänst, men budgetmässigt låg enhetens kostnadsbudget om 15,6 mnkr kvar hela året vilket gör att den är med i SÄBO:s post för budgeterade kostnader 2024. För 2025 har SÄBO tagit över ansvaret för BEA (beredskapsanställda) från ALF vilket innebär en budgeterad kostnadsökning om 11,2 mnkr jämfört med 2024.

Hälso- och sjukvården har en ökning om 1,5 mnkr jämfört med 2024, främst beroende på högre kostnadsbudget för inkontinenshjälpmedel.

Internt stöd blev budgetmässigt ett eget område 2024. De budgeterade kostnaderna är 13,2 mnkr lägre än föregående år på grund av att en översyn av verksamheten kommer att genomföras under 2025, vilket förväntas ge effekt på kostnaderna. Utöver det så har några tjänster flyttats till Förvaltningsledning, vilket bidrar till skillnaden mot föregående år.

Verksamhetsområdet Stöd och Förebyggande skapades 2024. Området består till stor del av satsningar i samarbete med Utfallsfonden. Utöver det så ligger Biståndsenheten och Anhörigstöd här. De budgeterade kostnaderna är 2,9 mnkr högre jämfört med 2024. Detta främst på grund av att samarbetet med Utfallsfonden budgeterades från mars 2024, medans det för 2025 blir helårseffekt.

Under Förvaltningsgemensamt låg 2024 en omvänd kostnad/förväntad intäkt för att minska overtid och löneökningar om totalt 11,6 mnkr. Dessa ligger ute på verksamheterna i budgeten för 2025.

5.1.2 Personalsbudget

Personalkostnader per verksamhetsområde (mnkr)	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget
	2023	2024	2024	2025
Socialnämnden	-1,7	-1,7	-1,9	-2,0
Förvaltningsledning	-46,2	-9,2	-9,7	-11,4
Individ- och familjeomsorg	-64,7	-67,3	-73,4	-80,2
Hemtjänst	-133,0	-122,6	-136,4	-131,7
Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri	-152,6	-166,5	-166,0	-174,9
Särskilt boende	-158,4	-158,3	-161,2	-158,5
Hälso- och sjukvård	-40,9	-45,2	-43,8	-45,4
Internt stöd		-26,5	-24,2	-11,8
Stöd och förebyggande		-20,9	-15,3	-22,5
Förvaltningsgemensamt		11,6	0,0	0,0
Totalt	-597,5	-606,6	-631,9	-638,3

Personalkostnaderna är 31,7 mnkr högre än föregående årsbudget. Det är då viktigt att ha i åtanke att den personalbudget som lades 2024 för hemtjänsten innehöll stora besparingar som är orealistiska utifrån verkligheten med heltider och den medföljande överkapacitet det skapat under eftermiddagarna. Detta gör att prognossiffrorna ger en mer realistisk jämförelse då är ökningen 6,4 mnkr.

Förvaltningsledning ökar med 2,2 mnkr åren emellan på grund av två åa som har flyttats hit från Internt stöd.

Individ- och familjeomsorgen ökar mellan åren med 12,9 mnkr. Där är det främst arvoden egna familjehem som ökar i kostnader.

Hemtjänstens personalbudget har ökat med 9,1 mnkr. Korttidsenheten som tidigare legat under Särskilt boende är från 2025 budgeterad här, men för 2025 är det budgeterat för ytterligare en avdelning vilket ger ökade kostnader. Att den totala kostnadsökningen (trots överflytten av Korttids) inte blir högre beror på att arbetet med att ta fram en ny grundorganisation för hemtjänsten förväntas ge effekter på ekonomin.

Inom Funktionsstöd ökar personalkostnaderna med 8,4 mnkr 2025 i jämförelse med budget 2024. Förutom att Östanbäcken fortsatt hålls öppet är anledningen till ökade personalkostnader främst vakanta tjänster inom ledning som tillsatts, ett utökat stödbehov hos brukare samt ytterligare personal på Saltviksvägen.

Särskilt boende är personalkostnaderna i stort sett oförändrade i jämförelse med budget 2024. Men för 2024 låg Korttidsenheten (som nu flyttats till Hemtjänsten) under området. För 2025 har det tillkommit personalkostnader för BEA-anställda.

Inom Hälso- och sjukvård är det endast marginella skillnader i jämförelse med budget 2024.

Internt stöd minskar sina personalkostnader med 14,7 mnkr på grund av att verksamheten ses över, samt att två tjänster flyttats till förvaltningsledning.

Inom Stöd och förebyggande ökar personalkostnaderna med 1,6 mnkr jämfört med budgeten 2024, och 7,2 mnkr jämfört med prognosen. Arbetet med de nya verksamheterna är fortfarande i uppstartsfas medans det budgeterades att vara igång från mars 2024.

Under Förvaltningsgemensamt låg 2024 en omvänd kostnad/förväntad intäkt för att minska overtid och löneökningar om totalt 11,6 mnkr. Dessa ligger ute på verksamheterna i budgeten för 2025

5.2 Investeringsbudget

Investeringsbudget (mnkr)	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Lokaler och fastigheter	3,4	1,1	0,4	0,4
Inventarier	0,8	1,3	3,6	0,7
IT och digitala verktyg	4,5	3,4	0,0	0,0

Totalt	8,7	5,8	4,0	1,1

Den investeringsbudget som beslutats av kommunfullmäktige uppgår till 5,8 mnkr. Den innehåller till största delen utbyggnaden av Wi-Fi anslutning till några särskilda boenden, för att Wi-Fi täckning skall finnas i lokalerna så att olika former av digital välfärdsteknik eller larm kan användas, samt möjlighet för brukare att ansluta Wi-Fi till respektive lägenhet.

6 Internkontroll

Socialnämnden har arbetat med internkontroll genom att ta fram en bruttolista på verksamhetsrisker där man bedömt att nämnden har behov av att säkerställa hög kvalitet och följsamhet i beslut. Bruttolistan har tagits fram i en workshop och förvaltningen har sedan risk o konsekvensbedömt varje föreslagen risk. Nämnden har sedan med hjälp av verktyget Menti prioriterat de viktigaste riskerna, vilka redovisas och följs upp i internkontrollavsnittet i verksamhetsplanen.

Risk	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Risk för att nämndens beslut inte verkställs i enlighet med intentionerna, vilket kan påverka trovärdigheten och genomslaget för besluten.		3	3
Risk för att personalen saknar rätt kompetens för vårdtagarnas behov, vilket kan leda till bristande omsorg och patientsäkerhet.		4	4
Risk för att personalens schema inte är anpassat efter verksamhetens behov, vilket kan påverka kvaliteten och arbetsbelastningen negativt		4	4
Risk för att ekonomiska mål prioriteras över kvalitet, vilket kan leda till försämrad service och minskat förtroende från brukarna.		4	4

Kontrollmoment

Risk för att nämndens beslut inte verkställs i enlighet med intentionerna, vilket kan påverka trovärdigheten och genomslaget för besluten.

Stickprov av nämndbeslut avseende verkställighet i förvällningen

Risk för att personalen saknar rätt kompetens för vårdtagarnas behov, vilket kan leda till bristande omsorg och patientsäkerhet.

Uppföljning av avvikelser i patientsäkerhet i verksamhetssystem

Risk för att personalens schema inte är anpassat efter verksamhetens behov, vilket kan påverka kvaliteten och arbetsbelastningen negativt

Uppföljning av bistånds, planering av beviljad tid, utförd tid och bomtider

Risk för att ekonomiska mål prioriteras över kvalitet, vilket kan leda till försämrad service och minskat förtroende från brukarna.

Brukarundersökning, hemtjänst index och uppföljning av avvikelser



Socialförvaltningen
Ingrid Nilsson
Ingrid.nilsson@harnosand.se

Socialnämnden

Hyressättning av kommunens bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden besluta

att anta Riktlinje för hyressättning av bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS),

att införa ett hyrestak på 8 500 kronor per månad,

att kostnaden per kvadratmeter och år sätts till 1 800 kronor för gruppboende,

att kostnaden per kvadratmeter och år sätts till 1 800 kronor för serviceboende,

att befintliga hyror justeras succesivt (*trappningsregel*) under en skälig tid, och för höga hyror sänks till rätt nivå från och med den 1 april 2025,

att de nya hyromna börjar gälla från och med den 1 april 2025,

att uppdra till förvaltningschef att teckna om befintliga hyresavtal i enlighet med riktlinje för hyressättning, samt

att uppdra till förvaltningschef att återkomma till nämnden med information om utfallet efter genomförd uträkning av nya hyror.

Beskrivning av ärendet

Kommunen hyr idag ut lägenheter i andra hand till personer som har fått beslut om bostad med särskild service enligt LSS. Idag finns stora variationer i både hyra och hyressättning, varför en genomlysning har genomförts. Genomlysningen visade att det finns oskäliga skillnader samt att det saknas en enhetlig princip för hyressättning i kommunen.

En riktlinje har tagits fram för att säkerställa en likvärdig hyressättning. I framtagna av riktlinjen har det säkerställts att hyressättningen följer kommunallagen och jordabalkens krav.

För att säkerställa en skälig levnadsstandard för den enskilde föreslås ett fast kvadratmeterpris, hyrestak samt en trappningsregel vid införandet av nya hyror.

Inför ny hyressättning kommer varje brukare som bor i bostad med särskild service enligt LSS och dess företrädare att få information av ansvarig enhetschef om den nya hyran och kommande förändringar. Kommunikationsplan kommer tas fram med stöd av kommunikationsavdelningen.

Ingen direkt påverkan på barnperspektivet.

Socialt perspektiv

Den förslagna hyresmodellen ska säkerställa att de individer som beviljats bostad med särskild service enligt LSS erhåller en rättvis hyressättning. Hyran ska vara uträknad på ett likvärdigt sätt för alla med boendebeslut inom LSS. Vilket är en viktig aspekt gällande likställighetsprincipen, då målgruppen inte har möjlighet att välja sin bostad i samma utsträckning som andra medborgare i kommunen.

Ekologiskt perspektiv

Ingen direkt påverkan på det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Hyresintäkterna förväntas öka och nämndens subvention av de faktiska hyreskostnaderna därmed minska när hyresmodellen är fullt införd. Hur mycket högre intäkterna kan bli går inte att beräkna förrän ny hyressättning är genomförd.

Beslutsunderlag

Utredning gällande hyressättning av kommunens bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), 2024-12-05.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Eva Forslöf
Verksamhetschef

Bilagor

Bilaga 1 Riktlinje för hyressättning av bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), 2024-12-05.

**Socialförvaltningen**

Eva Forslöf

Eva.forslof@harnosand.se

Lars Hallin

Lars.hallin@harnosand.se

Matilda Minell

Matilda.minell@harnosand.se

Socialnämnden

Utredning gällande hyressättning av kommunens bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Sammanfattning

En genomlysning av hyrorna inom kommunens LSS-bostäder har gjorts. Den visar på oskäliga skillnader både utifrån standard och storlek. En annan del som framkommit är att det inte finns någon enhetlig princip för hyressättningen vid andrahandsuthyrning till brukare med boende med biståndsbeslut om bostad med särskild service, det medför en otydlighet och brist på transparens om den hyra kommunen tar ut. Genomlysningen har enbart fokuserat på hyressättningen inom verksamheten funktionsstöd och området boende enligt LSS. Förslaget på förändring gäller den verksamheten men det kan konstateras att det framöver även finns behov av att ta fram enhetliga principer för övriga verksamheter där andrahandsuthyrning förekommer.

En modell för hyressättning av kommunala LSS-bostäder, det vill säga bostad enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, föreslås ta sin utgångspunkt i likställighetsprincipen i kommunallagen (KL 2 kap. 3§) och bruksvärdesprincipen. Bruksvärdesprincipen föreslås utgå från en gemensam modell för hyressättning av de enskilda lägenheterna.

Förslaget innebär förmodligen hyresökning för flertalet boende men det begränsas genom förslag på hyrestak samt trappningsregel och den nya hyressättningen föreslås gälla från 1 april 2025.

Bakgrund

Genomlysningen har omfattat samtliga LSS-bostäder det vill säga gruppboenden, servicelägenheter och särskilt anpassade lägenheter.

I Härnösands kommun finns år 2024 cirka 110 lägenheter i gruppboend, 20 servicelägenheter och 0 särskilt anpassade lägenheter.

Det finns stora skillnader i hyressättningen, vilket framför allt blir synligt när jämförelse görs mellan hyror och kvadratmeterpris.

För år 2024 varierar hyran för en lägenhet i en gruppboende mellan 4 145 kronor/månad till 7 806 kronor/månad, och kvadratmeterpriset varierar mellan 88 kronor/månad (1 056 kronor/år) till 205 kronor/månad (2 460 kronor/år).

Hyran för servicelägenhet varierar mellan 3 794 kronor/månad till 5 982 kronor/månad, och kvadratmeterpriset varierade mellan 83 kronor/månad (996 kronor/år) och 106 kronor/månad (1 272 kronor/år).

Förutom ovan beskrivna olikheter så finns även skillnader inom och mellan boenden. Nedan redovisas några exempel som framkommit vid genomlysningen.

- Vid ett gruppboende, där alla lägenheter är lika stora sett till kvadratmeter, varierar priset per kvadratmeter mellan 112 kronor/månad (1 344 kronor/år) till 135 kronor/månad (1 620 kronor/år), en skillnad på 23 kronor/månad (276 kronor/år) per kvadrat för de boende i gruppboendet.
- Vid ett gruppboende, med olika storlek på lägenheterna sett till kvadratmeter (från 34,8 till 40,5 kvadratmeter), så är hyran den samma för alla lägenheter. Det ger en variation på kvadratmeterpris på 161 kronor/månad (1 932 kronor/år) till 187 kronor/månad (2 244 kronor/år), en skillnad på 26 kronor/månad (312 kronor/år) för de boende i gruppboendet.
- Två relativt nybyggda gruppboenden med samma byggår, inom samma geografiska område, identiskt byggda och ändamålsenliga för de boende, där skiljer sig priset per kvadratmeter mellan boendena från 172 kronor/månad (2 064 kronor/år) till 180 kronor/månad (2 160 kronor/år), en skillnad på 8 kronor/månad (96 kronor/år) mellan boendena.

Att det finns en skillnad i både hyra och kvadratmeterpris är förväntat bland annat på grund av storlek och standard på boendet. Dock visar genomlysningen i vissa fall på hyror som är oskäliga, och då så väl med för hög som med för låg hyra. De oförklarliga skillnader som även finns inom och mellan boenden synliggör att det idag saknas en enhetlig modell för hyressättning i kommunens LSS-boenden.

Lagstiftning

Enligt 19§ i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) får kommunen ta ut skälig avgift för bostad. För att ta ut sådan avgift krävs kommunfullmäktigebeslut om taxa. Avgiften får ej överstiga kommunens självkostnader och kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov. Då den enskilde inte ska ha merkostnader på grund av sitt funktionshinder för en "bostad med särskild service" bör avgiften enligt lagens förarbeten bara gälla den enskildes privata bostad – inte gemensamma utrymmen och personalutrymmen. Extra yta som

den enskilde behöver enbart på grund av sitt funktionshinder bör rimligen inte heller räknas med i avgiften.

Härnösands kommun, i likhet med de flesta kommuner i Sverige, tillämpar inte i egentlig mening avgiftsreglerna avseende hyra för personer som bor i bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna enligt 9§ 9 p. LSS. Personer som bor i sådan bostad betalar nämligen hyra till kommunen enligt andrahandshyreskontrakt med socialförvaltningen.

Vid ett hyresförhållande ska bestämmelserna i hyreslagen, det vill säga 12 kap. 55§ jordabalken tillämpas istället för 19§ LSS som regler avgiftsuttag för bostad. I jordabalken definieras begreppet bruksvärdesprincipen vilket innebär att hyran ska vara skälig utifrån lägenhetens bruksvärde. För att lägenheten ska anses vara likvärdig enligt bruksvärdesprincipen krävs det i grova drag att de motsvarar varandra med hänsyn till bland annat storlek, moderniseringsgrad, planlösning, läge samt boendemiljö i stort. En påtagligt högre hyra för lägenheter som till bruksvärdet är likvärdiga innebär en oskälig hyra.

När det gäller personer som betalar hyra för en LSS-bostad visar rättspraxis entydigt att gemensamma utrymmen inte får fördelas på hyresgästerna för att räknas som att det vore bostadsyta vid beräkning av hyran. Men enligt bruksvärdesreglerna ska dock tillgång till gemensamma utrymmen liksom tillgång till service beaktas och värdesättas, dvs det ska påverka hyran utifrån det värde de har för den boende.

Utgångspunkter för hyressättning av LSS-bostäder

Den viktigaste utgångspunkten till förslaget om hyressättning är att modellen innebär enhetliga principer och likabehandling. Det är viktigt med tydliga riktlinjer som gör modellen lätt att tillämpa och transparent för boende, företrädare och anhöriga.

Förslaget till modell för hyressättning baseras på likställighetsprincipen och utgår från bruksvärdesprincipen. Vid hyressättning föreslås bruksvärdeshyran beräknas för den enskilda lägenheten, gemensamma utrymmen samt övriga kvaliteter.

Hyressättningsmodell - Rättvis hyressättning inom LSS

Modellen föreslås baseras på tre olika delar:

1. grundhyra,
2. bruksvärdet för gemensamma utrymmen,
3. övriga kvaliteter.

Grundhyran baseras på lägenhetens storlek beräknad utifrån ett fast årligt pris per kvadratmeter samt ett fast pris för el. Tillgång till gemensamma utrymmen beräknas utifrån det ökade bruksvärdet utifrån de gemensamma utrymmenas storlek samt hur lättillgängligt utrymmet är för den boende. Övriga kvaliteter som anses öka bruksvärdet är lägenhetens geografiska läge (utgår i sin helhet från allmännyttans bedömning och värde), tillgång till

bredband samt närhet till service (exempelvis matvaruaffär eller bensinstation).

Till hyressättningsmodellen föreslås ett hyrestak som innebär att hyresnivån begränsas genom en maxnivå. Hyrestaket föreslås till 8 500 kronor/månad från och med år 2025, för att säkerställa att de boende får en skälig levnadsstandard. Den omvärldsanalys som genomförts visar att många kommuner har ett hyrestak, dock så varierar också principer för hyressättning och beslutad hyresmodell vilket försvårar jämförelse av föreslaget hyrestak.

Införande av ett hyrestak bedöms inte strida mot likställighetsprincipen i kommunallagen. I LSS-bostäder bor personer som beviljats boende enligt LSS och deras möjlighet att söka boende på öppna marknaden är begränsade inte minst eftersom många behöver hjälpmedel och tillgång till personal dygnet runt. Det rör dessutom personer med vanligen låga inkomster.

Införande av modell Rättvis hyressättning inom LSS

Vid införandet av modellen föreslås att eventuella hyreshöjningar delas upp i etapper, en så kallad trappningsregel för att ge ett mjukt införande för den enskilde. Trappningsregeln föreslås innebära att hyreshöjningen begränsas till 700 kronor per månad år ett (1), och att år två (2) till resterande del dock högst 700 kronor per månad, och så vidare tills hyran nått beslutad hyresnivå.

I det fall hyressänkning blir aktuell föreslås att hyran sänks till uträknad nivå from 1 april 2025 som indexeras årligen from år 2026.

Årlig hyresjustering

Den årlig hyresjusteringen föreslås göras motsvarande allmännyttans hyresökning. I de fall hyran nått upp till hyrestaket görs ingen årlig hyresjustering.

Bostadstillägg

Det statliga bostadstillägget för personer med rätt till aktivitetsersättning eller sjukersättning är maximalt 6 550 kronor vid en boendekostnad på 7 500 kronor per månad och med en förmögenhet motsvarande max 100 000 kronor för år 2024. Det innebär en självkostnad för den boende på 950 kronor per månad.

Vid en hyra som når hyrestaket innebär det för den boende utan eget sparkapital en självkostnad på 1 950 kronor per månaden. I det fall den boende har ett eget sparkapital så avräknas det från bostadstillägget och självkostnaden kommer öka.

	Hyra (kronor)	5 500	6 000	6 500	7 000	7 500	8 000	8 500
Bostads- tillägg	Beräknat beslut Bostadstillägg, upp till 100 tkr på banken	5 000	5 300	5 700	6 000	6 400	6 500	6 500
	Beräknat beslut Bostadstillägg, 150 tkr på banken	4 800	5 100	5 500	5 800	6 200	6 300	6 300
	Beräknat beslut Bostadstillägg, 200 tkr på banken	4 400	4 700	5 100	5 400	5 800	5 900	5 900
Själv- kostnad	Beräknad självkostnad, upp till 100 tkr på banken	500	700	800	1 000	1 100	1 500	2 000
	Beräknad självkostnad, 150 tkr på banken	700	900	1 000	1 200	1 300	1 700	2 200
	Beräknad självkostnad, 200 tkr på banken	1 100	1 300	1 400	1 600	1 700	2 100	2 600

Källa: Försäkringskassan april 2024

Konsekvenser för den enskilde

För närvarande varierar hyrorna från 4 145 kronor per månad till 7 806 kronor per månad, och priset per kvadratmeter mellan 88 kronor/månad (1 056 kronor/år) till 205 kronor/månad (2 460 kronor/år) för en lägenhet i gruppboende. Hyrorna för servicelägenhet varierar i mindre utsträckning från 3 794 kronor per månad till 5 982 kronor per månad, och där priset per kvadratmeter varierar mellan 83 kronor/månad (996 kronor/år) till 106 kronor/månad (1 272 kronor/år).

Implementeringen av hyressättningsmodellen förväntas innebära en hyresökning för flertalet av de boende. Hur de nya hyrorna kommer falla ut går dock inte att uppskatta förrän värdering utifrån den nya hyresmodellen är gjord.

Ser man till de boendes privatekonomi så varierar den precis som för övriga i samhället. Efter en kontroll med kommunens förvaltarenhet och de huvudmän som de stöttar så uppskattas alla ha en skälig livssituation där inkomster och utgifter går ihop så till vida att alla har pengar över varje månad. De statliga bidragen bostadstillägg och merkostnadsersättning bedöms bidra på ett bra sätt till en likvärdig privatekonomi även om hyra och andra kostnader kan skilja sig stort.

Bedömningen av föreslagen hyresmodell inklusive hyrestak och trappningsregel är att de ekonomiska konsekvenserna för den enskilde även fortsättningsvis blir skäliga utifrån levnadsnivå.

Eva Forslöf
Verksamhetschef

Lars Hallin
Lokalintendent

Matilda Minell
Controller

Riktlinje för hyressättning av bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade - LSS



Dokumentnamn	Riktlinje för hyressättning av bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade - LSS	Riktlinje		
Fastställd/upprättad av	Socialnämnd	Datum	Diarienummer	
		2024-12-05	2024-000128	
Dokumentansvarig/processägare	Verksamhetschef Funktionsstöd	Version	Senast reviderad	Giltig t o m
		1.0	2024-12-05	Tills vidare
Dokumentinformation				
Dokumentet gäller för	Funktionsstöd Socialförvaltningen			
Annan information	Socialnämnden 2024-12-18 § 136			



Innehåll

Versionshistorik

1	Inledning	4
1.1	Revidering	4
2	Syfte och bakgrund	4
3	Modellens principer	4
4	Årlig hyresjustering	5
5	Ekonomiska konsekvenser för den enskilde.....	5
6	Kostnader och exempelberäkningar för hyressättning	5
6.1	Grundhyra	5
6.2	Bruksvärdet för gemensamma utrymmen	6
6.3	Övriga kvaliteter	6
6.4	Hyrestak och trappningsregel.....	7
7	Sammanställning av kostnader	8
8	Områdesindelning.....	9

Versionshistorik

Datum	Version	Beskrivning
2024-12-05	1.0	Upprättande av rutin.

1 Inledning

Härnösands kommun har genomfört en genomlysning av hyressättningen inom kommunens LSS-bostäder för att säkerställa rättvisa och skäliga hyror för personer med rätt till bostad enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Genomlysningen visade på stora variationer och otydliga principer i hur hyrorna fastställs, vilket skapat oskäliga skillnader mellan boenden och lägenheter.

För att åtgärda detta upprättas en ny hyressättningsmodell baserad på kommunallagens likställighetsprincip och bruksvärdesprincipen enligt hyreslagen. Målet är att skapa en transparent, rättvis och enhetlig modell som reflekterar lägenheternas verkliga värde.

Riktlinjerna i detta dokument syftar till att vägleda införandet av den nya modellen och säkerställa att hyressättningen bidrar till en skälig levnadsstandard för alla boende inom LSS i kommunen.

1.1 Revidering

Denna riktlinje ska ses över och vid behov revideras årligen för att säkerställa att den är aktuell och ändamålsenlig. Revidering av dokumentet dokumenteras i versionshistorik.

Mindre revideringar av denna riktlinje, som inte påverkar riktlinjens grundläggande principer eller innebörd, kan genomföras utan krav på behandling i nämnd. Sådana ändringar kan godkännas efter begäran av verksamhetschefen och dokumenteras i versionshistoriken för transparens och spårbarhet.

2 Syfte och bakgrund

Modellen syftar till att skapa en rättvis hyressättning för LSS-bostäder som reflekterar bostädernas bruksvärde och tillgänglighet. Genom en ny hyressättningsmodell ska oskäliga hyresskillnader och otydlighet elimineras, baserat på principerna om likabehandling och bruksvärdesbedömning enligt kommunallagen.

3 Modellens principer

Hyressättningen bygger på tre huvudkomponenter:

- **Grundhyra:** Bestäms utifrån lägenhetens storlek och ett fast kvadratmeterpris. I grundhyran sätts även ett fast elpris.
- **Bruksvärdet för gemensamma utrymmen:** Hyresjustering sker baserat på hur utformningen på de gemensamma utrymmena är och dess storlek.
- **Övriga kvaliteter:** Här tittar man på läge, bredbandstillgång och närhet till service som påverkar bruksvärdet och därmed hyran.

Hyrestak och trappningsregel

- **Hyrestak:** Med denna modell sätts ett hyrestak på 8 500 kronor per månad (2025).
- **Trappningsregel:** För att undvika plötsliga hyreshöjningar införs en trappningsregel som begränsar hyreshöjningen till max 700 kronor per månad årligen, tills beslutad hyresnivå är uppnådd.

I det fall hyressänkning blir aktuell föreslås att hyran sänks till uträknad nivå från 2025-04-01 som fortsättningsvis indexerar årligen från år 2026.

4 Årlig hyresjustering

När hyrestaket är uppnått sker ingen ytterligare justering förutsatt att den ligger inom ramen för hyresmodellens maximala hyra. Annars följer hyresjusteringen allmännyttans årliga hyresökningar.

5 Ekonomiska konsekvenser för den enskilde

Hyresskillnader mellan bostäder kan innebära hyreshöjningar för flertalet boende, men statligt bostadstillägg och merkostnadsersättning förväntas stödja privatekonomin hos de boende. Självkostnaden för den boende ökar beroende på individuellt sparkapital och bostadstilläggets storlek.

6 Kostnader och exempelberäkningar för hyressättning

För att ge en tydligare bild av hur hyran beräknas enligt den nya modellen *Rättvis hyressättning* presenteras här exempel på kostnadsfaktorer och beräkningsmetoder. Hyran för varje enskild bostad baseras på tre huvudkomponenter: *grundhyra*, *bruksvärdet för gemensamma utrymmen* och *övriga kvaliteter*.

6.1 Grundhyra

Grundhyran baseras på:

- Lägenhetens yta, där ett fast kvadratmeterpris används. Kvadratmeterpriset är 1 800:-/år (150:-/mån).
- Ett fast elpris som ingår i grundhyran. Elpriset är satt till 2 400:-/år (200:-/mån) för gruppbostad och servicelägenhet.

Exempel: För en lägenhet på 35 kvadratmeter med ett kvadratmeterpris på 150: - per månad, samt ett fast elpris på 200: - per månad, beräknas grundhyran som:

Grundhyra = (35 m²×150:-) + 200: - = 5 450: - per månad.

6.2 Bruksvärdet för gemensamma utrymmen

Bruksvärdet för gemensamma utrymmen påverkar hyran beroende på utrymmets storlek. Priset för bruksvärdet är 50% av kvadratmeterpriset för lägenheten (900:- för år 2025) och max 12 kvadratmeter per lägenhet (en sammanvägning av boverkets uträkningar).

Exempel: Räkna på att det gemensamma utrymmet är 50 kvadrat och det är 6 lägenheter på boendet. Då delar vi 50 med 6 vilket blir 8 (avrunda till närmaste heltal). Varje boende har då 8 kvadrat var.
 $8 \times 900:- = 7200:-/\text{år}$ ($+600:-/\text{mån}$).

Total hyra med *bruksvärdet för gemensamma utrymmen* = $5\ 450:- + 600:- = 6\ 050$ kr per månad.

6.3 Övriga kvaliteter

Övriga kvaliteter som kan påverka hyran är **bostadens geografiska läge** (allmännyttans bedömning), närhet till **service** (såsom matvarubutik) och tillgång till **bredband**. Även tillgängligheten till **gemensamhetsutrymmena** skall räknas med. Om tillgängligheten är låg kan ett hyresavdrag tillämpas. Med låg tillgänglighet menas hur tillgängligt gemensamhetsutrymmet är baserat på lägenhetens placering.

Bostadens geografiska läge

När det kommer till bostadens geografiska läge tittar man på områdesindelningen från Härnösands hus som finns längst bak i denna riktlinje. Kartan är indelad i 8 områden vilka ger olika hyrespåslag beroende på bostadens placering. Är bostaden placerad utanför dessa områden ges inget hyrespåslag.

1. Centrum	+700:-/mån
2. Södra Brännan	+500:-/mån
3. Norra Brännan	+500:-/mån
4. Gådeåstaden	+300:-/mån
5. Murberget	+300:-/mån
6. Stenhammar	+300:-/mån
8. Kullen/ Haga	+200:-/mån
9. Gånsvik	+200:-/mån

Service

Finns närhet till service (max 1 kilometer till närmsta matvarubutik) ökar det hyran med $600:-/\text{år}$ ($+50:-/\text{mån}$) för både gruppbestäder och servicelägenheter.

Bredband

Finns tillgång till bredband ökar det hyran med $1800:-/\text{år}$ ($+150:-/\text{mån}$) för både gruppbestäder och servicelägenheter.

Tillgängligheten till gemensamhetsutrymmena

Behöver jag gå utomhus/ via ett trapphus för att ta mig till gemensamhetsutrymmena?

Om så är fallet ger det ett avdrag på $2400:-/\text{år}$ ($-200:-/\text{mån}$) för både gruppbestäder och servicelägenheter.

Exempel: För en lägenhet i centrum med dålig tillgänglighet till gemensamhetsutrymmena, med närhet till service och tillgång till bredband räknar vi såhär:

- Geografiskt läge: centralt områden: +700:-/ mån
- Tillgänglighet: trapphus till gemensamhetsutrymmet, -200:-/mån
- Service: 800 m till matbutik, +50:-/mån
- Bredband: Ja, +150:-/mån

$$6050 + 700 - 200 + 50 + 150 = 6\ 750$$

Total hyra med *övriga kvaliteter* = 6 750:-/mån

6.4 Hyrestak och trappningsregel

Hyresnivån begränsas till max 8 500 kronor per månad. För att undvika kraftiga hyreshöjningar införs en trappningsregel som innebär att höjningen maximalt kan vara 700 kronor per år tills det slutliga beloppet är nått.

Exempel på trappningsregel: Om hyran för en boende enligt nya modellen uppnår maxhyran på 8 500 kronor och den tidigare hyran var 6 500 kronor, kommer hyran att höjas i steg om max 700 kronor per år:

- År 1: 6 500 kr + 700 kr = 7 200 kr
- År 2: 7 200 kr + 700 kr = 7 900 kr
- År 3: 7 900 kr + 600 kr = 8 500 kr (maxhyran är uppnådd)

7 Sammanställning av kostnader

GRUNDHYRA

	Kvantitet	Pris
Storlek på lägenheten	Kvadratmeter	1 800 kronor/år
El	Fastpris	2 400 kronor/år gruppbestad 2 400 kronor/år servicelägenhet

GEMENSAMMA UTRYMMEN

	Kvantitet	Belopp
Bruksvärdet för gemensamma utrymmen	Kvadratmeter	50 % av kvadratmeterpris för lägenhet
Tillgänglighet till gemensamma utrymmen	Fastpris	- 2 400 kronor/år gruppbestad - 2 400 kronor/år servicelägenhet

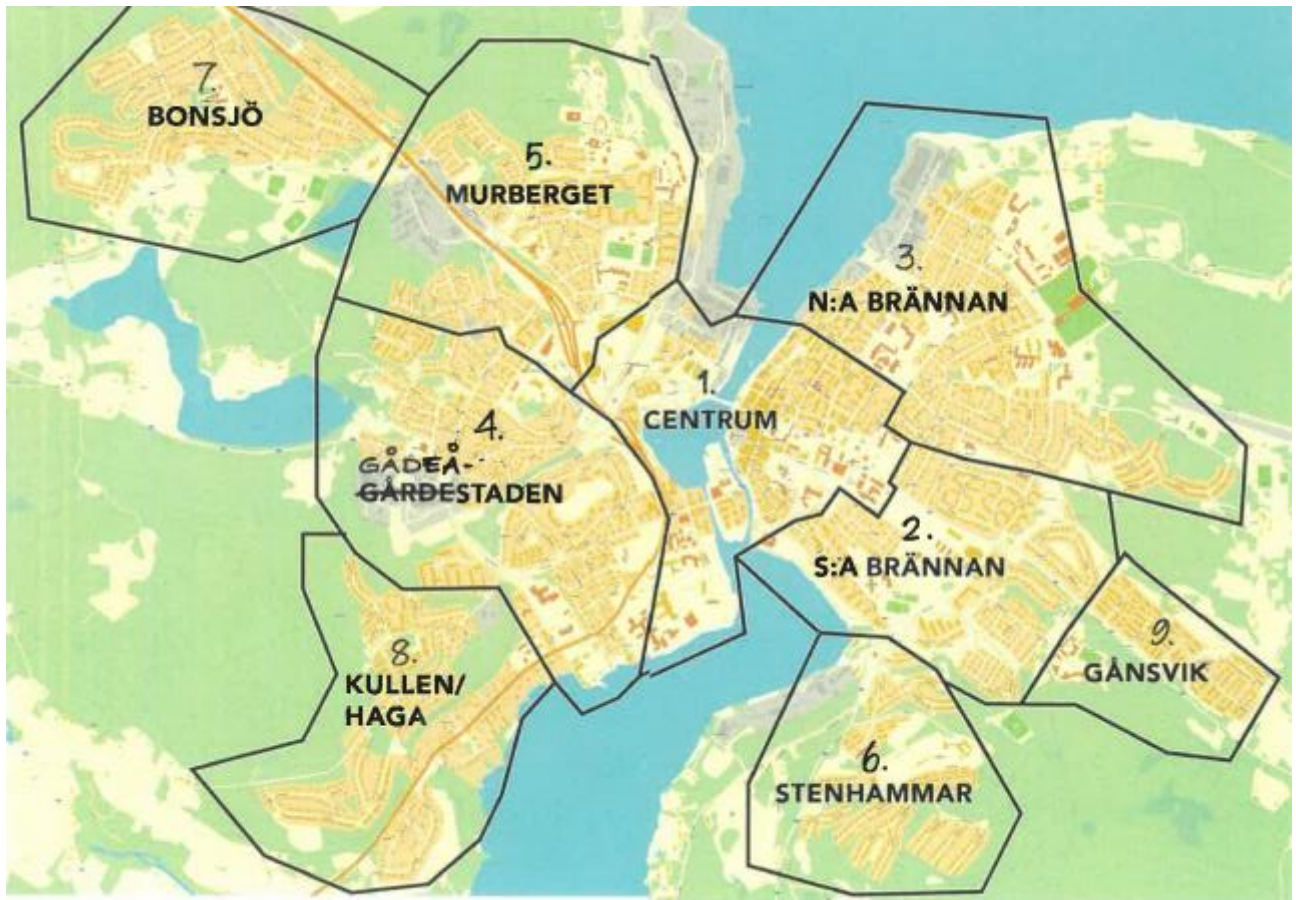
ÖVRIGA KVALITETER

	Kvantitet	Belopp
Geografiskt läge	Fastpris	Utgår i sin helhet från allmännyttans bedömning av geografiska läge och pris
Tillgång till bredband	Fastpris	1 800 kronor/år gruppbestad 1 800 kronor/år servicelägenhet
Närhet till service	Fastpris	600 kronor/år gruppbestad 600 kronor/år servicelägenhet

GEOGRAFISKT LÄGE

Område	Hyrespåslag
1. Centrum	+700:-/mån
2. Södra Brännan	+500:-/mån
3. Norra Brännan	+500:-/mån
4. Gådeåstaden	+300:-/mån
5. Murberget	+300:-/mån
6. Stenhammar	+300:-/mån
8. Kullen/ Haga	+200:-/mån
9. Gånsvik	+200:-/mån

8 Områdesindelning





Socialnämnden

§ 123

Dnr 2024-000128 1.1.3.1

Hyressättning av kommunens bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

att ärendet återremitteras till förvaltningschef för komplettering, samt

att ärendet går upp för beslut vid nämndsammanträdet i december 2024.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Göran Sjögren (S), Elisabeth Strömquist (S), Sanna Bergman (V) och Camilla Nilsson (L).

Yrkanden

Krister Mc Carthy (S) yrkar på att återremittera ärendet till förvaltningschef för komplettering, samt tillägg av ytterligare en att-sats; *att ärendet går upp för beslut vid nämndsammanträdet i december 2024.*

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare bifaller förslag enligt yrkande från Krister Mc Carthy (S).

Propositionsordning

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut; Krister Mc Carthy (S) förslag på återremiss samt tillägg av ytterligare en att-sats.

Ordförande finner att socialnämnden beslutar enligt förslaget.

Bakgrund

Kommunen hyr idag ut lägenheter i andra hand till personer som har fått beslut om bostad med särskild service enligt LSS. Idag finns stora variationer i både hyra och hyressättning, varför en genomlysning har genomförts. Genomlysningen visade att det finns oskäligen skillnader samt att det saknas en enhetlig princip för hyressättning i kommunen.

En riktlinje har tagits fram för att säkerställa en likvärdig hyressättning. I framtagna av riktlinjen har det säkerställts att hyressättningen följer kommunallagen och jordabalkens krav.

§ 123, forts.



Socialnämnden

För att säkerställa en skälig levnadsstandard för den enskilde föreslås ett fast kvadratmeterpris, hyrestak samt en trappningsregel vid införandet av nya hyror.

Inför ny hyressättning kommer varje brukare som bor i bostad med särskild service enligt LSS och dess företrädare att få information av ansvarig enhetschef om den nya hyran och kommande förändringar. Kommunikationsplan kommer tas fram med stöd av kommunikationsavdelningen.

Socialt perspektiv

Den förslagna hyresmodellen ska säkerställa att de individer som beviljats bostad med särskild service enligt LSS erhåller en rättvis hyressättning. Hyran ska vara uträknad på ett likvärdigt sätt för alla med boendebeslut inom LSS. Vilket är en viktig aspekt gällande likställighetsprincipen, då målgruppen inte har möjlighet att välja sin bostad i samma utsträckning som andra medborgare i kommunen.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget bedöms inte påverka det ekologiska perspektivet.

Barnperspektiv

Förslaget bedöms inte påverka barn varför någon prövning av barnets bästa inte genomförts.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Hyresintäkterna förväntas öka och nämndens subvention av de faktiska hyreskostnaderna därmed minska när hyresmodellen är fullt införd. Hur mycket högre intäkterna kan bli går inte att beräkna förrän ny hyressättning är genomförd.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningen, tjänsteskrivelse 2024-11-11.

Utredning gällande hyressättning av kommunens bostäder enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).



Socialförvaltningen

Solbritt Höglund
solbritt.hoglund@harnosand.se

Socialnämnden

Preciserade behovsposter inom riksnormen avseende försörjningsstöd år 2025

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden besluta

att anta bifogat förslag till fördelning av normposter inom riksnormen gällande försörjningsstöd 2025.

Beskrivning av ärendet

Riksnormen bestäms av regeringen utifrån 2 kapitlet 1 § socialtjänstförordningen inför varje nytt kalenderår. Skäliga kostnader för olika behov avgör riksnormens nivå på försörjningsstödet. Riksnormen har räknats upp med 2,8 % jämfört med riksnormen 2024.

Riksnormen för ett hushåll utgör summan av de personliga kostnaderna för livsmedel, kläder och skor, fritid och lek, hygien samt barn och ungdomsförsäkring. Därutöver anges poster för gemensamma hushållskostnader som ska täcka förbrukningsvaror, dagstidning och telefon.

Regeringen bestämmer inte i detalj hur summorna ska fördelas på respektive behovspost utan endast totalbeloppen. Varje kommun bestämmer fördelningen av behovsposterna, vilket innebär att varje kommun har olika beräkningar gällande utgiftsposterna. Som hjälp vid fördelningen av behovsposterna finns Konsumentverkets beräkningar 2024.

Konsumentverkets beräkningar är högre än riksnormen inom de flesta posterna. Riksnormen för en ensamstående är 5 180 kr år 2025, varav matkostnader för en månad föreslås vara 2 670 kr i Härnösands kommun. Konsumentverket beräknar matkostnaderna utan lunch i åldersgruppen 31 - 60 år till 3 070 kr, alltså får den som bor i Härnösands kommun 400 kr mindre i månaden än Konsumentverkets beräkningar. Det innebär också drygt 300 kronor mindre till hygien, 300 kronor mindre till fritidskostnader och drygt 200 kronor mindre till kläder. Riksnormen motsvarar aldrig Konsumentverkets beräkningar.

Ekonomiskt bistånd till kostnader för eventuell medicin, läkarvård, tandvård, hemutrustning, flyttkostnader mm prövas utöver norm.

Högtidspeng beviljas separat till barn med 500 kr i samband med exempelvis julfirande.

Socialt perspektiv

Regeringen beslutar om riksnormen årligen som kommunerna måste följa. Vilka hänsynstagande som de gör gällande sociala perspektiv framkommer inte.

Ekologiskt perspektiv

Ingen direkt påverkan på det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Enbart höjningen av riksnormen beräknas öka kostnaderna för ekonomiskt bistånd med 600 tkr under 2025. Därutöver beräknas kostnaderna för försörjningsstöd öka ytterligare på grund av andra orsaker.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Solbritt Höglund
Enhetschef

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till fördelning av normposter inom riksnormen gällande försörjningsstöd 2025.

NORM 2025	Barn och ungdomar								Vuxna	
	Under 1 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-18 år	19-20 år	Ensamstående	Sammanboende
Livsmedel: All mat lagas hemma	<i>1 090 kr</i> 1 090 kr	<i>1 220 kr</i> 1 160 kr	<i>1 630 kr</i> 1 320 kr	<i>1 630 kr</i> 1 550 kr						
Livsmedel: utan lunch 5 dagar/vecka	<i>750 kr</i> 910 kr	<i>910 kr</i> 910 kr	<i>1 260 kr</i> 1 100 kr	<i>1 170 kr-1 700 kr</i> 1 220 kr	<i>1 850 kr-2 320 kr</i> 2 000 kr	<i>2 320 kr-3800 kr</i> 2 500 kr	<i>2 800 kr-3070 kr</i> 2 800 kr	<i>2 830 kr</i> 2 830 kr	2 670 kr	4 900 kr
Kläder/skor	<i>1 050 kr</i> 900 kr	<i>1 030 kr</i> 720 kr	<i>1 030 kr</i> 670 kr	<i>1 130 kr</i> 810 kr	<i>1 110 kr</i> 940 kr	<i>980 kr</i> 800 kr	<i>930 kr</i> 700 kr	<i>840 kr</i> 830 kr	<i>700 kr-840 kr</i> 540 kr	1 050 kr
Fritid/lek	<i>120 kr</i> 120 kr	<i>240 kr</i> 220 kr	<i>240 kr</i> 200 kr	<i>420 kr</i> 330 kr	<i>500 kr</i> 500 kr	<i>490 kr</i> 490 kr	<i>600 kr</i> 560 kr	<i>660 kr</i> 600 kr	<i>630 kr</i> 300 kr	500 kr
Hygien	<i>470 kr</i> 470 kr	<i>790 kr</i> 790 kr	<i>740 kr</i> 370 kr	<i>210 kr</i> 200 kr	<i>210 kr</i> 210 kr	<i>430 kr</i> 400 kr	<i>760 kr</i> 700 kr	<i>750 kr</i> 700 kr	<i>730 kr-710 kr</i> 400 kr	600 kr
Barn- och ungdomsförsäkring	<i>210 kr</i> 140 kr	<i>210 kr</i> 140 kr	<i>210 kr</i> 140 kr	<i>210 kr</i> 140 kr	<i>210 kr</i> 140 kr	<i>210 kr</i> 160 kr	<i>210 kr</i> 160 kr			
Alla måltider	2 720 kr	3 030 kr	2 700 kr	3 030 kr	3 790 kr	4 350 kr	4 920 kr	4 960 kr	3 910 kr	7 050 kr
Utän lunch 5 dagar/vecka	2 540 kr	2 780 kr	2 480 kr	2 700 kr						

Belopp med liten text motsvarar Konsumentverkets beräkning 2024. Grönmarkerade poster stämmer överens med Konsumentverkets siffror.

Gemensamma hushållskostnader inom riksnormen							
	1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.
Förbrukningsvaror	<i>160 kr</i> 160 kr	<i>210 kr</i> 200 kr	<i>320 kr</i> 320 kr	<i>370 kr</i> 370 kr	<i>450 kr</i> 450 kr	<i>520 kr</i> 520 kr	<i>570 kr</i> 570 kr
Dagstidning, telefon	1 110 kr	1 200 kr	1 450 kr	1 640 kr	1 860 kr	2 100 kr	2 240 kr
SUMMA	1 270 kr	1 400 kr	1 770 kr	2 010 kr	2 310 kr	2 620 kr	2 810 kr



Socialförvaltningen
Solbritt Höglund
solbritt.hoglund@harnosand.se

Socialnämnden

Remissvar av betänkandet Mottagandelagen: En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande (SOU 2024:68) Dnr Ju2024/02070

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden besluta

att anta remissvaret gällande mottagandelagen som sitt eget, samt

att översända beslutet och remissvaret till justitiedepartementet och regeringskansliet.

Beskrivning av ärendet

Mottagandelagen är en ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande. Lagen ska reglera mottagandet av vissa utlänningar som ansöker om uppehållstillstånd i Sverige i stället för den nuvarande lagen om mottagande av asylsökande (LMA) med flera lagar. Syftet är att säkerställa att regelverket är ändamålsenligt, åtgärda otydligheter, skapa legitimitet och ett långsiktigt hållbart regelverk. En snabbare asylprocess eftersträvas. Flera av bestämmelserna i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. förs över till den nya lagen. Anpassning ska ske till EU-rätt och minimivår.

Utredningen föreslår att lagändringarna träder ikraft den 1 oktober 2026.

Migrationsverket ska inrätta mottagandecentrum och återvändandecenter. Mottagandet ska vara mer koncentrerat. Härnösands kommun är en kommun som tagit emot många flyktingar och är en av 10 kommuner som är remissinstans.

Migrationsverket har idag ca 300 platser i Härnösand med möjlighet till utökning till 450 platser. Mottagandet har tidigare varit betydligt högre och Härnösand är den sjätte kommunen i Sverige med flest egenbosatta. Enligt Socialstyrelsen är Härnösand på plats 7 där 8 är högst risk vilket bland annat beror på att kommunen mottagit ett stort antal flyktingar.

De som omfattas är asylsökande och behov av tillfälligt skydd (*massflykt*). Personerna omfattas av lagen till dess de folkbokförs, eller lämnat landet, eller utvisas efter folkbokföring, eller kommer tillbaka till Sverige.

Det kommer att vara närvarokontroll på asylboenden och områdesbegränsning i länet.

En del av innehållet i lagen är att EBO, möjligheten att egenbosätta sig avskaffas. Det är dock inte krav på asylboende för massflyktingar.

Asylsökande kommer att erhålla dagersättningar av Migrationsverket och övergångsersättningar när personer fått uppehållstillstånd och folkbokfört sig i Sverige.

De har ej tillstånd att arbeta de första sex månaderna.

Migrationsverket anvisar kommun att ta emot för bosättning efter uppehållstillstånd

Övergångsersättning när personen upphör att omfattas av mottagandelagen, motsvarande etableringsersättning under kartläggning: 231 kr/dag.

Lagen förtydligar ansvaret mellan staten och kommunerna. Personer som omfattas av lagen har inte rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL.

Kommunerna får ansvar för hemtjänst särskilda boenden, skyddade boende, barn som far illa upp till 18 års ålder.

Kommunen kommer att få ersättning för dessa insatser enligt faktiska kostnader samt kostnader för begravning.

Ersättning som finns idag för initiala kostnader för ekonomiskt bistånd byts ut till en övergångsersättning.

Migrationsverket ska ge socialnämnden information om någon omfattas av mottagandelagen samt information till skolnämnden om barn i skolålder. Skolan gör en handlingsplan utifrån de barn och elever som placeras på asylboendet.

Beslutsunderlag

Remissutskick av betänkande Mottagandelagen: En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande (SOU 2024:68) Dnr Ju2024/02070.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Solbritt Höglund
Enhetschef

Ola Carlson
Enhetschef

Bilagor

Bilaga 1 Remissvar - betänkandet Mottagandelagen: En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande, 2024-12-02



Socialförvaltningen
Solbritt Höglund
solbritt.hoglund@harnosand.se

Remissvar - Betänkandet Mottagandelagen: En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande (SOU 2024:68) Dnr Ju2024/02070

Sammanfattning av remissvaret

Härnösands kommun ställer sig övergripande positiv till de samlade förslagen, framför allt de åtgärder som syftar till att fler asylsökande ska bo på asylboenden.

- Härnösand kommun anser att Migrationsverket ska ha ett reglerat uppdrag att samverka och samråda med kommuner om asylboendens spridning. Förslaget från Härnösands kommun är att Migrationsverket bör vara uppmärksam på att koncentrationen av asylboenden inte begränsas till ett fåtal kommuner. Härnösands kommun har under många år haft asylboende. När asylsökande får uppehållstillstånd blir många bosättningsanvisade till Härnösands kommun, speciellt barnfamiljer pga. av att barnen etablerat sig under asyltiden. Det innebär en extra belastning på kommunens kärnverksamheter som skola, vård och omsorg samt övrig socialtjänst.
- Bra att utredningen föreslår att ersättning inte ska utgå till de som väljer att bosätta sig själv som egenbosatt (EBO). De största problemen för socialtjänsten är de som bosatt sig själva i kommunen utan bosättningsanvisning till kommunen. Det drabbar också familjer och deras barn.

Nedan följer synpunkter gällande mottagandelagens förhållande till socialtjänstlagen:

- Socialtjänsten i Härnösands kommun har blivit extra hårt belastad gällande ekonomiskt bistånd och placeringar av barn i och med att det finns ett asylboende i kommunen. Om kommunen måste göra placeringar på grund av barn som får illa enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), socialtjänstlagen (SoL) eller omhändertagande av vuxna enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) måste kommunen ersättas för de faktiska kostnaderna.

- Härnösands kommun föreslår att placeringar av ungdomar genom kommunen bör fortsätta efter 18 årsdagen fram till max 21 års ålder så att ungdomen kan gå ut gymnasiet i paritet med Föräldrabalken i stället för att ungdomen flyttas tillbaka till asylboende. I de fall ungdomen är misstänkt för allvarliga brott och placerats på exempelvis SIS hem bör de inte heller omplaceras till asylboende innan dom fallit.
- Kommunen ska ordna boende till asylsökande ensamkommande barn. Om de som fyller 18 år inte har fått uppehållstillstånd ska de flyttas till asylboendet. Att ensamkommande rycks upp från en pågående placering kan innebära svårigheter. Förslaget från Härnösand kommun borde vara att ungdomen har möjlighet att bo kvar exempelvis i ett familjehem till dess de avslutar gymnasiet och att kommunen ersätts för faktiska kostnader.
- Härnösands kommun anser att det är bra med förtydligande gällande ekonomiskt bistånd. Asylsökande ska inte beviljas ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen under asylprocessen. Bra om Migrationsverket ombesörjer dagersättning till de med verkställighetshinder eftersom de har ett utvisningsbeslut i grunden.
- För de som fått uppehållstillstånd kommer det att uppstå ett glapp i inkomst innan personerna får etableringsersättning under kartläggning. Ersättning ska kunna ges från Migrationsverket upp till 44 dagar. För närvarande är väntetiden på att få kartläggning inför etablering 3–6 månader på grund av Arbetsförmedlingens långa handläggningstider. Förslaget från Härnösands kommun är att ersättning ska utgå till dess etableringsersättningen kommer igång, dvs en höjning från max 44 dagar till 132 dagar (*sju månader*).
- Därefter är det inte säkert att etableringsersättningen räcker för att uppnå en skälig levnadsnivå, vilket innebär ökade kostnader för ekonomiskt bistånd speciellt när de ej beviljas bosättningsbaserade förmåner som barnbidrag, bostadsbidrag CSN med mera. Härnösands kommun föreslår att ekonomiskt bistånd bör kunna återsökas till fullo initialt i glappet och under ankomstår plus de tre kommande åren. Kommunerna bör få ersättning för sjuka personer och funktionsnedsatta som inte har arbetsförmåga och därmed inte har rätt till etableringsersättning.
- Socialtjänstlagen är bäst lämpad att tillhandahålla hemtjänst och särskilda boenden men viktigt att kommunen ersätts fullt ut för faktiska kostnader.
- Migrationsverket bör ha det initiala ansvaret att ordna ett annat anläggningsboende för en våldsutsatt. Vi anser dock att det är socialtjänsten som är mest kompetent för att utreda våld och risknivå samt behov av skyddat boende, varför förslaget från Härnösands kommun är att ett samarbete bör ske mellan socialtjänsten och Migrationsverket gällande våldsutsatta. Om Migrationsverket kan flytta den våldsutsatta till ett annat asylboende på ett säkert sätt är det ibland att föredra. Om det inte går, bör kommunen ordna en

placering på skyddat boende och ersättning för faktiska kostnader ska utgå till kommunen. Idag får kommunerna besked vid återsökning att pengarna tagit slut för extraordinära insatser vid skyddade boenden.

- Totalbelastningen på skolan blir hög i kommuner med anläggningsboenden. Härnösands kommun föreslår att återsökning för faktiska kostnader får ske individuellt för varje barn i förskolan och elev grundskola och gymnasieskolan. Det är viktigt att de kommuner som har anläggningsboende kan planera i god tid för ökat antal och minskat antal barn och elever.
- Ett effektivt återvändande är viktigt.
- Utredningen föreslår möjlighet att få arbetstillstånd efter sex månader. Härnösands kommun föreslår att arbetstillstånd ska kunna ges från dag 1 då arbetskraftsbehovet är stort i kommunen.
- Under punkten 8.5.1 föreslås att Migrationsverket ska få anvisa en kommun att ordna boende om tillströmningen av asylsökande förväntas bli särskilt omfattande eller om massflyktsdirektivet aktiveras. Härnösands kommun ser risker med möjligheten att öppna upp för eget boende, särskilt i tider av högt mottagande som medför stort behov av samordning och ytterligare belastning på kommunernas verksamhet. Härnösands kommun föreslår att undantag enbart bör göras om alla andra möjligheter är uttömda, dvs att det säkerställs att det finns färdigutredda alternativa boendelösningar vid stor tillströmning av asylsökande.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Solbritt Höglund
Enhetschef

Ola Carlson
Enhetschef



Justitiedepartementet
Enheten för nationella migrationsfrågor

Remittering av betänkandet Mottagandelagen. En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande (SOU 2024:68).

Remissinstanser

1. Arbetsförmedlingen
2. Asylrättscentrum
3. Barnombudsmannen
4. Bodens kommun
5. Brottsförebyggande rådet
6. Burlövs kommun
7. Centrala studiestödsnämnden
8. Civil Right Defenders
9. Delegationen för migrationsstudier
10. Diskrimineringsombudsmannen
11. Domstolsverket
12. Ensamkommandes Förbund
13. Entreprenörskapsforum
14. Flens kommun
15. Flyktinggruppernas riksråd (FARR)
16. Funktionsrätt Sverige
17. Försäkringskassan
18. Förvaltningsrätten i Göteborg

19. Förvaltningsrätten i Luleå
20. Härnösands kommun
21. Inspektionen för socialförsäkringen
22. Institutet för mänskliga rättigheter
23. Integritetsskyddsmyndigheten
24. Jämställdhetsmyndigheten
25. Kalix kommun
26. Kammarrätten i Stockholm
27. Kriminalvården
28. Länsstyrelsen i Blekinge
29. Länsstyrelsen i Dalarna
30. Länsstyrelsen i Kalmar
31. Länsstyrelsen i Uppsala
32. Länsstyrelsen i Västerbotten
33. Länsstyrelsen i Västernorrland
34. Länsstyrelsen i Västra Götaland
35. Malmö kommun
36. Migrationsverket
37. Myndigheten för delaktighet
38. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
39. Mölndals kommun
40. Pensionsmyndigheten
41. Polismyndigheten
42. Region Skåne
43. Region Stockholm
44. Region Västerbotten
45. Region Örebro län
46. Region Östergötland
47. Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL)

48. Riksdagens ombudsmän (JO)
49. Rädda Barnen
50. Sigtuna kommun
51. Skatteverket
52. Socialstyrelsen
53. Specialpedagogiska skolmyndigheten
54. Stadsmissionen
55. Statens servicecenter
56. Statens skolverk
57. Statskontoret
58. Sveriges kristna råd
59. Svenska kyrkan
60. Svenska Röda Korset
61. Sveriges advokatsamfund
62. Sveriges Kommuner och Regioner
63. Sveriges kvinnoorganisationer
64. Sveriges läkarförbund
65. Säkerhetspolisen
66. Södertälje kommun
67. UNHCR:s kontor för de nordiska och baltiska länderna
68. UNICEF
69. Vårdförbundet
70. Vänersborgs kommun
71. Västra Götalandsregionen

Remissvaren ska ha kommit in till Justitiedepartementet **senast den 15 januari 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till ju.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till ju.nm@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Ju2024/02070 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven

enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Om remissen är begränsad till en viss del av betänkandet, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett [beställningsformulär hos Elanders Sverige AB](#).

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Johan Malkan
Ämnesråd

Kopia till

Elanders Sverige AB, e-postadress: betankande@elanders.com



Socialförvaltningen
Ingrid Nilsson
ingrid.nilsson@harnosand.se

Socialnämnden

Revisionsrapport - Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden besluta

- att anta yttrandet gällande revisionsrapport – granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling som sitt eget, samt
- att översända yttrandet till revisionen.

Beskrivning av ärendet

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en översiktlig granskning av kommunens arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Uppdraget ingår i revisionsplan 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens arbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling är tillfredställande.

Revisionens samlade bedömning är att kommunens arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling är delvis tillfredsställande.

De område inom vilket revisionen avlämnar rekommendation till socialnämnden är:

- Säkerställa en systematisk uppföljning genom mer utförlig dokumentation samt regelbunden återrapportering till styrelse och nämnder.

Socialnämnden har tagit del av resultatet och tackar för revisionens observationer och rekommendation.

Socialnämnden tar till sig revisionens rekommendation och kommer att tillsammans med kommunstyrelsen och övriga nämnder fortsätta utveckla arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport ”Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling”, 2024-10-03.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Från: Medin, Lena <Lena.Medin@kpmg.se>
Skickat: den 15 oktober 2024 09:38
Till: centraldiariet@harnosand.se
Kopia: revisionen@harnosand.se; Anders Gäfvert; Samuel Möller; Sam Möller - Härnösands kommun (samuel.moeller@telia.com); Lillemor Andersson; Larsson, Kristin
Ämne: Rapport kompetensförsörjning
Bifogade filer: Granskning_av_kompetensförsörjning.pdf
Kategorier: Grön kategori

Hej!

Översänder bifogad rapport för besvarande på uppdrag av revisionen.

Med vänlig hälsning

Lena Medin
Senior Manager/Certifierad kommunal revisor

KPMG
Nya Hamngatan 12
852 29 Sundsvall

Phone: +46 70 5600043
E-mail: lena.medin@kpmg.se

[KPMG](#) | [Twitter](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

KPMG AB processes personal data in e-mail communication. Information about KPMG AB's processing of personal data is available at [KPMG.se/gdpr](https://www.kpmg.se/gdpr)

*** KPMG E-mail disclaimer ***

The information in this e-mail is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else is unauthorized. If you are not the intended recipient, any disclosure, copying, distribution or any action taken or omitted to be taken in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Any opinions or advice contained in this e-mail are subject to the terms and conditions expressed in the governing KPMG client engagement letter.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Visit us at: www.kpmg.se

Härnösands kommuns revisorer

Till

Kommunstyrelsen
Arbetslivsnämnden
Samhällsnämnden
Skolnämnden
Socialnämnden

För kännedom:

Kommunfullmäktige

2024-10-03

Revisionsrapport ”Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en översiktlig granskning av kommunens arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2024.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 10 januari 2025. Revisionen begär en tydlig och konkret redovisning av vilka åtgärder som styrelsen och nämnderna beslutar att genomföra samt uppgift om när dessa ska vara genomförda.

Revisionen önskar även få svar från styrelse och respektive nämnd vilka kontroller som genomförs för att minska risken för välfärdsbrott vid anställning (t ex infiltration).

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lana.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Anders Gäfvert
Ordförande

Lillemor Andersson
Vice ordförande

Samuel Möller
2:a vice ordförande



Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Rapport

Härnösands kommun

KPMG AB

2024-10-03

Antal sidor 21



Härnösands kommun

Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling

2024-10-03

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Styrning	6
3.2	Planering	10
3.3	Chefsförsörjning	15
3.4	Uppföljning	17
4	Samlad bedömning och rekommendationer	20

1 Sammanfattning

Vi har av Härnösands kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens arbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling är tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens arbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling delvis är tillfredsställande.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen har visat att kommunen i stort har en tydlig process för arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Vi ser även att det till största delen finns en systematisk planering för hur arbetet ska bedrivas. Vi bedömer dock att det finns utrymme för utveckling av processen och de styrande dokumenten, både vad gäller chefsrekrytering och uppföljning.

Granskningen har visat att rekrytering av chefer i allt väsentligt sker i en tillfredsställande utsträckning samt att visst arbete genomförs för att behålla chefer. Däremot bedömer vi att styrdokumenterna kan förtydligas vad gäller chefsrekrytering. Vidare ser vi att det finns en del utmaningar med chefsförsörjningen men att kommunen genomför arbete för att hantera detta.

Vad gäller uppföljning ser vi att det finns utrymme för utveckling. Vi anser att uppföljningen ska omfatta att processen såsom den beskrivs efterlevs. Vi ser även att uppföljningen kan systematiseras genom exempelvis en mer utförlig dokumentation och återrapportering till kommunstyrelse och nämnder.

I det följande redovisas samlad bedömning av revisionsfråga per revisionsobjekt:

Är processen för och riktlinjer avseende kompetensförsörjning och kompetensutveckling tydliga?	
Kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden	Delvis
Finns en systematisk planering kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling?	
Kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden	I allt väsentligt

Genomförs tillräcklig rekrytering, både intern och extern, av chefer?	
Kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden	I allt väsentligt
Finns ett systematiskt uppföljningsarbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling?	
Kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden	Delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att systemstöd implementeras som kan kartlägga kommunens behov av kompetens, se avsnitt 3.1
- Förtydliga i styrdokument när uppföljningssamtal utifrån upprättad mål- och utvecklingsplan ska genomföras, se avsnitt 3.2
- Förtydliga i styrdokument att vid chefsrekrytering ska extern annonsering alltid ske, se avsnitt 3.3
- Fastställa hur och av vem det ska följas upp att processen och styrdokument kring kompetensförsörjning efterlevs, se avsnitt 3.4
- I statistik över antal anställda redovisa nyckeltalet årsarbetare och inte bara tillsvidareanställda, se avsnitt 3.4

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden att:

- Säkerställa en systematisk uppföljning genom mer utförlig dokumentation samt regelbunden återrapportering till styrelse och nämnder, se avsnitt 3.4

2 Bakgrund

Vi har av Härnösands kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

En stor del i kompetensförsörjningen handlar om att utveckla och behålla befintliga medarbetare. En modell som frekvent används för att fånga samtliga delar i kompetensförsörjningsprocessen är ARUBA (attrahera – rekrytera – utveckla – behålla – avveckla).

Revisorerna har bedömt att sannolikheten är stor att kommunen är i behov av att rekrytera nya medarbetare och chefer samt att utveckla och behålla befintliga medarbetare och chefer för att kunna möta kommande behov av kompetens i verksamheterna. Revisorerna bedömer också att chefsförsörjning är särskilt viktigt för att säkerställa god kompetens i verksamheterna.

Med anledning av ovanstående har kommunens revisorer dragit slutsatsen i sin riskanalys att kommunens arbete avseende kompetensförsörjning behöver granskas med ett utökat fokus på chefsförsörjning.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens arbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling är tillfredställande.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Är processen för och riktlinjer avseende kompetensförsörjning och kompetensutveckling tydliga?
- Finns en systematisk planering kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling?
- Genomförs tillräcklig rekrytering, både intern och extern, av chefer?
- Finns ett systematiskt uppföljningsarbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling?

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

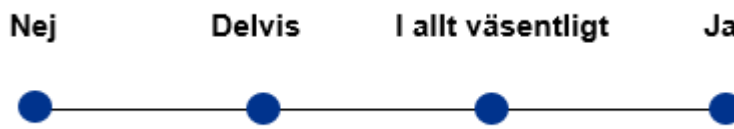
- Kommunallagen 6 kap § 6
- Tillämpbara interna regelverk och policys.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av policy för kompetensförsörjning, riktlinjer vid rekrytering, lönepolitiska riktlinjer, beskrivningar av utvecklingssamtal med chefer och medarbetare, kompetensförsörjningsplaner för respektive förvaltning samt ansökan om stöd från europeiska socialfonden.
- Intervjuer/avstämningar med kommunstyrelsens ordförande och oppositionsråd, kommundirektör, förvaltningschefer för arbetslivsförvaltningen, skolförvaltningen och socialförvaltningen, tillförordnad förvaltningschef för samhällsförvaltningen, HR-chef samt kompetensstrateg.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.



Rapporten är faktakontrollerad av kommunstyrelsens ordförande, kommundirektör, förvaltningschef för arbetslivsförvaltningen, skolförvaltningen och socialförvaltningen, tillförordnad förvaltningschef för samhällsförvaltningen, HR-chef samt kompetensstrateg.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrning

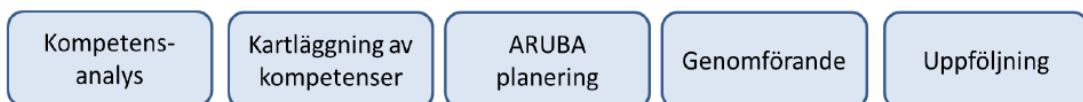
Kommunens HR-avdelning tog år 2019 fram en policy för kompetensförsörjning som avser samtliga nämnder och förvaltningar. Enligt uppgift ska policyn revideras under hösten 2024. Av policyn framgår att efterfrågan på kompetens påverkas av flera faktorer såsom demografi, konjunkturförändringar, ökad rörlighet på arbetsmarknaden och politiska beslut. Det noteras att det som kommunen i egenskap av arbetsgivare kan påverka är vilken kompetens de efterfrågar och i vilken utsträckning det sker. I dagsläget är efterfrågan på en viss kompetens ofta större än tillgången av den. Således blir det allt tydligare att det inte kommer räcka att nyrekrytera för att tillgodose kompetensbehovet och därför behöver kommunen arbeta mer medvetet med systematisk kompetensförsörjning. Kommunens förmåga att identifiera, ta tillvara och utveckla medarbetarnas kompetens är av stor betydelse för att klara kompetensförsörjningen. För att klara både det strategiska kompetensförsörjningsarbetet och det kortsiktiga behovet krävs en gemensam strategi och modell. Kommunen har valt att använda ARUBA som den gemensamma modellen de ska utgå från vid planering, genomförande och uppföljning av aktiviteter kopplat till kompetensförsörjning. Detta tillsammans med en tydlig ansvars- och uppgiftsfördelning uppges skapa goda förutsättningar för att säkerställa kompetensbehovet framåt.

Syftet med policyn är att tydliggöra styrning, viljeinriktning och utvecklingsbehov gällande kommunens kompetensförsörjningsarbete. Policyn ska vara ett stöd till nämnder och förvaltningar och ge vägledning i hur kompetensförsörjning bidrar till att nå kommunens mål.

Det noteras i policyn att kompetensförsörjningsprocessen blir en naturlig del av verksamhetsutvecklingsarbetet genom att arbete med kompetensplanering genomförs på olika organisatoriska nivåer. På så sätt erhålls kunskap om hur kommunen på bästa sätt kan arbeta med att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla kompetens för att nå verksamheternas mål.

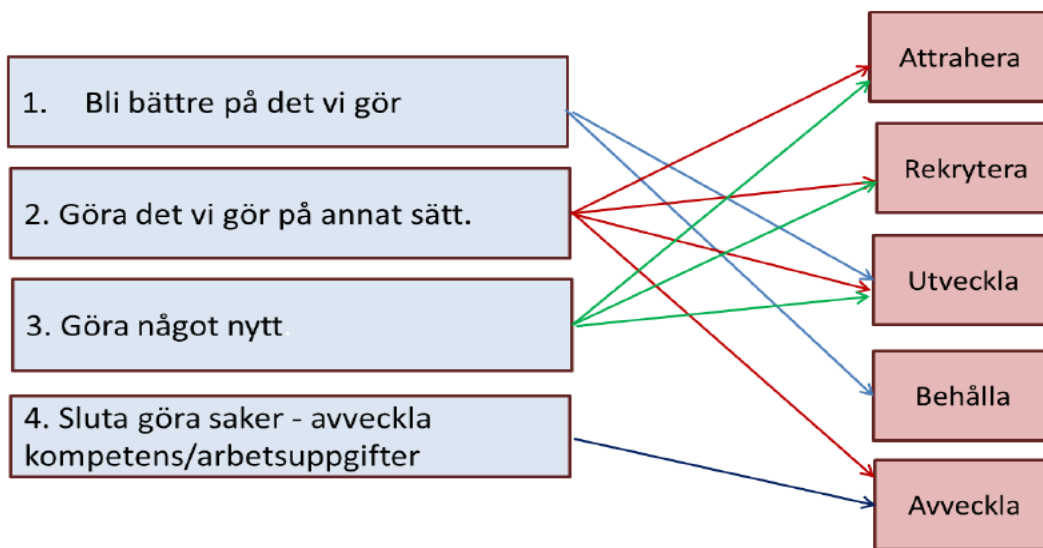
Processen för strategisk kompetensförsörjning

Av policyn framgår att verksamheternas syfte och uppdrag ligger till grund för utvecklingsområden som sedan ska resultera i en aktivitetsplanering som följer ARUBA-modellen och följs upp på alla organisatoriska nivåer.



Figur 1: Processen för strategisk kompetensförsörjning (Policy för kompetensförsörjning)

I kompetensplaneringen utgår kommunen från fyra utvecklingsperspektiv. Dessa skapar möjligheter att inventera befintlig kompetens och analysera kompetensgapet som kommunen sedan aktivitetsplanerar utifrån med grund i ARUBA-modellen. Följande bild redogör för kopplingen mellan de fyra perspektiven och ARUBA-modellen.



Figur 2: utvecklingsperspektiven i förhållande till ARUBA-modellen (policy för kompetensförsörjning)

I intervjuer framkom att kompetensförsörjningsprocessen samt befintliga styrdokument upplevs vara tydliga och fungera på ett bra sätt. Det noteras vara viktigt att HR håller i processen eftersom det är en kommunövergripande fråga. Det uppges även vara viktigt att det finns en samsyn kring vilka behov som finns och vilka kompetenser som är viktiga.

Enligt intervjuade finns ett tydligt samarbete mellan HR och förvaltningarna, och dialogen upplevs fungera bra. Respektive förvaltning har enligt uppgift en HR partner som bland annat deltar på ledningsmöten. HR partnerna uppges kunna identifiera frågor som behöver arbetas med på en strategisk och kommunövergripande nivå utifrån förvaltningarnas behov. HR föredrar enligt uppgift förvaltningarnas arbete för kommunledningsgruppen som sedan diskuterar gemensamt vilka behov som behöver tillgodoses på en kommunövergripande nivå.

Kompetensstyrning

Av policyn för kompetensförsörjning framgår att medarbetarnas kompetens ställs mot organisationens kompetenskrav. Det som organisationen kräver av medarbetarna uttrycks som organisationens krav på kompetens. Organisationens krav förändras över tid och utifrån medarbetarnas kompetensutveckling. Således varierar det över tid och mellan olika roller hur väl medarbetarna matchar de krav som ställs för en specifik yrkesroll.

I intervju framkom att kompetensstyrning är en viktig del av arbetet framåt. Enligt uppgift pågår arbete med att implementera ett systemstöd som ska tydliggöra nyckelbefattningar och möjliggöra för att identifiera vilket gap som finns mellan befintlig kompetens och vilken kompetens kommunen behöver.

Om kommunen lyckas med systemstödet kommer de enligt uppgift kunna vidta mer riktade åtgärder. Ett fungerande systemstöd uppges även kunna bidra till att säkerställa att flödet mellan olika organisatoriska nivåer i kommunen fungerar.

Riktlinjer vid rekrytering

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat riktlinjer vid rekrytering¹ som syftar till att genomföra välgrundade, effektiva och professionella rekryteringar till verksamheten.

Det noteras i riktlinjen att varje rekrytering är en del av kompetensförsörjningsarbetet och skapar möjligheter att marknadsföra kommunen som en attraktiv arbetsgivare. Ytterligare en viktig del är att främja en intern rörlighet bland tillsvidareanställda som utvecklar både medarbetare och verksamheter.

Av riktlinjen framgår följande rekryteringsordning:

1. Omplacering enligt 7 § 2 stycket LAS²
2. Stadigvarande förflyttning enligt AB 6 §³
3. Deltidsanställdas önskemål om högre sysselsättning enligt AB 5 §
4. Företrädesrätt till återanställning enligt 25 § LAS och AB 35 § mom 3 b-e
5. Intern frivillig rörlighet inom kommunen

Frivillig rörlighet handlar om långsiktig hållbarhet och att nyttja resurser effektivt. Arbetsgivaren ska organisera så att kompetensen kommer verksamheten till gagn. Mer kvalificerade arbetsuppgifter ska utföras av personen med önskvärd/bäst lämpad kompetens. Metoder för att stimulera intern rörlighet är exempelvis kompetensplanering och individuella utvecklingssamtal.

6. Extern rekrytering

Extern rekrytering får endast ske när rekrytering inte kan ske på annat sätt. Innan en extern rekrytering påbörjas är det viktigt att utveckla befintliga medarbetare. Det kan ske genom omfördelning av arbetsuppgifter eller kartlägga samt utveckla den befintliga arbetsgruppen.

Att följa rekryteringsordningen samt rekryteringsprocessen är rekryterande chefs ansvar.

Vidare framgår av riktlinjen att kommunen ska rekrytera bredare genom att i större utsträckning erbjuda praktik, examensarbeten och traineeplatser samt annonsera lediga tjänster antingen internt eller externt. Tillsvidareanställning och heltid ska vara normen och kommunens arbeten ska vara utformade så att samtliga medarbetare kan

¹ Reviderade 2023-11-15

² Lagen (1982:80) om anställningsskydd

³ Allmänna bestämmelser

och vill arbeta heltid. Att möjliggöra arbete inom andra verksamheter förutom den ordinarie arbetsplatsen förväntas kunna locka till större intresse av att arbeta heltid.

Enligt riktlinjen ska rekryteringsgrupper utformas utifrån den tjänst som ska tillsättas. Den rekryterande chefen ska avgöra gruppens sammansättning.

Lönepolitiska riktlinjer

Kommundirektören har upprättat lönepolitiska riktlinjer⁴ som gäller fram till år 2027. Av dessa framgår att det är viktigt att kommunens förvaltningar har gemensamma förhållningssätt. Kommunen ska:

- Alltid sträva efter att sätta rätt lön
- Inte konkurrera med lön inom arbetsgivaren
- Tillämpa lönetillägg restriktivt
- Se lönesättning som en del av chefens uppdrag samt arbetsgivarens ledning och styrning av verksamheten
- Som chef sätta en lön som leder till att medarbetarnas goda prestationer uppmärksammas och belönas

Vidare omfattar riktlinjerna lokal lönebildning, det löpande arbetet samt rätt lön vid anställning i kommunen.

3.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att processen för och riktlinjer avseende kompetensförsörjning och kompetensutveckling delvis är tydliga.

Vi konstaterar att det finns en kompetensförsörjningsprocess som i stort omfattar arbetets olika delar på ett tydligt sätt. Vi konstaterar även att det finns styrande dokument upprättade för kompetensförsörjningsarbetet. Vi noterar att både processen och de styrande dokumenten upplevs vara tydliga.

Vi har i vår granskning i efterföljande avsnitt noterat områden som kan förtydligas i de styrande dokumenten bland annat vad gäller utvecklingssamtal, chefsrekrytering och uppföljning.

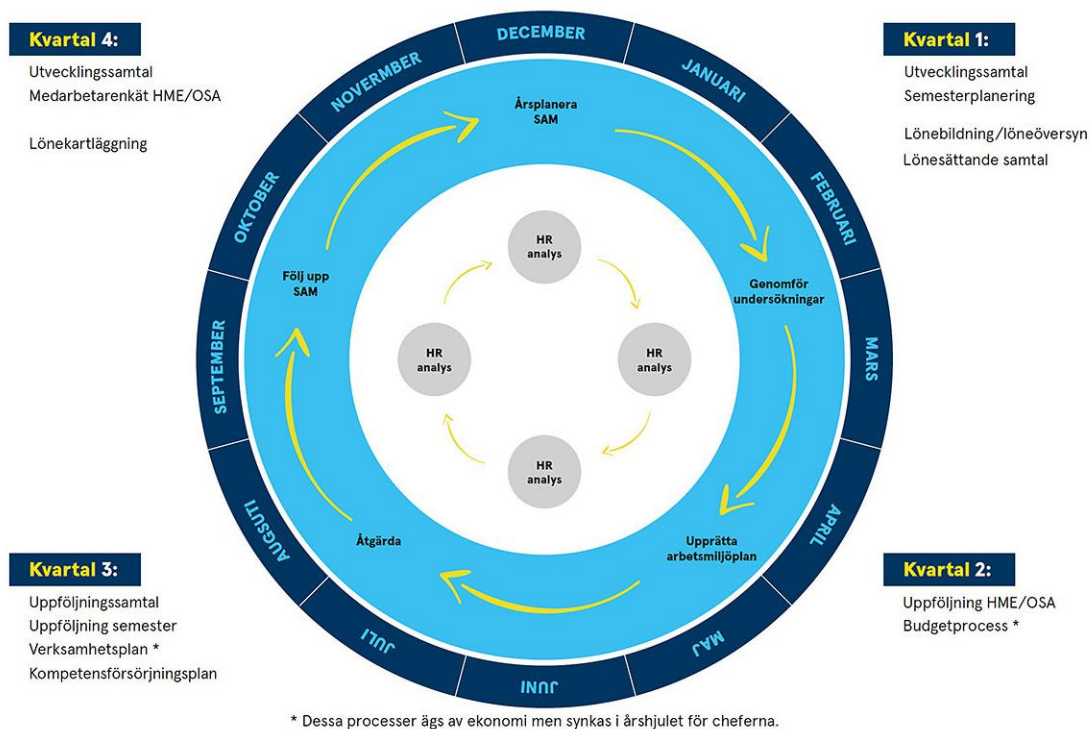
Vidare framkom i granskningen att arbete pågår med ett systemstöd som bland annat ska kunna identifiera kommunens kompetens i förhållande till vilken kompetens som behövs. Vi anser att det bör säkerställas att systemstödet implementeras för att säkerställa en kartläggning av kompetensbehov.

⁴ Fastställda 2023-02-17

3.2 Planering

I intervju framkom att planeringen för arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling utgår från bottom-up styrning. Det innebär att arbetet börjar på enhetsnivå, utifrån de behov som identifieras där, och aggregeras upp till en kommunövergripande nivå.

HR-avdelningen har tagit fram ett årshjul för systematiskt arbetsmiljöarbete:



Figur 3: Årshjul framtaget av HR-avdelningen

Enligt uppgifter erhållna i intervju ses årshjulet över regelbundet för att säkerställa att kommunen arbetar med innehållet i det löpande arbetet. Vidare framkom genomgående i intervjuer att årshjulet utgör ett bra stöd för kompetensförsörjningsarbetet.

Enligt årshjulet ska utvecklingssamtal genomföras med chefer och medarbetare. Vi har tagit del av beskrivningar för hur dessa ska genomföras.

Syftet med utvecklingssamtalet med chefer är att säkra chefs- och ledaruppdraget samt att komma fram till hur chefen kan utvecklas för att bäst kunna leda verksamheten. Det noteras i beskrivningen att kompetenta och engagerade ledare är en förutsättning för att hålla en hög kvalitet inom kommunens verksamhet.

Syftet med utvecklingssamtalet för medarbetare är att denna ska utvecklas i rollen som medarbetare och att det ska leda till goda resultat för organisationen som helhet.

Samtalet är uppdelade i fyra delar:

- Återberätta verksamhetens mål från det föregående året med uppföljning av föregående års verksamhetsresultat samt den individuella mål- och utvecklingsplanen.
- Kompetensbedömning.
- Tydliggöra verksamhetens mål det kommande året.
- Utifrån chefens/medarbetarens utvecklingsbehov skapa en mål- och utvecklingsplan.

Av beskrivningarna framgår vad som förväntas av chefer och medarbetare utifrån tre perspektiv; säker chef, initiativrik utvecklare och tydlig ledare respektive trygg medarbetare, kreativ medarbetare och engagerad medarbetare.

Utifrån ovanstående fyra delar och de tre perspektiven har intervjumallar för utvecklingssamtalen tagits fram som omfattar frågor som kan användas som stöd i förberedelser inför samtalen. Dessa frågor avser ledarskap, trivsel, hälsa, stöd, utveckling och förbättring samt arbetsmiljö. Därutöver finns en mall för mål- och utvecklingsplan som fylls i utifrån de utvecklingsbehov som framkommit under utvecklingssamtalen. I mallen ska mål/fokusområden, aktivitet/åtgärd, tidsplan, vem som ansvarar för genomförandet, uppföljning, datum för genomförandet samt resultatet fyllas i. Planen ska vara ett levande dokument som medarbetare och chef återkommer till under året.

Enligt uppgift genomförs utvecklingssamtalen enligt plan men intervjumallarna används i varierande utsträckning. En orsak är att samma mallar har använts under flera år vilket ibland har inneburit att samtalen blivit enformiga och återkommande behandlat samma frågor. Enligt uppgift arbetar HR med att ta fram nya mallar. Däremot uppges att mallen för mål- och utvecklingsplan alltid fylls i vid utvecklingssamtalen.

I intervjuer med förvaltningarna framkom att uppföljande medarbetarsamtal utifrån framtagen mål- och utvecklingsplan alltid genomförs vid samhällsförvaltningen och skolförvaltningen. Vid arbetslivsförvaltningen och socialförvaltningen genomförs ibland uppföljningssamtal.

Vidare framkom i intervju att varje år hålls en utbildning för chefer i hur medarbetarsamtal ska genomföras.

Kompetensförsörjningsplaner

Kommunledningsgruppen genomförde i augusti 2023 en workshop avseende strategisk kompetensförsörjning. Av underlaget från denna framgår tre huvudspår med totalt nio områden som SKR (Sveriges kommuner och regioner) tagit fram kopplat till kompetensförsörjningsarbetet.

- Attraktiv arbetsgivare
 - Stöd medarbetarnas utveckling
 - Stärk ledarskapet
 - Rekrytera bredare
- Nya lösningar
 - Utnyttja tekniken smart
 - Använd kompetensen rätt
 - Sök nya samarbeten
- Hållbart arbetsliv
 - Prioritera arbetsmiljöarbetet
 - Öka heltidsarbetet
 - Förläng arbetslivet

Utifrån dessa områden framgår ett antal prioriterade strategiska kompetensförsörjningsaktiviteter med bedömningar av hur kommunen ligger till kopplat till respektive aktivitet.

I underlaget noteras att aktiviteterna är kommunövergripande strategier där gemensamma behov tillgodoses. Utöver detta kan förvaltningarna besluta om egna åtgärder.

Kommunstyrelseförvaltningen, arbetslivsförvaltningen, samhällsförvaltningen, skolförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram kompetensförsörjningsplaner för sina verksamheter. I intervjuer framkom att kompetensförsörjningsplanerna på förvaltningsnivå sedan aggregeras till en kommunövergripande nivå där kommunledningsgruppen ser över likheter och skillnader i exempelvis behov.

Kommunstyrelseförvaltningen

Av kommunstyrelseförvaltningens kompetensförsörjningsplan framgår de tre huvudspåren och de nio områdena från SKR. Utifrån dessa områden har förvaltningen diskuterat vad de gör i dagsläget och vad de behöver utveckla.

Vidare framgår av kompetensförsörjningsplanen vilka kompetenser som lyfts fram som viktiga samt nuläge respektive mål och aktiviteter för dessa.

Arbetslivsförvaltningen

Arbetslivsförvaltningen har i sin kompetensförsörjningsplan tagit fram ett antal aktiviteter utifrån ett förvaltningsmål avseende fler personer i självförsörjning och/eller meningsfull tillvaro. Till respektive aktivitet framgår ansvarig tjänsteperson, tidsplan samt vilka delar av ARUBA-modellen som berörs.

Samhällsförvaltningen

Av samhällsförvaltningens kompetensförsörjningsplan framgår elva kompetenser med beskrivningar av nuläge respektive målbild för respektive kompetens. Till kompetenserna har aktiviteter tagits fram och till respektive aktivitet framgår ansvarig tjänsteperson, tidsplan samt vilka delar av ARUBA-modellen som berörs.

I intervju framkom att förvaltningen genomför årlig verksamhetsplanering och under denna ses bland annat ekonomi och behov av resurser över utifrån eventuella förändringar som skett. På så sätt kan förvaltningen exempelvis se vilka kompetenser som behöver utvecklas och om det finns behov av rekrytering.

Vidare finns enligt uppgift ett chefsnätverk på förvaltningen där samtliga chefer träffas en eller två gånger per termin. Nätverket uppges vara ett bra forum för erfarenhetsutbyte och för att ta hjälp av varandra vad gäller exempelvis utformning av annonser och vid nyrekryteringar. Inom chefsgruppen förs enligt uppgift också diskussioner om vilka behov som finns och vilka resurser som kommer behövas framåt.

Skolförvaltningen

Av skolförvaltningens kompetensförsörjningsplan framgår tre målområden:

- Formell kompetens
- Chef och ledarskap
- Informell kompetens

Utifrån dessa har aktiviteter tagits fram och till respektive aktivitet framgår ansvarig tjänsteperson, tidsplan samt vilka delar av ARUBA-modellen som berörs.

I intervju framkom att skolförvaltningen väljer olika områden som de ska fokusera på under en period vilket rektorerna informeras om.

Socialförvaltningen

Socialförvaltningen har i sin kompetensförsörjningsplan beskrivit ett antal kompetenser med nuläge respektive målbild. Utifrån dessa framgår aktiviteter och till respektive aktivitet framgår ansvarig tjänsteperson, tidsplan samt vilka delar av ARUBA-modellen som berörs.

Vidare framkom i intervju att en kompetensförsörjningstrappa har tagits fram i syfte att utbilda personal, exempelvis finns utbildningar i språkutveckling på arbetsplatser samt utbildningar för språkombud. Det uppges även finnas utbildningar via vuxenutbildningen, exempelvis finns moduler i undersköterskeutbildningen. Enligt uppges avsätts tid under arbetsdagen för dessa utbildningar. Utbildning lyfts fram som en viktig del i arbetet med att behålla och utveckla befintlig personal.

Kompetensutvecklingsinsatser

I intervjuer framkom att kommunen har ett samarbete med Mittuniversitetet där kommunen prenumererar på skraddarsydda utbildningar för anställda som omfattar 2,5 högskolepoäng. Vilka områden som utbildningarna ska avse avgörs av kommunens behov. Under år 2024 genomförs enligt uppgift fyra kurser; introduktion till förvaltningsrätt och socialrätt för enhetschefer respektive handläggare, introduktion till juridisk metod samt klinisk psykologi och att möta psykiskt lidande. Varje kurs har 25 platser men ett överintag till 30 personer uppges alltid göras. Under år 2025 planeras också enligt uppgift fyra kurser; fördjupningskurs i socialrätt för biståndshandläggare, temadagar i juridik om nyheter inom rättsområdet, samtalsmetodik samt stress och stresshantering.

Kommunen ingår i arbete med europeiska socialfonden (ESF) avseende två projekt för personal inom vård och omsorg samt barnomsorg. Vi har tagit del av ansökningarna till projekten. Det ena projektet omfattar 1 324 deltagare och har som mål att säkra kompetensförsörjningen bland vårdbiträden, undersköterskor och barnskötare i kommunen genom att kompetenshöja medarbetare som besitter för låg eller felaktig kompetens samt i vissa fall otillräckliga kunskaper i det svenska språket. Det andra projektet omfattar 20 deltagare och har som mål att stärka kompetensförsörjningen bland barnskötare, vårdbiträden och undersköterskor i kommunen genom att kompetenshöja arbetssökande som idag saknar tillräcklig kompetens och/eller språk för att arbeta inom vård- och omsorg, funktionsstöd eller förskola. Arbetet påbörjades i februari 2024 och ska pågå till januari 2027.

Vidare framkom i intervju att det finns en kommungemensam webbutbildning för chefer och skyddsombud i systematiskt arbetsmiljöarbete.

Enligt uppgift finns planer för att testa ett antal projekt riktat till chefer. Ett sådant projekt benämns som bubbelhoppning. Detta innebär att chefer ska få testa att vara chef på en annan avdelning i syfte att skapa förståelse för andra roller. Kommunen ska även testa chefsförsöksprogram/chefsförsörjningsprogram. Förhoppningen är att detta ska kunna öka den interna rörligheten inom kommunen. Ytterligare något som ska genomföras är att kommunen ska starta chefsgrupper som ska vara piloter i att träna på samledarskap i grupp mot uppsatta mål. Grupperna kommer få internt stöd från HR samt externt stöd från en upphandlad konsult avseende ledarskapsutveckling.

3.2.1 Bedömning

Vår bedömning är att det i allt väsentligt finns en systematisk planering kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Vi noterar att det finns en tydlig planering för kompetensförsörjningsarbetet och en tydlig struktur för hur det ska genomföras, bland annat genom årshjulet och förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner. Vi vill betona vikten av att planeringen följs för att säkerställa att arbetet blir en del av ordinarie verksamhet.

Det bör förtydligas i styrdokument när uppföljningssamtal ska genomföras. Vi anser att sådana i varje fall ska genomföras om det finns behov av avstämning runt exempelvis mål eller utbildningar.

3.3 Chefsförsörjning

Av riktlinjer för rekrytering framgår att vid chefsrekrytering bör HR vara delaktig och även facklig part ska i ett tidigt skede få ta del av kravspecifikation, inkomna ansökningshandlingar och erbjudas att intervju slutkandidaterna. Enligt medbestämmandelagen (11 § MBL) ska chefstillsättningar alltid förhandlas även om arbetsgivaren har ansvaret för vem som anställs.

Av riktlinjen framgår rekryteringsgrupper för kommundirektör och förvaltningschef. Rekryteringsgrupp för kommundirektör ska bestå av kommunstyrelsens ordförande, kommunstyrelsens presidium och HR-chef. Beslut om anställning fattas av kommunstyrelsen. Rekryteringsgrupp för förvaltningschef ska bestå av kommundirektör, kommunstyrelsens ordförande, ordförande och 2:e vice ordförande i berörd facknämnd samt HR-chef. Beslut om anställning fattas av kommundirektören. Vidare ska HR bistå med tolkning vad gäller förutsättningar och tillämpning.

Det framgår inte av riktlinjer för rekrytering att chefstjänster alltid ska annonseras externt. I intervju framkom dock att alla chefstjänster ska konkurrensutsättas, det vill säga annonseras externt. Enligt uppgift välkomnas alltid interna sökande. Enligt uppgift tar kommunen ibland hjälp av externa bolag för att hålla en hög kvalitet vid den externa rekryteringen, exempelvis gällande headhunting och annonsering.

I intervju framkom att rekrytering av chefer generellt uppges fungera väl. Kommunen får i allmänhet många sökande till chefsposter. I vissa fall uppges att de inte varit nöjda med ansökningarna och då läggs en ny annons ut.

Vidare har kommunen enligt uppgift ett välfungerande rekryteringsverktyg som grundas i kompetensbaserad rekrytering. Det uppges finnas ett tydligt frågebatteri för att säkerställa likvärdiga intervjuer. HR kan även medverka på intervjuer och vid utvärdering av sökande.

Det noterades dock i intervjuer att hur väl rekryteringen av chefer fungerar varierar något mellan förvaltningarna. Inom arbetslivsförvaltningen uppges av förvaltningschef att det inte brukar uppstå problem med att rekrytera chefer. Även inom samhällsförvaltningen fungerar rekryteringen enligt uppgift bra. Vakanser återinsätts alltid och ytterligare en enhetschefstjänst har tillsatts under år 2024. Vidare framkom i intervju att chefers arbetsmiljö är något som arbetas aktivt med inom samhällsförvaltningen. HR uppges även vara en bra stödfunktion för chefer. Enligt uppgift är HR lättillgängliga och erbjuder bra stöd till cheferna, i allt från personalfrågor till mer strategiska frågor.

Vad gäller skolförvaltningen framkom i intervju att rekrytering sker när vakanser uppstår och de uppges generellt få meriterade sökande. Enligt uppgift har hela förvaltningen en låg personalomsättning, även bland rektorer. Förvaltningen har tillsatt en extra rektorstjänst i förskolan i syfte att minska antalet anställda per rektor. Det uppges även finnas biträdande rektorer i både grundskolan och gymnasieskolan för att avlasta rektorerna.

Inom socialförvaltningen varierar det enligt intervjuad hur lätt/svårt det är att rekrytera chefer mellan olika verksamheter. Exempelvis uppges det vara svårare att rekrytera till särskilt boende och hemtjänst. Vidare uppges en utmaning vara att hitta personer som

besitter rätt kompetenser. På grund av detta anställs ibland personer som inte besitter alla eftersökta kompetenser och sedan erbjuds kompetenshöjande insatser.

Socialförvaltningen tillsätter enligt uppgift resurschefer som ska stötta de andra cheferna i deras arbete. Ytterligare en utmaning inom socialförvaltningen uppges vara att cheferna har för många medarbetare under sig.

Vad gäller antalet medarbetare under varje chef framkom i intervju att centrala skyddskommittén varje år tar fram underlag för att se över detta. Varje förvaltningschef får i uppdrag att se över sin organisation tillsammans med sin skyddskommitté utifrån ett antal parametrar, exempelvis om medarbetare är samlade på samma arbetsplats eller utspridda. Detta arbete uppges vara en anledning till att några förvaltningar har tillsatt ytterligare enhetschefer.

Vidare framkom i intervju att stöd till chefer är en grundförutsättning för en fungerande verksamhet. Detta knyter an till vad som uppges vara den största utmaningen, att behålla chefer. För att arbeta med detta uppges att *Kraftledning* har tagits fram. Det är enligt uppgift en modul som tillhandahåller stöd till chefer genom bland annat workshops med syftet att trygga cheferna i sin roll.

3.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att det i allt väsentligt genomförs tillräcklig rekrytering, både intern och extern, av chefer.

Vi noterar att det finns styrande dokument för hur rekrytering av chefer ska gå till. Vi anser dock att styrdokumentet behöver förtydligas med att vid chefsrekrytering är kravet alltid extern annonsering.

Vi noterar även att det generellt inte brukar uppstå några problem när en chefstjänst behöver rekryteras och att vakanser tillsätts när de uppstår.

Vidare noterar vi att det finns ett antal kompetenshöjande insatser för när rätt kompetens inte finns tillgänglig. Vi vill betona vikten av att erbjuda kompetenshöjande och utvecklande insatser som en del i arbetet med att behålla befintlig personal. Vi menar att detta är särskilt viktigt då det uppges vara en större utmaning att behålla chefer än att rekrytera chefer.

3.4 Uppföljning

Av policyn för kompetensförsörjning framgår att arbetet med policyns strategi och modell årligen ska återrapporteras till kommunstyrelsen. Det är däremot inte närmare beskrivet hur uppföljning ska ske för att säkerställa att processen för kompetensförsörjning och styrande dokument efterlevs.

Det framgår inte av protokoll från kommunstyrelsens sammanträden under åren 2020-2024 att detta har genomförts. Däremot framkom i intervju att HR informerar kommunstyrelsens arbetsutskott muntligen. HR-chef bjuds enligt uppgift in till samtliga av arbetsutskottets möten och kompetensförsörjning uppges ofta vara på agendan.

I intervjuer framkom genomgående att uppföljningsarbetet är tydligt kopplat till planeringsarbetet som genomförs årligen. Dock noterades av några intervjuade att uppföljningen kan förbättras. I intervjuer framkom att samhällsförvaltningens ledningsgrupp tillsammans med HR följer upp och reviderar kompetensförsörjningsplanen löpande utifrån vilka behov som uppstår. Även inom skolförvaltningen ses enligt uppgift kompetensförsörjningsplanen samt kompetensutveckling över några gånger per år utifrån identifierade behov. Inför varje år revideras kompetensförsörjningsplanen utifrån behoven, exempelvis gällande vad som ska vara kvar eller om något behöver läggas till. Enligt intervjuad medverkar rektorerna i detta arbete. Inom skolförvaltningen uppges även att statistik förs genom den medarbetarenkät som genomförs årligen. I samband med uppföljning av medarbetarenkäten tas en handlingsplan fram för respektive arbetsplats.

Avslutningssamtal

Vidare framkom i intervju att avslutningssamtal genomförs med chef för att identifiera anledningar till att medarbetare väljer att sluta. I en intervju framkom att avslutningssamtalen behöver systematiseras med exempelvis ett fastställt frågebatteri samt gällande hur samtalen ska dokumenteras. Det uppges att en del enheter inte hinner genomföra avslutningssamtalen.

Medarbetare som slutar får enligt uppgift också möjligheten att svara på en enkät från HR. Detta för att kommunen ska samla in sådant som medarbetaren inte vill ta upp med sin chef. I enkäten finns även möjligheten för medarbetaren att fylla i om denne vill att HR ska ringa upp och ha ett avslutningssamtal utan chefen. Enligt uppgift har dock enkäten skickats ut med ojämn frekvens till följd av utmaningar med underlaget. Vi har tagit del av en sammanställning av de enkäter som besvarats mellan maj 2021 och maj 2023. De frågor med höst medelvärde avsåg upplevelsen av arbetsuppgifter och upplevelsen av chefen och dess ledarskap. De frågor med lägst medelvärde avsåg upplevelsen av utvecklingsmöjligheter och arbetsklimatet på arbetsplatsen.

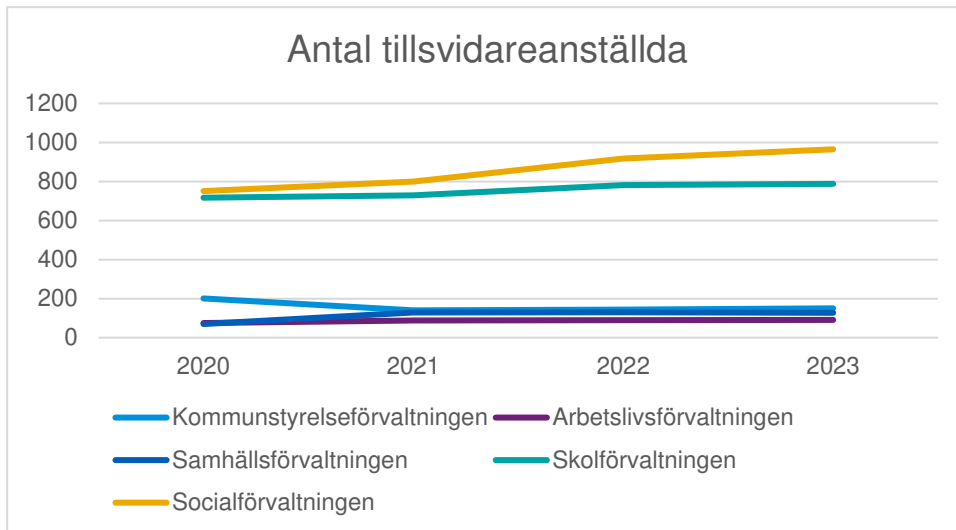
Uppföljning av antal anställda och sjukskrivningstal

I kommunens årsredovisning för 2023⁵ beskrivs delar av det kompetensförsörjningsarbete som har genomförts under året, exempelvis samverkan mellan kommunen och Mittuniversitet.

⁵ Fastställd av KF 2024-05-27 § 61

Antal anställda

I nedanstående tabell redovisas antalet tillsvidareanställda i respektive förvaltning under åren 2020-2023.

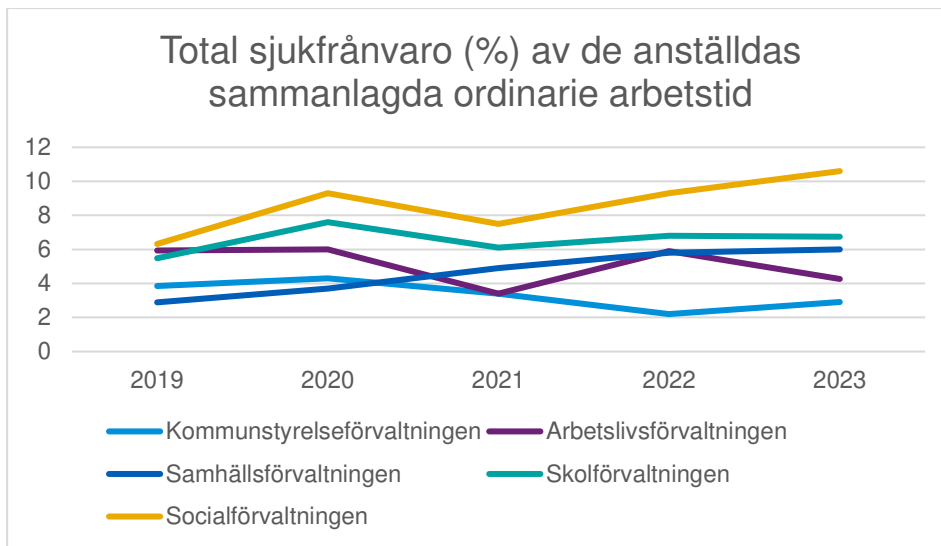


Figur 4: Antal tillsvidareanställda (Årsredovisning 2023)

Den största ökningen av tillsvidareanställda från år 2020 till 2023 har skett inom socialförvaltningen medan den största minskningen har skett inom kommunstyrelseförvaltningen. Inom resterande förvaltningar har antalet anställda varit relativt stabilt.

Sjukskrivningstal

I nedanstående tabell redovisas respektive förvaltnings totala sjukfrånvaro under åren 2019-2023.



Figur 5: Total sjukfrånvaro (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid (Årsredovisning 2019-2023)

Socialförvaltningen har haft den högsta sjukfrånvaron mellan åren 2019 – 2023, följt av skolförvaltningen. Kommunstyrelseförvaltningen har sedan år 2021 haft den lägsta sjukfrånvaron. Trenden för samhällsförvaltningen har varit en relativt jämn ökning varje år sedan år 2019. Vad gäller arbetslivsförvaltningen framgår en variation mellan åren. Arbetsförvaltningen var dock den förvaltning med störst minskning från år 2022 till 2023.

I intervju framkom att skolförvaltningen följer upp sjukfrånvaron månadsvis i förvaltningens ledningsgrupp och i skyddskommittéer. Det noteras att sjukfrånvaron är lägre år 2024 än år 2023. Däremot har långtidssjukskrivningarna ökat något vilket enligt uppgift ska ses över. Korttidsfrånvaron uppges ha minskat.

Även socialförvaltningen uppges följa upp och analysera sjukskrivningstal som tas fram av HR. Den största utmaningen uppges vara hemtjänsten då cirka 90 procent av korttidssjukskrivningarna finns i tre hemtjänstgrupper. En konsult uppges ha tillsatts för att analysera detta och därefter ska åtgärder vidtas. Däremot noteras i intervju att andelen långtidssjukskrivningar inte är lika stor som andelen korttidssjukskrivningar.

3.4.1 **Bedömning**

Vår bedömning är att det delvis finns ett systematiskt uppföljningsarbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Vi noterar att det inte finns reglerat hur det ska följas upp att processer och styrdokument efterlevs. Vi anser att det i styrande dokument bör tydliggöras hur kommunen säkerställer att processer och styrdokument för kompetensförsörjningsarbetet efterlevs. Det bör även framgå vem som ansvarar för att följa upp efterlevnaden, förslagsvis HR.

Vi anser att det finns utrymme för utveckling vad gäller uppföljningsarbetet. Vi noterar att uppföljning genomförs genom att förvaltningarnas behov löpande ses över och att kompetensförsörjningsplaner revideras utifrån detta. Däremot ser vi att uppföljningsarbetet kan systematiseras ytterligare genom att uppföljningen dokumenteras på ett tydligare sätt. Vi ser gärna att analysen av behoven dokumenteras på ett utförligare sätt. Vi menar att det skulle skapa ännu tydligare underlag för framtida arbete. Vi ser inte heller att styrelse och nämnder får en skriftlig återrapporering av arbetet utöver vad som framgår av uppföljning av årsplanen, exempelvis årsredovisning.

Vidare noterar vi att det statistiken över antal anställda i årsredovisningen inte redovisas som årsarbetare. Vi anser att statistik över antal årsarbetare i stället bör användas så att samtliga arbetade timmar redovisas.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens arbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling är tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens arbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling delvis är tillfredsställande.

Vi bedömer att processen för och styrande dokument avseende kompetensförsörjning och kompetensutveckling i huvudsak är tydlig men att det finns utrymme för utveckling. Vi bedömer även att det i allt väsentligt finns en systematisk planering för arbetet.

Vidare bedömer vi att arbetet med chefsförsörjning i allt väsentligt är tillfredsställande. Vi ser att det finns riktlinjer för rekrytering som till största delen är tydliga men vi bedömer att de kan utvecklas något gällande hur rekrytering ska ske. Vi bedömer även att det till viss del finns ett arbete för att behålla chefer och således minska omsättningen.

Vi bedömer även att det finns ett uppföljningsarbete men att detta kan systematiseras, både genom att säkerställa att processen för kompetensförsörjning efterlevs och genom att dokumentera uppföljningen och återrapportera resultatet av den. Vi anser att detta bland annat skulle skapa ett tydligare underlag för framtida arbete.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att systemstöd implementeras som kan kartlägga kommunens behov av kompetens, se avsnitt 3.1
- Förtydliga i styrdokument när uppföljningssamtal utifrån upprättad mål- och utvecklingsplan ska genomföras, se avsnitt 3.2
- Förtydliga i styrdokument att vid chefsrekrytering ska extern annonsering alltid ske, se avsnitt 3.3
- Fastställa hur och av vem det ska följas upp att processen och styrdokument kring kompetensförsörjning efterlevs, se avsnitt 3.4
- I statistik över antal anställda redovisa nyckeltalet årsarbetare och inte bara tillsvidareanställda, se avsnitt 3.4

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden att:

- Säkerställa en systematisk uppföljning genom mer utförlig dokumentation samt regelbunden återrapportering till styrelse och nämnder, se avsnitt 3.4



Härnösands kommun

Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling

2024-10-03

Datum som ovan

KPMG AB

Mikael Lindberg

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Kristin Larsson

Verksamhetsrevisor

Lena Medin

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

KRISTIN LARSSON

Verksamhetsrevisor

Serienummer: 367871c26da0ea[...]718b0101e34bb

IP: 90.143.xxx.xxx

2024-10-08 07:39:08 UTC



LENA MEDIN

Certifierad kommunal revisor

Serienummer: fdca59a9db67cf[...]85981c060041a

IP: 90.230.xxx.xxx

2024-10-08 08:05:22 UTC



MIKAEL LINDBERG

Certifierad kommunal revisor

Serienummer: 0d54cc84359865[...]9283e3f33d35b

IP: 193.13.xxx.xxx

2024-10-08 15:04:24 UTC



ANDERS GÄFVERT

Ordförande

Serienummer: d5f354f7f854a5[...]cbb97c417873f

IP: 213.67.xxx.xxx

2024-10-08 19:58:35 UTC



SAMUEL MÖLLER

2:e vice ordförande

Serienummer: 86d3cee35d2a11[...]844f642812859

IP: 178.174.xxx.xxx

2024-10-09 17:41:07 UTC



LILLEMOR ANDERSSON

1:e vice ordförande

Serienummer: 3cc6d575497e62[...]328db561f9d78

IP: 95.203.xxx.xxx

2024-10-14 20:52:39 UTC



Penneo dokumentnyckel: PWKVT-JQUNZ-38LKO-JTYMA-ECJIO-YM180

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>



Socialförvaltningen
Ingrid Nilsson
ingrid.nilsson@harnosand.se

Socialnämnden

Revisionsrapport - Granskning av delegationsordningar

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden besluta

att anta yttrandet gällande revisionsrapport – granskning av delegationsordningar som sitt eget, samt

att översända yttrandet till revisionen.

Beskrivning av ärendet

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av kommunens rutiner kring delegation och delegationsbeslut. Uppdraget ingår i revisionsplan 2024.

Revisionens samlade bedömning är att socialnämnden delvis har ändamålsenliga delegationsordningar och delvis har tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation.

De områden inom vilka revisionen avlämnar rekommendationer är:

- Översyn av delegationsordningarna avseende beskrivning av när jäv uppstår,
- Tillse att det föreligger en samsyn av de inledande texterna av samtliga delegationsordningar,
- Se över rutin för anmälan av delegationsbeslut och respektive delegationsordningar i syfte att dessa ska överensstämma,
- Säkerställa och följa upp att samtliga beslut anmäls till nämnd/styrelse, samt
- Översyn av delegationsordningarna utifrån verkställighetsbeslut, funktion och tydligare beslutanderätt.

Socialnämnden har tagit del av resultatet och tackar för revisionens observationer och rekommendationer. Revisionen pekar på viktiga aspekter att kvalitetssäkra avseende delegationsordning och delegationsbeslut. Socialnämnden tar till sig revisionens rekommendationer och kommer att

tillsammans med kommunstyrelsen och övriga nämnder fortsätta utveckla arbetet med delegationsordning.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport ”Granskning av delegationsordningar”, 2024-11-07.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Från: Medin, Lena <Lena.Medin@kpmg.se>
Skickat: den 12 november 2024 08:34
Till: centraldiariet@harnosand.se
Kopia: revisionen@harnosand.se; Anders Gäfvert; Samuel Möller; Sam Möller - Härnösands kommun (samuel.moeller@telia.com); Lillemor Andersson; Larsson, Kristin
Ämne: Granskning av delegationsordning
Bifogade filer: Granskning_av_delegationsordningar.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Slutfört

Kategorier: Grön kategori

Hej!

Översänder bifogad rapport på uppdrag av revisionen med begäran om svar.

Med vänlig hälsning

Lena Medin
Senior Manager/Certifierad kommunal revisor

KPMG
Nya Hamngatan 12
852 29 Sundsvall

Phone: +46 70 5600043
E-mail: lena.medin@kpmg.se

[KPMG](#) | [Twitter](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

KPMG AB processes personal data in e-mail communication. Information about KPMG AB's processing of personal data is available at [KPMG.se/gdpr](https://www.kpmg.se/gdpr)

*** KPMG E-mail disclaimer ***

The information in this e-mail is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else is unauthorized. If you are not the intended recipient, any disclosure, copying, distribution or any action taken or omitted to be taken in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Any opinions or advice contained in this e-mail are subject to the terms and conditions expressed in the governing KPMG client engagement letter.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Visit us at: www.kpmg.se

Härnösands kommuns revisorer

Till

Kommunstyrelsen
Arbetslivsnämnden
Samhällsnämnden
Skolnämnden
Socialnämnden
Överförmyndarnämnden

För kännedom:

Kommunfullmäktige

2024-11-07

Revisionsrapport ”Granskning av delegationsordningar”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av kommunens rutiner kring delegation och delegationsbeslut. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2024.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden, socialnämnden och överförmyndarnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 7 februari 2025. Revisionen begär en tydlig och konkret redovisning av vilka åtgärder som styrelsen och nämnderna beslutar att genomföra samt uppgift om när dessa ska vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress [lena.medin@kpmg.se](mailto:lana.medin@kpmg.se)) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Anders Gäfvert
Ordförande

Lillemor Andersson
Vice ordförande

Samuel Möller
2:a vice ordförande



Granskning av delegationsordningar

Rapport

Härnösands kommun

KPMG AB

2024-11-07

Antal sidor 23

Antal bilagor 1



Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Kommunallagens bestämmelser om delegering	6
3.1	Fullmäktiges delegering	6
3.2	Delegering från styrelse/nämnd	6
4	Resultat av granskningen	8
4.1	Reglemente för kommunstyrelse och nämnder	8
4.2	Delegation enligt lag och föreskrifter	9
4.3	Följsamhet till delegation	20
5	Samlad bedömning och rekommendationer	22
	Bilaga 1 – Stickprov	24

1 Sammanfattning

KPMG har av Härnösands kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner kring delegation och delegationsbeslut. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om delegationsordningarna är ändamålsenliga samt om styrelse och nämnd har tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna delvis har ändamålsenliga delegationsordningar och delvis har tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation.

Vår bedömning grundar sig på kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt att delegationsordningarna överensstämmer med styrelsens och nämndernas uppdrag enligt vad som anges i reglementen. En brist vi ser är att överförmyndarnämnden inte har beslutat i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden.

Av vår granskning har det även framkommit att det finns otydligheter i flera delegationsordningar avseende funktion, beslutanderätt och verkställighetsbeslut.

Vi konstaterar vidare att vår stickprovskontroll visar att det förekommer att fattade delegationsbeslut inte rapporteras till styrelse och nämnd vid nästkommande sammanträde. Viss kontroll och uppföljning av delegationsbeslut sker genom stickprov men dock inte av alla nämnder och styrelsen.

Revisionsfråga	Bedömning samtliga granskningsobjekt
Har styrelse och nämnder säkerställt att delegation sker i enlighet med lag och föreskrifter samt på annat sätt inte är olämplig?	Delvis
Har styrelse och nämnderna säkerställt att det tydligt framgår vilken och till vilken funktion beslutanderätt har delegerats?	Delvis
Har styrelse och nämnd säkerställt att delegation och ansvarsfördelning är uppdaterad och anpassad till verksamhet och organisation?	I allt väsentlighet
Har styrelse och nämnder säkerställt att delegation sker i enlighet med lag och föreskrifter samt på annat sätt inte är olämplig?	Delvis

Finns och efterlevs fastställda regler och rutiner för anmälan av beslut som fattas med stöd av delegation?

Kommunstyrelsen	Delvis
Samhällsnämnden	Delvis
Skolnämnden	Delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen och samtliga nämnder:

- Översyn av delegationsordningarna avseende beskrivning av när jäv uppstår, se avsnitt 4.2
- Tillse att det föreligger en samsyn av de inledande texterna av samtliga delegationsordningar, se avsnitt 4.2
- Se över rutin för anmälan av delegationsbeslut och respektive delegationsordningar i syfte att dessa ska överensstämma, se avsnitt 4.3
- Säkerställa och följa upp att samtliga beslut anmäls till nämnd/styrelse, se avsnitt 4.3

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen, samhällsnämnden, överförmyndarnämnden och socialnämnden:

- Översyn av delegationsordningarna utifrån verkställighetsbeslut, funktion och tydligare beslutanderätt, se avsnitt 4.2

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen, överförmyndarnämnden, skolnämnden samt arbetslivsnämnden:

- Översyn av delegationsordningarna avseende vidaredelegering, se avsnitt 4.2

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi överförmyndarnämnden:

- Säkerställa att nämnden beslutar i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden, se avsnitt 4.2

2 Bakgrund

KPMG har av Härnösands kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner kring delegation och delegationsbeslut. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Revisorerna bedömer risken att delegationen från nämnd till förvaltning kan vara alltför långtgående. Vidare bedöms en risk för att nämnden inte har en tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation från nämnden.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om delegationsordningarna är ändamålsenliga samt om styrelse och nämnd har tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Har styrelse och nämnder säkerställt att delegation sker i enlighet med lag och föreskrifter samt på annat sätt inte är olämplig?
- Har styrelse och nämnderna säkerställt att det tydligt framgår vilken och till vilken funktion beslutanderätt har delegerats?
 - o Har styrelse och nämnd säkerställt att delegation och ansvarsfördelning är uppdaterad och anpassad till verksamhet och organisation?
- Har styrelsen och nämnd säkerställt att gällande delegationsordningar efterlevs?
 - o Finns och efterlevs fastställda regler och rutiner för anmälan av beslut som fattas med stöd av delegation?

Granskningen omfattar kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, socialnämnden, skolnämnden samt överförmyndarnämnden. Granskningen avser ett urval av delegationsbeslut fattade under år 2023/2024.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

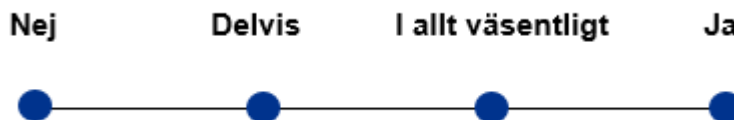
- Kommunallagen 6 kap. § 6
- Kommunallagen 6 kap. § 38
- Reglementen och delegationsordningar för respektive nämnd och kommunstyrelsen
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av reglemente och delegationsordningar för kommunstyrelsen och nämnderna som är föremål för denna granskning
- Intervjuer har genomförts med ordförande i respektive nämnd, kanslichef, förvaltningschef för skolnämnden, enhetschef överförmyndarenheten, förvaltningschef arbetslivsförvaltningen, nämndsekreterare och registratorer. Övriga förvaltningschefer och/eller administrativa chefer har erbjudits att delta vid intervju.
- Stickprovsvisa kontroller av delegationsbeslut har skett av kommunstyrelsen, skolnämnden och samhällsnämnden. Delegationslistor från månaderna november 2023, januari 2024 och april 2024 har begärts ut från respektive styrelse/nämnd och därefter har ett urval av delegationsbeslut begärts ut.
- Det har inom arbetslivsnämnden har under ovan angivna tidsperiod enligt delegationslistan inte fattats något delegationsbeslut. Överförmyndarnämndens delegationsbeslut har inte ingått i stickprovskontrollen då dessa delegationsbeslut omfattas av individsekretess. För socialnämnden har ett delegationsbeslut begärts ut, som inte omfattades av sekretess, men kunde inte granskas då det inte fanns dokumenterat som ett delegationsbeslut.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.



Samtliga intervjuade har beretts möjligheten att faktakontrollera rapporten.

3 Kommunallagens bestämmelser om delegering

3.1 Fullmäktiges delegering

Av¹ kommunallagen, KL, framgår att fullmäktige får uppdra åt en nämnd att i fullmäktiges ställe besluta i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden, förutom i de fall som framgår av 5 kap. 1 § KL.

Enligt 5 kap. 1 § KL framgår bland annat att ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt beslutar fullmäktige om.

3.2 Delegering från styrelse/nämnd

Allmänt om delegering

Kommunfullmäktige ska, enligt kommunallagen², besluta om reglementen för styrelsen och nämnderna. Reglementet ska innehålla deras verksamhet och arbetsformer.

Styrelsen och nämnderna kan ge delegation inom sin verksamhet och arbetsformer inom vad som anges i reglementet. Under förutsättning att det inte finns någon form av begränsning i lag eller annan reglering att uppgiften inte kan delegeras.

Enligt kommunallagen³ framgår vilka ärenden som nämnden inte får delegera. Det gäller till exempel ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. Motivet till delegationsförbudet är att nämnderna/styrelsen ska ha kvar det övergripande ansvaret för verksamheten.

Det finns även i speciallagstiftning regleringar kring delegation exempelvis socialtjänstlagen och skollagen som påverkar hur nämnden kan delegera i vissa frågor.

Ett beslut ska vara skriftligt, oavsett om det är fattat av styrelsen/nämnden vid sammanträde eller om beslutet är fattat genom delegation.

Det är lämpligt att delegeringen framgår av delegationsordningen som är beslutad av styrelsen/nämnden för att på så sätt samla den delegation som nämnden/styrelsen lämnat. Beslut om delegering kan även dokumenteras i ett protokoll.

En nämnd får enligt kommunallagen⁴ uppdra åt till presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare eller anställd att fatta beslut i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

När nämnden delegerar sin beslutanderätt ska det anges vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överläts. Nämnden kan inte besluta om en blandad delegering, det vill säga till anställd och förtroendevald i förening.⁵

¹ 5 kap. 2 § KL

² 6 kap. 44 § KL

³ 6 kap. 38 § KL

⁴ 7 kap. 5 § KL

⁵ Prop. 2016/17:171

2024-11-07

I ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas får nämnden uppdra till ordförande eller annan ledamot som nämnden utsett att besluta på nämndens vägnar.⁶

Om styrelsen/nämnden uppdrar åt en förvaltningschef⁷ inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen eller regionen att fatta beslutet⁸.

Anmälan av delegationsbeslut

Alla beslut som fattas på delegation ska⁹ anmälas till den nämnd eller styrelse som delegerat beslutanderätten.

Beslut som fattas med stöd av vidaredelegation från förvaltningschef ska anmälas till förvaltningschefen. Något uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen eller delegaten att vidareanmäla besluten till nämnden finns inte, men nämnden kan ställa sådana krav som villkor för att godkänna vidaredelegering. Brådskande beslut som fattas med stöd av kommunallagen¹⁰ ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Utebliven anmälan påverkar inte det fattade beslutets giltighet men däremot vinner beslutet inte laga kraft om klagotiden inte löpt ut, vilket förutsätter en anmälan till nämnden/styrelsen.

Ren verkställighet eller delegering

Gränsen mellan beslut som kräver delegering och sådana åtgärder som anses vara ren verkställighet är inte alltid tydlig. Med nämndsbeslut avses beslut fattade av nämnd eller av en delegat med stöd av delegering av nämnd. Med verkställighet avses att någon verkställer ett redan fattat beslut och det saknas ett eget ställningstagande. Exempel på ren verkställighet är avgiftsdebitering enligt fastställd taxa eller tilldelning av förskoleplats enligt en klar turordningsprincip.

Gränsdragning mellan vad som är beslutsfattande och ren verkställighet har betydelse för möjligheten att överklaga beslutet genom laglighetsprövning¹¹. Enligt 13 kap. 2 § KL kan nämndsbeslut och delegationsbeslut överklagas genom laglighetsprövning medan beslut som är ren verkställighet eller av förberedande art inte kan överklagas.

⁶ 6 kap. 39 § KL

⁷ 7 kap. § 5 § KL

⁸ 7 kap. 6 § KL

⁹ 6 kap. 40 § KL

¹⁰ 6 kap. 38 § KL

¹¹ Laglighetsprövningen innebär, som namnet antyder, en kontroll av beslutets laglighet. Vid en överklagan genom laglighetsprövning kan förvaltningsrätten upphäva eller godkänna beslutet men inte ändra det.

4 Resultat av granskningen

4.1 Reglemente för kommunstyrelse och nämnder

Kommunfullmäktige har fastställt ett gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Härnösands kommun¹².

Av reglementet framgår gemensamma bestämmelser för samtliga nämnder samt respektive nämnds specifika verksamhet och uppdrag.

4.1.1 Kommunstyrelsen

Av reglementet framgår det att kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Vidare framgår det att kommunstyrelsens ansvarsområden bland annat är översiktsplanering, bostadsförsörjning, mark- och exploateringsverksamhet, kultur och planering för samt samordning av kommunens arbete med civilt försvar och säkerhetsskydd.

4.1.2 Arbetslivsnämnden

Enligt reglementet ansvarar arbetslivsnämnden för att fullgöra uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna enligt skollagen fullgöra kommunens uppgifter enligt lag om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare och samordna och erbjuda sysselsättning och arbetsmarknadsinsatser enligt socialtjänstlagen samt för personer som står långt från arbetsmarknaden. Vidare ansvarar nämnden bland annat för drift av Härnösands energitekniska arena, samordna kommunens sommarjobb för ungdomar samt att stödja och utveckla integrationsfrämjande insatser.

4.1.3 Samhällsnämnden

Samhällsnämndens ansvar, enligt reglementet, är bland annat att vara kommunal väghållningsmyndighet, verkställande organ för mark- och exploateringsverksamhet, uppgifter inom plan- och byggväsendet, uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet och uppgifter inom miljövårds- och naturvårdsfrågor inklusive planering inom kulturmiljöområdet. Därutöver ansvarar även samhällsnämnden bland annat för lokala trafikföreskrifter, fritids- och idrottsområdet, detaljplaner av ej principiell betydelse eller av större vikt och prövning av tillstånd för servering av alkoholdrycker.

4.1.4 Skolnämnden

Av reglementet framgår det att skolnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar enligt skollagen, särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. Vidare ansvarar skolnämnden bland annat för kommunens aktivitetsansvar för ungdomar.

¹² Kommunfullmäktige 2023-05-22 § 74

4.1.5 Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar, enligt reglementet, för kommunens uppgifter inom individ- och familjeomsorg, uppgifter inom omsorg om funktionshindrade, uppgifter inom äldreomsorg och hemtjänst. Vidare ansvarar socialnämnden för familjerådgivning, fördelning av bidrag till ideella organisationer inom nämndens verksamhetsområde samt uppgifter enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962).

4.1.6 Överförmyndarnämnden

Av reglementet framgår det att nämnden är gemensam med Kramfors kommun och ingår i Härnösands kommuns nämndsorganisation. Vidare framgår det att nämnden är en kommunal förvaltnings- och tillsynsmyndighet med uppgift att utöva tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare.

4.2 Delegation enligt lag och föreskrifter

4.2.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antog delegationsordningen april 2024¹³.

Inledande sidor

De inledande sidorna av delegationsordningen beskriver syftet med delegation, vem som kan vara delegat, vad det innebär och får för rättsverkan. Vidare framgår det vilka ärenden som inte får delegeras, vem som ersätter om ordinarie delegat har laga förfall. Om ordinarie delegat har laga förfall får ersättare överta beslutanderätten och om ordinarie (inklusive ersättare, vikarie och ställföreträdare) har förfall får ärendet avgöras av delegatens närmaste chef. Kommundirektören har rätt att fatta beslut i samtliga tjänstepersoners ställe.

Det framgår av de inledande sidorna att delegationsbeslut ska anmälas till nämnden och att nämnden själv får avgöra i vilken form det ska ske. Det framgår inte av delegationsordningen när delegationsbeslut ska anmälas. Däremot framgår det att när ordföranden fattar ett brådskande beslut så ska det anmälas till nästkommande sammanträde.

Vidare anges att förvaltningschefen har rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt till annan anställd, om nämnden medgivit detta. Vidaredelegation är tillåtet i ett steg samt att dessa beslut i efterhand ska anmälas till förvaltningschefen. Vi noterar att det inte framgår om förvaltningschefen har rätt att vidaredelegera beslutanderätten.

Vidare framgår det av delegationsordningen att om en delegat är jävig i ett ärende får delegaten inte fatta beslut i ärendet.

¹³ Kommunstyrelsen 2024-04-03 § 42

2024-11-07

I intervjuer beskrivs det där även som viktigt att reglementet och delegationsordningen överensstämmer då styrelsens uppdrag kommer från reglementet. Genom dialoger mellan tjänstepersoner och förtroendevalda försöker de säkerställa att delegationsordningen inte innehåller beslut som strider mot delegationsförbudet i 6 kap. 38 § KL.

Beslutspunkter

Efter de inledande sidornas beskrivning om delegation följer själva delegationsordningens beslutspunkter. Delegationspunkterna är uppdelad efter olika verksamhetsområden exempelvis ekonomifrågor, kultur samt mark och exploatering.

Delegationspunkterna är ordnade enligt följande;

- delegationens nummer,
- ärendetyp,
- delegat,
- ersättare och
- anmärkning.

Delegationerna har fördelats baserat på den anställdes funktion och har främst tilldelats kommundirektör och chefer.

Vi noterar att flertalet av delegationspunkter saknar utsedd ersättare. Däremot är flertalet delegationer delegerade till två funktioner och under anmärkning anges det att delegationen gäller tjänstepersonerna var för sig utan rangordning mellan delegaterna. För de delegationer där det finns aktuellt lagrum att tillgå saknas hänvisning till den bestämmelsen.

Ett antal av delegationspunkter noterar vi som otydliga avseende vad dessa innebär för beslutanderätt, exempelvis delegationen i punkt *9.1.13 uppgifter enligt Säkerhetsskyddslagen (2018:585) som ankommer på kommunstyrelsen*. För denna delegationspunkt framkommer det inte vilka uppgifter som ankommer på kommunstyrelsen.

Vidare förekommer det delegationer som saknar stöd i lag, exempelvis delegationen *9.1.5 tillsyn av kommunens anslagstavla*.

Av intervjuerna framkommer att det har arbetats aktivt med delegationsordningen och att verkställighetsbeslut har gallrats bort samt att det är förtydligat att delegation sker till funktion och inte person.

Rutin för anmälan av delegationsbeslut

Kommunstyrelseförvaltningen antog i november 2023¹⁴ en rutin för anmälan av delegationsbeslut. Enligt den skriftliga rutinen gäller den enbart för kommunstyrelseförvaltningen. Vid intervjuer framkommer däremot att rutinen ska gälla för samtliga förvaltningar och avsikten är att det ska råda en samsyn med samtliga nämnders delegationsordningar.

Vidare framgår av rutinen att delegationsbeslut ska diarieföras i kommunens dokumenthanteringssystem, antingen som ett beslut i befintligt ärende eller i ett nytt ärende. Delegationsbesluten ska diarieföras med dokumenttypen "delegationsbeslut" i syfte att vara spårbara.

Delegationsbesluten ska innehålla:

- vem som har fattat beslutet (delegat),
- vad beslutet gäller,
- vilken punkt i delegationsordningen beslutet stödjer sig på,
- datum för beslut,
- diarienummer.

Av rutinen framgår att det är respektive delegats ansvar att tillse att besluten blir inrapporterade samt att delegationsbesluten anmäls till *första* kommunstyrelsesammanträdet efter tidpunkten för beslutet. Vidare anges att delegationsbeslut som rör personalfrågor i andra förvaltningar än kommunstyrelseförvaltningen ska skickas till centraldiariet för registrering i kommunstyrelsens serie. Dessa delegationsbeslut ska inte gå via respektive nämnd.

4.2.2 Arbetslivsnämnden

Delegationsordning antogs i februari 2023¹⁵. Vi noterar dock att beslutsdatumet och datumet på delegationsordningen inte överensstämmer. Av intervjuerna framkommer det att nämnden reviderar delegationsordningen årligen.

Inledande sidor

Delegationsordningen inleds med en beskrivning om syftet med delegation, vem som kan vara delegat och vad det innebär. Det framgår även vad delegationsbeslut får för rättsverkan, vad som gäller vid jäv och vilka ärenden som inte får delegeras. När det gäller jäv framgår det att om en delegat är jävig i ett ärende får delegaten inte fatta beslut i ärendet.

Delegationsordningen stipulerar att om ordinarie delegat har laga förfall får ersättare ta över beslutanderätten. Om ordinarie delegat (inklusive ersättare, vikarie och ställföreträdare) har laga förfall får delegatens närmaste chef avgöra ärendet.

¹⁴ Rutin för anmälan av delegationsbeslut, 2023-11-27

¹⁵ Arbetslivsnämnden 2023-02-21 § 15

Delegationsordningen tar upp vad som gäller vid vidaredelegation, att förvaltningschefen har rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt till annan anställd, om nämnden medgivit detta. Det framgår även att vidaredelegation bara är tillåtet i ett steg samt att dessa beslut i efterhand ska anmälas till förvaltningschefen. Vi noterar att det inte framgår av delegationsordningen om förvaltningschefen kan vidaredelegera beslutanderätten.

Vidare framgår en allmän beskrivning av registrering och anmälan av delegationsbeslut, att det ska finnas någon form av skriftlig dokumentation av de beslut som fattas med stöd av delegation samt att delegationsbeslut ska anmälas till nämnden. Det framgår inte av delegationsordningen när delegationsbesluten ska anmälas till nämnden. För brådskande beslut, som får fattas av ordförande, framgår det att dessa beslut ska anmälas till nämnden till dess nästkommande sammanträde.

Beslutspunkter

Delegationsordningen är uppdelad i två olika verksamhetsområden, ekonomiska och administrativa ärenden samt utbildning. De flesta delegationspunkterna har hänvisning till lagrum. På några beslutspunkter saknas dock information om vilken lag som den angivna bestämmelsen hör till, exempelvis delegationen *2.11 Beslut om antagning till särskild utbildning till vuxna*.

Flerparten delegationspunkterna saknar utsedd ersättare men av de inledande sidorna av delegationsordningen framgår en tydlig ersättarordning.

Delegationsordningen har följande rubriker:

- delegationens nummer,
- ärendetyp,
- lagrum,
- delegat,
- ersättare och
- anmärkning.

Av intervjuerna framkom att en förändring av strukturen på delegationsordningen har genomförts som innebär att de gick över till att använda sig av funktioner i stället för personer.

4.2.3 Skolnämnden

Delegationsordningen antogs i februari 2024¹⁶ och gäller till sista januari 2025. Av intervjuer framkommer att delegationsordningen revideras årligen för att anpassas till ny lagstiftning och verksamhet.

¹⁶ Skolnämnden 2024-02-05 § 5

2024-11-07

Inledande sidor

I den inledande delen av delegationsordningen redogörs allmänt om delegering, begränsningarna i delegationsrätten och vad som gäller för förvaltningschefens vidaredelegation. Vidare framgår det en beskrivning av verkställighet, rättsverkan, återkallelse samt jäv. Vid jäv anges det att om en delegat är jävig får delegaten inte fatta beslut i ärendet.

Enligt delegationsordningen kan nämnden uppdra åt förvaltningschef, verksamhetschef och rektor att fatta beslut inom nämndens område, de kan sin tur vidaredelegera beslutsrätten. Det framgår även förvaltningschef kan vidaredelegera att sin beslutanderätt till annan anställd om nämnden medgivit detta.

Av delegationsordningen framgår att delegationsbeslut ska anmälas till nämnden genom en blankett för delegationsbeslut. Även om inget delegationsbeslut har fattats ska blanketten lämnas in. Blanketten ska skickas månadsvis till centraldiariet alternativt till nämndsekreteraren sista dagen i varje kalendermånad.

Av delegationsordningen framgår även att beslut som enligt skollagen ska fattas av rektor och inte kan delegeras inte behöver redovisas till nämnden då delegation sker enligt skollagen och inte kommunallagen.

För brådskande ordförandebeslut framgår det att dessa beslut ska anmälas till nämnden vid nästkommande sammanträde.

Beslutspunkter

Delegeringsordningen inleds med allmänna delegationer och därefter verksamhetsspecifika för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Delegationsordning är uppbyggd med rubrikerna:

- ärendegrupp,
- delegat och
- villkor.

Varje ärendegrupp har ett delegationsnummer. I kolumnen för delegat framgår det för vissa delegationer lagrumshänvisning. Under rubriken villkor är det otydligt om det är ett villkor för delegationen eller en kommentar till delegationen.

Delegationerna är fördelade till funktioner och delegationerna har främst tilldelats förvaltningschef, verksamhetschef och rektor. För samtliga delegationer har ersättare angetts.

Vi noterar att det finns otydliga delegationspunkter, exempelvis delegationen 2.3 *Kompetensutveckling* som saknar avgränsning för exempelvis tid och kostnad.

4.2.4 Socialnämnden

Delegationsordningen antogs i april 2024¹⁷ och gäller till april 2025. De intervjuade upplever att delegationsordningen är tydlig och anpassad efter organisation. Det framgår av delegationsordningen att den årligen är föremål för översyn.

Inledande sidor

Inledningsvis beskrivs i delegationsordningen övergripande vad delegation är, lagstödet kring delegation samt det delegationsförbud som råder enligt 10 kap. 4–5 §§ socialtjänstlagen. Vidare framgår vem som får besluta, ersättningsordningen och en övergripande beskrivning av vad verkställighet är. Det framgår även vilka jävsgrunder som finns och att beslutanderätten inte får utövas om jäv föreligger.

Det framgår inte av delegationsordningen vad ett delegationsbeslut ska innehålla.

Vidare framgår det att förvaltningschefen får vidaredelegera beslutanderätten och att det ska framgå av ett kompletterande dokument om hen har valt att göra det. Vidaredelegerade beslut av förvaltningschefen ska anmälas till förvaltningschef som därefter anmäler det till nämnden.

Av delegationsordningen framgår att beslut som fattas med stöd av delegation ska anmälas *månadsvis till* nämnden. Om förvaltningschefen har vidaredelegerat beslutanderätten ska besluten först anmälas till förvaltningschef, som i sin tur sedan anmäler dem månadsvis till nämnden. Det framgår inte av delegationsordningen att brådskande ordförande beslut ska anmälas till nämnden vid nästkommande sammanträde.

Beslutspunkter

Delegationsordningen inleds med ett kapitel som benämns gemensamt, innehållande bland annat delegationer om brådskande beslut, utlämnande av handlingar samt ekonomi och administrativa ärenden. De efterföljande kapitlen behandlar mer verksamhetsspecifika delegationspunkter inom exempelvis socialtjänstlagen, Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

För delegationspunkterna finns rubrikerna:

- nummer på delegationen,
- ärende,
- lagrum,
- delegat och
- anmärkning.

¹⁷ Socialnämnden 2024-04-26 § 46

Delegationerna har baserat på den anställdes funktion och har främst tilldelats utskottet eller socialsekreterare. Flertalet delegationer saknar utsedd ersättare, dock framgår det av de inledande sidorna av delegationsordningen att närmaste chef övertar beslutanderätten om det inte finns någon delegat på plats.

Vidare innehåller inte delegationsordningen några beslutspunkter där det råder delegationsförbud enligt socialtjänstlagen.

Det finns en delegation som inte har stöd i lag vilket är delegationen *1.2.1. Att pröva en fråga om utlämnande*.

4.2.5 Samhällsnämnden

Delegationsordning antogs i juni 2024¹⁸ och gäller tillsvidare. Av intervjuerna framkommer att delegationsordningen upplevs vara ett levande dokument som revideras årligen och därutöver vid behov.

Inledande sidor

Av de inledande sidorna av delegationsordningen framgår allmänt vad som gäller för delegation. Det framgår att vem som kan vara delegat, vilka typer av ärenden som det råder delegationsförbud och vem som ersätter vid delegats frånvaro. Om ordinarie delegat (inklusive ersättare, vikarie och ställföreträdare) har laga förfall får ärendet avgöras av delegatens närmaste chef. Förvaltningschefen har rätt att fatta beslut i samtliga delegaters ställe. När det gäller jäv framgår det att om en delegat är jävig i ett ärende får delegaten inte fatta beslut i ärendet. Det framgår även en kortare beskrivning av skillnaden mellan verkställighet och delegation.

Vidare framgår det av de inledande sidorna att förvaltningschef får vidaredelegera sin beslutanderätt till annan anställd om nämnden medgivit det.

Beslutspunkter

Beslutspunkterna inleds med allmänna ärenden, yttranden och ekonomiska frågor. Därefter är beslutspunkterna uppdelad på olika verksamhetsområden, till exempel beslutspunkter utifrån miljöbalkens område samlade. Det framgår av en beslutspunkt att förvaltningschefen har rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt och att dessa beslut ska anmälas till förvaltningschefen.

För delegationspunkterna finns rubrikerna:

- författning,
- ärende,
- delegat,
- anteckningar.

¹⁸ Samhällsnämnden 2024-06-20 § 102

Flertalet beslutspunkter saknar utsedda ersättare. Däremot framgår det av de inledande sidorna av dokumentet att i de fall både ordinarie delegat, ersättare, vikarie och ställföreträdare har förfall så kan ärendet avgöras av närmaste chef. Även förvaltningschefen har rätt att fatta beslut i samtliga delegaters ställe.

I flertalet av delegationspunkter är det otydligt vem som är delegat, detta då det endast anges exempelvis "handläggare", som är en bred titulering. Det finns även delegationer som är otydliga med vilken beslutanderätt som delegerats, exempelvis delegationen om *uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) som ankommer på samhällsnämnden*.

Av intervjuerna framkommer det att nämnden anser att delegationsordningen är tydlig.

Arbetsätt för uppföljning av fattade delegationsbeslut

Av intervjuerna framkommer det att samhällsnämnden tar stickprov på fattade delegationsbeslut. Nämnden får vid varje sammanträde en lista över delegationsbeslut och väljer sedan ut vilka som ska redovisas för nämnden. Vid nästkommande sammanträde redovisar handläggarna delegationsbeslutet för nämnden. Syftet med detta, enligt intervjuerna, är för att nämnden ska kunna se att delegationsordningen fyller sitt syfte.

4.2.6 Överförmyndarnämnden

Delegationsordning antogs i december 2023¹⁹ och gäller tillsvidare. Vid intervju framkommer det att delegationsordningen upplevs vara ett levande dokument som behandlas i nämnden kontinuerligt.

Inledande sidor

De inledande sidorna av delegationsordningen behandlar övergripande om delegationsbeslut. Det framgår bland annat att delegationsbeslut som fattas enligt föräldrabalken inte behöver anmälas till nämnden, vilka beslut som inte får delegeras utan behöver fattas av nämnden i sin helhet och ett delegationsbesluts rättsverkan. Vidare framgår förkortningars betydelse, både för tjänstepersoner och laghänvisning. Det framgår inte om förvaltningschefen kan vidaredelegera beslutanderätten. Det framgår inte vad som gäller vid jäv och när jäv uppstår.

Beslutspunkter

Delegationsordningen är uppdelad dels i olika kapitel av föräldrabalken, dels utefter andra lagar som nämnden behöver förhålla sig till.

¹⁹ Överförmyndarnämnden Härnösand Kramfors 2023-12-15 § 68

2024-11-07

Förutom att det av de inledande sidorna framgår vilka beslut som behöver fattas av nämnden framgår det även av delegationsordningen att vissa beslut behöver tas av nämnden. Det framgår för två delegationsbeslut, som fattas i enlighet med andra lagrum än föräldrabalken, att dessa ska anmälas till nämnden genom delegationsbeslut. För övriga delegationer, som baserar sig på andra lagrum än föräldrabalken, framgår det inte om de behöver anmälas till nämnden.

För delegationspunkterna finns rubrikerna:

- lagrum,
- ärendetyp,
- delegat och
- notering.

För flertalet av delegationspunkterna är det otydligt vem som har rätt att fatta beslut, då flera funktioner anges under rubriken delegat. Det framgår inte heller tydligt i vilken ordning funktionerna får fatta beslut eller annan avgränsning.

I delegationsordningen återfinns en delegation som inte har stöd av lag vilket är delegationen *prövning av fråga om utlämnande av handling till enskild*.

Arbetsätt för uppföljning av fattade delegationsbeslut

Av intervjuerna framkommer att nämnden arbetar på ett likartat sätt med stickprov som samhällsnämnden gör. Vid sammanträden väljer nämnden ut vilka delegationsbeslut som de önskar få redovisade och dessa redovisas sedan för nämnden vid nästkommande sammanträde.

4.2.7 Samlade iakttagelser

Vi har i granskningen gjort en jämförelse mellan vilka uppgifter som finns i reglementen och vilka beslutspunkter som finns i delegationsordningen. Vi konstaterar att beslutspunkterna i delegationsordningarna överensstämmer med uppgifterna i reglementena.

Kommunen har inte en centraliserad nämndadministration utan sekreterarna tillhör olika nämnder och är inte organisatoriskt samlade.

Vidare framkommer det av intervjuerna att olika funktioner, bland annat sekreterare och bygglovskoordinatorer, tar fram delegationsbesluten från ärendehanteringssystemet, sammanställer och anmäler till nämnderna.

Av intervjuer framgår att det inte genomförs några kontroller eller uppföljningar av att fattade delegationsbeslut följer gällande krav i rutinen och lagstiftning. Det framkommer heller inte att det genomförs kontroll eller uppföljning av att delegationsbeslut anmäls på rätt sätt och i rätt tid.

Vid intervjuerna lyfts det att det är viktigt att rutinen informeras om, att den är känd och att nyanställda får kännedom om dem. Vi har inom ramen för granskningen inte tagit del av någon information om utbildning inom ämnesområdet.

Det beskrivs i intervjuerna att alla nämnder vid sina sammanträden tar del av förteckning över delegationsbeslut, dock inte själva delegationsbesluten med tillhörande handlingar. Kommunstyrelsen får däremot ta del av delegationsbesluten. Av intervjuerna framkommer en tudelad bild gällande om delegationsbeslut verkligen anmäls.

4.2.8 Bedömning

Vår bedömning är att styrelse och nämnder delvis har säkerställt att delegation sker i enlighet med lag och föreskrifter samt på annat sätt inte är olämplig.

Med utgångspunkt från vad som framkommit vid granskningen anser vi att kommunstyrelsens och nämndernas delegationsordningar harmoniserar med styrelsen och nämndernas uppdrag enligt vad som anges i deras reglementen.

Vi kan inledningsvis konstatera att det inte råder en samsyn mellan de granskande nämnderna och styrelsen avseende de inledande texterna i delegationsordningarna. Ett sådant exempel är vidaredelegation till förvaltningschef och hur vidaredelegation ska utföras. Vi anser att det är av vikt att det finns en samsyn för att minska risken för olika hantering i nämnderna vid exempelvis frånvaro inom administrationen och därmed säkerställa en mer enhetlig och rättssäker hantering.

Delegationsordningarna för socialnämnden, skolnämnden och överförmyndarnämnden följer den speciallagstiftning som återfinns i socialtjänstlagen, föräldrabalken och skollagen avseende delegationsförbud och rektorsbeslut.

Det är brist att överförmyndarnämnden inte har beslutat i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden

I skolnämndens delegationsordning finns motstridiga uppgifter för när vidaredelegation kan ske enligt kommunallagen. Enligt delegationsordningen kan nämnden vidaredelegera till förvaltningschef, verksamhetschef och rektor. Enligt kommunallagen kan vidaredelegation från nämnden endast ske till förvaltningschef.

Det finns en kommunövergripande rutin som anger att delegationsbeslut ska anmälas till styrelsen och nämnden vid nästa sammanträde tidpunkten efter beslutet. Dock framgår det inte av flertalet delegationsordningar tidpunkt för när delegationsbeslut ska anmälas till nämnden. Ett sådant beslut kan inte fattas av någon annan än nämnden, varför vi menar att den kommunövergripande rutinen behöver ses över.

Vi ser även att i samtliga delegationsordningar, förutom överförmyndarnämndens, att jäv uppstår vid beslutsfattande. Enligt vår mening uppstår jäv i ett tidigare skede, redan i samband med handläggningen av ett ärende. Vi bedömer att det är av vikt att det tydligt framgår av delegationsordningarna.

Vi bedömer att styrelsen och nämnderna delvis har säkerställt att det tydligt framgår vilken och till vilken funktion beslutanderätten har delegerats.

Vår bedömning grundar sig i att det förekommer otydligheter i styrelse och nämndernas delegationsordningar i varierande omfattning. Av kommunstyrelsen och överförmyndarnämndens delegationsordning framkommer ett antal delegationer till flera funktioner samtidigt utan angiven ordning eller fördelning. Vi anser att flera

2024-11-07

funktioner inte bör ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra utan det bör förtydligas på vilket sätt funktionernas delegation är avgränsade mot varandra.

Det förekommer även ett antal beslutspunkter där det inte tydligt framgår vilken beslutanderätt som delegerats. Ett exempel är i samhällsnämndens och kommunstyrelsens delegationsordning där en beslutspunkt är *uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen*. Det finns ett antal uppgifter som ska utföras inom ramen för säkerhetsskyddslagstiftning och vi bedömer att beslutanderätten ska preciseras mer utförligt, det vill säga i olika beslutspunkter.

Vidare framkommer det även av granskningen att det finns ett antal beslutspunkter i samhällsnämndens delegationsordning där det är otydligt vem som givits beslutanderätten, då det endast står "handläggare" eller "enhetschef" som delegat. Det kan tolkas såsom att samtliga handläggare eller enhetschefer kan fatta beslut i frågan, vilket vi uppfattar inte avses. Vi anser att titel på funktionen kan förtydligas med till exempel avdelningstillhörighet.

Det förekommer beslutspunkter i kommunstyrelsens, socialnämndens och överförmyndarnämndens delegationsordningar som är att betrakta som ren verkställighet exempelvis *tillsyn och handhavande av den digitala anslagstavlan* samt *pröva fråga om utlämnande*. Skillnaden mellan delegationsbeslut och verkställighet är väsentligt, bland annat av anledningen att delegationsbeslut går att överklaga, vilket gör det lämpligt att renodla delegationsordningarna till att enbart innehålla delegationsbeslut.

Vi bedömer även att styrelsen och nämnderna i allt väsentligt har säkerställt att delegation och ansvarsfördelning är uppdaterad och anpassad till verksamhet och organisation.

Majoriteten av delegationsordningar reviderades under år 2024. Vi anser att minst årlig revidering är lämpligt för att gällande delegationsordningar ska kunna tillämpas på organisationen så som organisationen ser ut vid varje given tidpunkt och utifrån gällande reglemente och lagstiftning.

Vår bedömning är att styrelse och nämnd delvis har säkerställt att gällande delegationsordningar efterlevs.

I vår granskning har vi inte tagit del av några stödande dokument eller skriftliga rutiner som på ett ändamålsenligt sätt tillser att kontroller och uppföljning av delegationsbeslut genomförs. Samhällsnämnden och överförmyndarnämnden följer i viss mån upp delegationsbeslut genom stickprovskontrollen, dock inte alla delegationsbeslut. Övriga nämnder och styrelsen genomför ingen kontroll eller uppföljning. Det finns en generell risk att delegationsbeslut inte anmäls till styrelse och nämnder och därmed inte går att överklaga. Vi anser därav att uppföljning av delegationsbeslut bör genomföras systematiserat, både för att säkerställa att de anmäls och att beslut fattats i enlighet med delegationsordningen.

4.3 Följsamhet till delegation

Stickprov har genomförts på tio olika delegationsbeslut som kommunstyrelsen, samhällsnämnden och skolnämnden fattat under perioden 2023 – 2024, se avsnitt 2.3 för närmare beskrivning av urval.

Totalt har stickprovet omfattat åtta från kommunstyrelsen, ett från samhällsnämnden och ett från skolnämnden, se bilaga 1 för tabell där resultatet av samtliga granskade delegationsbeslut presenteras. Under avsnitt 2.3 framgår orsaken till att övriga nämnders delegationsbeslut inte ingår i vårt stickprov.

Enligt rutinen för anmälan av delegationsbeslut, där avsikten är att den ska gälla för alla förvaltningar, stipuleras att följande ska finnas med i ett delegationsbeslut; vem som är beslutsfattare, vilket beslut som fattats, punkt i delegationsordningen som beslutet stödjer sig på, datum för beslutet samt diarienummer. Dessa parametrar har vi granskat närmare exklusive diarienummer. Vidare har vi undersökt om delegationsbeslutet är anmält till nämndens första sammanträdet efter tidpunkten för beslutet för kommunstyrelsen och samhällsnämnden. När det gäller skolnämnden har vi tittat på om det är anmält månadsvis till nämnden, i enlighet med delegationsordningen. Vi har även kontrollerat om delegationsbeslutet är undertecknat.

4.3.1 Iakttagelser från stickprov

Kommunstyrelsen

Av stickprovet konstaterar vi att två delegationsbeslut är underskrivna medan resterande inte är det.

Vidare framgår det av stickprovet att fyra delegationsbeslut saknar uppgift om specifik beslutspunkt med hänvisning till delegationsordningen.

Två av delegationsbesluten inte är anmälda till nämnden första sammanträdet tidpunkten efter beslutet utan till ett senare.

Samhällsnämnden

Av stickprovet noterar vi att delegationsbeslutet saknar hänvisning till specifik punkt som åberopas i delegationsordningen. Vi noterar även att delegationsbesluten inte är anmälda till nämnden första sammanträde första tidpunkten efter beslutet.

Skolnämnden

Två delegationsbeslut begärdes ut, varav ett inte kunde återfinnas, därav omfattar stickprovet enbart ett delegationsbeslut.

Av stickprovet noterar vi att det inte framgår av delegationsbeslutet vilket specifik punkt som beslutet stödjer sig på i delegationsordningen samt att det inte är anmält till nämnden månadsvis. Vidare noterar vi att beslutet inte överensstämmer med någon beslutspunkt i delegationsordningen.

Socialnämnden

Ingen stickprovskontroll har kunnat genomföras på socialnämndens delegationsbeslut, dels på grund av att flertal delegationsbeslut omfattas av sekretess, dels då det begärda delegationsbeslutet inte fanns dokumenterat som ett delegationsbeslut.

4.3.2 Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns och efterlevs fastställda regler och rutiner för anmälan av beslut som fattats med stöd av delegation.

Vår bedömning grundar sig i att ett antal brister har identifierats i de, av stickprovet, granskade delegationsbesluten.

Det finns framtaget en rutin för anmälan av delegationsbeslut som ska gälla kommunövergripande. Det framgår av vårt stickprov att den inte efterlevs fullt ut. Ett delegationsbeslut som begärdes ut från socialnämnden fanns inte dokumenterat som ett delegationsbeslut. Ett beslut ska enligt kommunallagen vara skriftligt, vidare framgår det av rutinen för anmälan av delegationsbeslut vad ett delegationsbeslut ska innehålla.

Av de stickprovskontroller som vi genomfört framkommer att delegationsbeslut inte anmäls till styrelse/nämnd första sammanträdet tidpunkten efter beslutet. Det är av största vikt att samtliga delegationsbeslut anmäls till nämnd/styrelsens nästkommande sammanträde. Detta eftersom ett delegationsbeslut rättsligt sett är ett beslut på nämndens vägnar och möjligt att överklaga genom laglighetsprövning. Överklagandetiden för ett delegationsbeslut börjar löpa när beslutet har anmälts till styrelsen/nämnden och protokollet från sammanträdet är justerat och har anslagits.

Vidare framkommer det att delegationsbeslut saknar hänvisning till specifik punkt som åberopas i delegationsordningen. För att inget tvivel ska uppstå gällande på vilken delegationspunkt som beslut fattats på anser vi att hänvisning till beslutspunkt (numrering eller dyl.) bör framgå av varje delegationsbeslut. Av granskningen framkommer det att varken samhällsnämnden eller överförmyndarnämnden har numrerat sina delegationer, vilket försvårar möjligheten till sådana hänvisningar. Rutinen för anmälan av delegationsbeslut, se avsnitt 4.2.1, och delegationsordningarna är därmed inte fullt ut samstämmiga.

Vidare framkommer det av stickprovskontrollerna att några delegationsbeslut är underskriva och andra inte. Vi har inte tagit del av någon dokumentation om att delegationsbeslut ska skrivas under men anser att det med fördel kan formaliseras utifrån spårbarhetsskäl. Vi är dock medvetna om att det inte finns något lagkrav för underskrift av delegationsbeslut.

5 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om delegationsordningarna är ändamålsenliga samt om styrelse och nämnd har tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna delvis har ändamålsenliga delegationsordningar och delvis har tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och samtliga nämnder:

- Översyn av delegationsordningarna avseende beskrivning av när jäv uppstår, se avsnitt 4.2
- Tillse att det föreligger en samsyn av de inledande texterna av samtliga delegationsordningar, se avsnitt 4.2
- Se över rutin för anmälan av delegationsbeslut och respektive delegationsordningar i syfte att dessa ska överensstämja, se avsnitt 4.3
- Säkerställa och följa upp att samtliga beslut anmäls till nämnd/styrelse, se avsnitt 4.3

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen, samhällsnämnden, överförmyndarnämnden och socialnämnden:

- Översyn av delegationsordningarna utifrån verkställighetsbeslut, funktion och tydligare beslutanderätt, se avsnitt 4.2

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen, överförmyndarnämnden, skolnämnden samt arbetslivsnämnden:

- Översyn av delegationsordningarna avseende vidaredelegering, se avsnitt 4.2

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi överförmyndarnämnden:

- Säkerställa att nämnden beslutar i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden, se avsnitt 4.2



Härnösands kommun
Granskning av delegationsordningar

2024-11-07

Datum som ovan
KPMG AB

Lena Medin
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Maria Wiksten
Verksamhetsrevisor

Malin Johansson
Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Bilaga 1 – Stickprov

Kommunstyrelsen

	A	B	C	D	E	F	G	H
Framgår vem som är beslutsfattare?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Har beslutet fattats av behörig delegat?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja
Framgår datum för beslutet?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Framgår vilket beslut som fattats?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns undertecknat delegationsbeslut?	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej
Framgår specifik punkt (numrerat eller dyl.) som åberopas i delegationsordningen?	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja
Är delegationsbeslutet anmält till nämnden på första sammanträdet efter tidpunkten för beslutet?	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja

Samhällsnämnden

	A
Framgår vem som är beslutsfattare?	Ja
Har beslutet fattats av behörig delegat?	Ja
Framgår datum för beslutet?	Ja
Framgår vilket beslut som fattats?	Ja
Finns undertecknat delegationsbeslut?	Ja
Framgår specifik punkt (numrerat eller dyl.) som åberopas i delegationsordningen?	Nej
Är delegationsbeslutet anmält till nämnden på första sammanträdet efter tidpunkten för beslutet?	Nej



Härnösands kommun
Granskning av delegationsordningar

2024-11-07

Skolnämnden

	A
Framgår vem som är beslutsfattare?	Ja
Har beslutet fattats av behörig delegat?	Nej
Framgår datum för beslutet?	Ja
Framgår vilket beslut som fattats?	Ja
Finns undertecknat delegationsbeslut?	Ja
Framgår specifik punkt (numrerat eller dyl.) som åberopas i delegationsordningen?	Nej
Är delegationsbeslutet anmält till nämnden enligt rutin i skolnämndens delegationsordning?	Nej

Penneo document key: 6854U-8PIEK-CITKE-AXONO-HYZOB-ED10V

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LENA MEDIN

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Serienummer: fdca59a9db67cf[...]85981c060041a

IP: 195.84.xxx.xxx

2024-11-08 15:04:56 UTC



MARIA WIKSTEN

Verksamhetsrevisor

Serienummer: ed6db1b8388dab[...]7e2aaa8328960

IP: 83.185.xxx.xxx

2024-11-10 16:03:40 UTC



Malin Cecilia Johansson

Verksamhetsrevisor

Serienummer: 03f815816aa1c0[...]c2ba52196bba7

IP: 78.66.xxx.xxx

2024-11-10 20:32:41 UTC



ANDERS GÄFVERT

Ordförande

Serienummer: d5f354f7f854a5[...]cbb97c417873f

IP: 90.230.xxx.xxx

2024-11-10 21:14:26 UTC



SAMUEL MÖLLER

2:e vice ordförande

Serienummer: 86d3cee35d2a11[...]844f642812859

IP: 178.174.xxx.xxx

2024-11-11 10:41:53 UTC



LILLEMOR ANDERSSON

1:e vice ordförande

Serienummer: 3cc6d575497e62[...]328db561f9d78

IP: 217.213.xxx.xxx

2024-11-11 21:17:36 UTC



Penneo dokumentnyckel: 6854U-8PIEK-CJITKE-AXONO-HYZOB-ED10V

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>



Socialförvaltningen
Linda Ångman
linda.angman@harnosand.se

Socialnämnden

Planering Socialnämnden 2024 – 2025

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden besluta

att ärende *Ny demensavdelning inom Särskilt boende* tas bort från nämndens planeringslista, samt

att lägga socialnämndens planeringslista 2025 till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

I Planering Socialnämnden 2024 framgår vilka ärenden som ska beredas och tas upp för beslut på socialnämndens sammanträden under året. Där finns noterat vilka uppdrag som socialförvaltningen fått av nämnden och när uppdragen ska vara utförda.

Det finns nu ett ärende i planeringslistan som har blivit inaktuellt:

Ny demensavdelning inom Särskilt boende

Tidigare beslut: 2024-09-26 § 94

Socialförvaltningens intention är att gå över till ”alla platser för alla” och inte inriktade avdelningar, därför är detta ärende inaktuellt.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef

Linda Ångman
Nämndsekreterare

Bilagor

Bilaga 1 Planeringslista Socialnämnden 2025.

Planering Socialnämnden 2025

Februari (*sammanträde den 11 februari – stoppdag den 15 januari*)

1. Ärende: **Budgetuppföljning** (*Ekonomisk rapport föregående månad*)
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation.*
2. Ärende: **Verksamhetsberättelse 2024** (*Beslutet ska till KF för kännedom i februari*)
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2024-000204
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF
Övrig anteckning:
3. För kännedom: **Verksamhetsberättelse 2024 Modern Omsorg**
Ansvarig Handläggare: Modern omsorg
Övrig anteckning: *Som bilaga till Socialnämndens verksamhetsberättelse*
4. Ärende: **Internkontrollrapport – fjärde kvartalet 2024**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2023-000182
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): Revisionen
5. Ärende: **Ej verkställda gynnande beslut – fjärde kvartalet 2024**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Fagerström
Diarienummer: 2023-000186
Tidigare beslut: 2024-11-29 § 122
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF och Revisionen
6. Ärende: **Remissvar av Betänkande SOU 2024:70 Tiotandvård - ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård. Dnr S2024/01892**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Akram Heidari / Solbritt Höglund
Diarienummer: 2024-000174
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): Regeringskansliet/Socialdepartementet
Övrig anteckning: *Remissvaret ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 16 februari 2025.*
7. För kännedom: **Sammanställning av inkomna synpunkter InfraControl juli – december 2024**
Ansvarig Handläggare: Nämndsekreterare
8. Information: **Hyressättning av kommunens bostäder enligt LSS**
Håller i informationen: Eva Forslöf

Mars (*sammanträde den 6 mars – stoppdag den 19 februari*)

1. Ärende: **Budgetuppföljning** (*Ekonomisk rapport föregående månad*)
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation.*

2. Ärende: **Kvalitetsberättelse 2024**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Fagerström
Diarienummer: 2024-000203
Övrig anteckning: *Muntlig information.*
3. Ärende: **Patientsäkerhetsberättelse 2024**
Ansvarig Handläggare: Anders Engelholm
Diarienummer: 2024-000202
Övrig anteckning: *Muntlig information.*
4. Ärende: **Riktade statsbidrag gällande habiliteringsersättningen 2025**
Ansvarig Handläggare: Eva Forslöf
Diarienummer: 2025-000007
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken):
Övrig anteckning:
5. Ärende: **Samverkansavtal Föreningen kvinnogemenskap – Härnösands kvinno- och tjejjour**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Tidigare beslut: 2024-08-29 § 80
Diarienummer: 2024-000083
Övrig anteckning: *att uppdra till förvaltningschef att ta fram ett nytt samverkansavtal mellan socialnämndens och Föreningen kvinnogemenskap – Härnösands kvinno- och tjejjour.*

April (sammanträde den 3 april – stoppdag den 12 mars)

Workshop Målarbete den 24 april

1. Ärende: **Budgetuppföljning (Ekonomisk rapport föregående månad)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation.*

Maj (sammanträde den 8 maj – stoppdag den 16 april)

1. Ärende: **Budgetuppföljning (Ekonomisk rapport föregående månad)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation*
2. Ärende: **Yttrande Socialnämndens mål, nyckelaktiviteter och indikatorer 2026**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2025-000008
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF
Övrig anteckning:
3. Ärende: **Delegationsordning för Socialnämnden**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Tidigare beslut: 2025-000010
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken):
Övrig anteckning: Detta ärende går upp minst en gång per år och vid behov av revidering.

4. Ärende: **Ej verkställda gynnande beslut – första kvartalet 2025**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Fagerström
Diarienummer: 2025-000006
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF och Revisionen
Övrig anteckning:
5. Ärende: **Redovisning - Kompiskort för ökad tillgänglighet**
Ansvarig Handläggare: Elin Norell
Tidigare beslut: 2023-04-27 § 44
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken):
Övrig anteckning: *Redovisa individens nytta av kompiskortet till socialnämnden efter 2 år.*

Juni (*sammanträde den 5 juni – stoppdag den 14 maj*)

1. Ärende: **Budgetuppföljning (Ekonomisk rapport föregående månad)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation*
2. Ärende: **Fyramånadersrapport (uppföljning av socialför. – inte enskilda redovisningar)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF
Övrig anteckning:
3. Ärende: **Internkontrollrapport – första kvartalet 2025**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2024-000122
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): Revisionen
Övrig anteckning:
4. Ärende: **Uppföljning mål och verksamhetsplan – första kvartalet 2025**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2024-000210
Övrig anteckning:
5. Ärende: **Uppföljning arbetsmiljö och systematiskt arbetsmiljöarbete – första kvartalet 2025**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2025-000011
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): HR
Övrig anteckning:

September (*sammanträde den 4 september – stoppdag den 13 augusti*)

Workshop Bruttolista Internkontroll den 21 augusti

1. Ärende: **Budgetuppföljning (Ekonomisk rapport föregående månad)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation.*

2. Ärende: **Ej verkställda gynnande beslut – andra kvartalet 2025**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Fagerström
Tidigare beslut: 2025-05-08
Diarienummer: 2025-000006
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF och Revisionen
Övrig anteckning:
3. Ärende: **Inför bakgrundskontroller**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Elisabeth Sjölander / Maritha Nordin
Tidigare beslut: 2024-05-30 § 66
Diarienummer: 2024-000085
Övrig anteckning: *att uppdra till förvaltningschef att utreda införande av bakgrundskontroller för brukarnära anställningar och inkomma med ett underlag, samt att utredningen omfattar fler åtgärder för att motverka såväl brott mot äldre som välfärdsbrottslighet.*
4. Information: **Information om nuläget i verksamheterna**
Håller i informationen: Samtliga verksamhetschefer
5. För kännedom: **Sammanställning av inkomna synpunkter InfraControl januari – juni 2025**
Ansvarig Handläggare: Nämndsekreterare

Oktober (*sammanträde den 2 oktober – stoppdag den 10 september*)

1. Ärende: **Budgetuppföljning (Ekonomisk rapport föregående månad)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation.*
2. Ärende: **Delårsrapport**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF
Övrig anteckning: *inkl. måluppfyllelse och PP-bilder.*
3. Ärende: **Internkontrollrapport – delår 2025**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2024-000122
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): Revisionen
4. Ärende: **Uppföljning arbetsmiljö och systematiskt arbetsmiljöarbete – delår 2025**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2025-000011
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): HR
Övrig anteckning:
5. Ärende: **Bruttolista Internkontroll 2026**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000012
Övrig anteckning: *Ärendet går upp senast månaden innan internkontrollplan 2026.*

6. Ärende: **Socialnämndens sammanträdesdagar 2026**
Ansvarig Handläggare: Nämndsekreterare
Diarienummer: 2025-000015
Övrig anteckning: *Skicka antagna sammanträdesdagar till FLG och berörda enheter.*
7. Ärende: **Dokumenthanteringsplan Socialnämnden**
Ansvarig Handläggare: Nämndsekreterare
Diarienummer: 2025-000013
Övrig anteckning: *Grundlig översyn en gång vartannat år, annars vid behov.*

November (*sammanträde den 6 november – stoppdag den 15 oktober*)

1. Ärende: **Budgetuppföljning (Ekonomisk rapport föregående månad)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation.*
2. Ärende: **Verksamhetsplan 2026 (Beslutet ska till KF för kännedom i november)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Diarienummer: 2025-000014
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF
Övrig anteckning:
3. Ärende: **Internkontrollplan 2026**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Tidigare beslut: 2025-000012
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): Revisionen
Övrig anteckning:
4. Ärende: **Ej verkställda gynnande beslut - tredje kvartalet**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Fagerström
Tidigare beslut: 2025-09-04
Diarienummer: 2025-000006
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KF och Revisionen
Övrig anteckning:
5. Ärende: **Avgifter och taxor – Behov av ändring eller införande av nya.**
Ska beslutet vidare till annan instans (i så fall vilken): KS/KF

December (*sammanträde den 17 december – stoppdag den 3 december*)

1. Ärende: **Budgetuppföljning (Ekonomisk rapport föregående månad)**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson / Controllers
Diarienummer: 2025-000001
Övrig anteckning: *Tjänsteskrivelse och PP-presentation.*
2. Ärende: **Preciserade behovsposter inom riksnormen avseende försörjningsstöd år 2026**
Ansvarig Handläggare: Solbritt Höglund
Övrig anteckning:

Ärenden som ännu inte är inplanerade

- 1. Ärende: Budgetuppföljning 2024**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Tidigare beslut: 2024-11-29 § 120
Diarienummer: 2023-000185
Övrig anteckning: *att återkomma med en lista på kostnadsreducerade åtgärder med tillhörande risk- och konsekvensanalys vilket är viktigt under svåra ekonomiska tider.*
- 2. Ärende: Budgetuppföljning 2024**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Tidigare beslut: 2024-11-29 § 120
Diarienummer: 2023-000185
Övrig anteckning: *att uppdra till förvaltningen att noga följa utvecklingen av personalkostnaderna och effekten av de organisatoriska förändringarna och vidta de åtgärder som är möjliga.*
- 3. Ärende: Svar gällande IT-granskning**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Tidigare beslut: 2021-09-23 § 110
Övrig anteckning: *att uppdra till socialförvaltningen att följa upp svaret gällande uppföljning IT-säkerhet, och redovisa för nämnden*
- 4. Ärende: Införandet av arbetsskobidrag inom Socialförvaltningen**
Ansvarig Handläggare: Ingrid Nilsson
Tidigare beslut: 2024-10-23 § 108
Diarienummer: 2022-000041
Övrig anteckning: *att under budgetarbetet för budget 2026 beakta frågan om möjligheten att införa arbetssko/arbetskobidrag under 2026.*
- 5. Ärende: LOV personlig assistans**
Ansvarig handläggare: Eva Nordin Silén
- 6. Information/ Utbildning: Nämndens ansvar**
Håller i informationen: Tjänsteman på Kommunstyrelseförvaltningen
- 7. Information: Information om familjehem**
Håller i informationen: Helene Brändström
- 8. Information: Återrapport projekt Utfallsfonden**
Håller i informationen: Sofia Wallin
Övrig anteckning: *Kontinuerlig information till nämnden.*



Socialnämnden

Krister Mc Carthy, ordförande

Hyreskontrakt Artillerigatan 49 – Ugglan 1

Beslut

Socialnämndens ordförande beslutar

att teckna hyreskontraktet gällande Artillerigatan 49 – Ugglan 1.

Beskrivning av ärendet

Socialförvaltningen har aviserat ett akut behov av åtta stycken ytterligare korttidsplatser som ett led i att avlasta hemtjänsten, samt att kunna ta hem färdigbehandlade personer från sjukhuset i ett tidigare skede. Fler korttidsplatser möjliggör en omfördelning av resurser som ger bättre vårdmöjligheter och ekonomiska fördelar.

Åtgärdsförslag

På Artillerigatan i fastigheten Ugglan 1 som ägs av NSI Invest där befintlig korttidsverksamhet och viss SÄBO-verksamhet bedrivs idag, finns möjlighet att använda avdelning 5, till en utökning av korttidsplatser.

I en del av den avdelningen finns idag omklädningsrum för SÄBO, kontor, träningsrum för rehab-teamet och ett förråd. Ytor för dessa lokalbehov går att tillgodose i avdelning 3, där ”Lupinen” (daglig verksamhet för demens) huserar idag, förutsatt att de flyttar sin verksamhet längre bort i avdelningen.

För att dessa förändringar ska vara möjliga krävs en ökad förhyrning på avdelning 3 och 5, samt att en del anpassningar utförs för att klara myndighetskraven avseende brandsäkerhet och även viss anpassning till det som blir Lupinens nya lokaler.

Hyreskostnaden kommer att regleras i ett löpande hyreskontrakt med nio månaders uppsägningstid och två procents årlig hyresjustering.

Omfattningen av lokalerna är 566 kvm och årshyran uppgår till 606 752 kr.

Anpassningarna beskrivs i ett rumsfunktionsprogram och kommer att utföras av ramavtalsentreprenör. Lämnat budgetpris på 320 524 kr hanteras av förvaltningen som en separat kostnad.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontoret, Lokalgruppens beslut 2024-11-07 - Utökning av korttidsplatser.

Bilaga 1 – Hyreskontrakt Ugglan 1, Artillerigatan 49, Härnösands kommun, 031-056-2009.

Bilaga 2 – Rumsfunktionsprogram för utökning av korttidsplatser på Artillerigatan, 2024-11-04

Digital signering

Krister Mc Carthy
Ordförande Socialnämnden

Grund för ordförandebeslutet regleras i Socialnämndens delegationsordning punkt 1.1.1.

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: LARS KRISTER DANIEL MC CARTHY

Datum: 2024-12-03 10:48

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

703BDAAE210CE5F41DC8662E31E7708F60484032505EE7B404626B5A00548DA0

Organisation	Beslut	Antal beslut
LSS Biståndsenheten		
	Avslag EK stöd ord ass sjukfrånvaro	2
	Avslag kontaktperson 9 § 4p LSS	1
	Avslag ledsagarservice 9 § 3p LSS	1
	Avslag Vux bostad med särskild service 9 § 9p LSS	1
	Bifall EK stöd ord ass sjukfrånvaro	19
	Bifall kontaktperson 9 § 4p LSS	3
	Bifall korttidstillsyn för skolungdom 9 § 7p LSS	1
	Bifall korttidsvistelse 9 § 6p LSS	1
	Bifall personlig assistent 9 § 2p LSS	2
	Summa beslut	31

Organisation	Beslut	Antal beslut
SoL Biståndsenheten		
	Avslag hemtjänst enligt 4 kap 1 § SoL	1
	Avslag kontaktperson enligt 4 kap 1 § SoL	1
	Avslag service utanför hemmet enligt 4 kap 1 § SoL	1
	Bifall dagverksamhet enligt 4 kap 1 § SoL	5
	Bifall hemtjänst enligt 4 kap 1 § SoL	878
	Bifall individstöd enligt 4 kap 1 § SoL	24
	Bifall kontaktperson enligt 4 kap 1 § SoL	2
	Bifall korttidsvistelse enligt 4 kap 1 § SoL	28
	Bifall ledsagning enligt 4 kap 1 § SoL	3
	Bifall matdistribution enligt 4 kap 1 § SoL	11
	Bifall service utanför hemmet enligt 4 kap 1 § SoL	237
	Bifall särskilt boende enligt 4 kap 1 § SoL	11
	Bifall Tillf utök hemtjänst enligt 4 kap 1 § SoL	2
	Bifall trygg hemgång enligt 4 kap 1 § SoL	7
	Bifall trygghetslarm enligt 4 kap 1 § SoL - Dag	39
	Bifall trygghetslarm enligt 4 kap 1 § SoL - Natt	39
	Summa beslut	1289



Organisation	Beslut	Antal beslut
Barn och unga - Insatsgruppen		
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	1
	BoF Vård enligt SoL avslutas	1
	Kostnader i samband med insats	3
	LVU Övervägande om vård med stöd av 2 § fortfarande behövs 13 § 1 o 2 st	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas, insatsen upphör	1
	Övervägande om fortsatt vård 6 Kap 8 § SoL	1
	Summa beslut	8



Organisation	Beslut	Antal beslut
Ekonomi- och vuxenheten		
	Avge yttrande i körkortsärende	2
	Beslut att avskryva ärendet 5 kap. 13 § SOSFS 2014:5	1
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	22
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	10
	Bistånd som avser boende 4 Kap 1 § SoL, avslutas	1
	Dödsboanmälan till skattemyndigheten	1
	Ekonomiskt bistånd enligt 4 Kap 1 § SoL, avslag	202
	Ekonomiskt bistånd enligt 4 Kap 1 § SoL, beviljas	243
	Ekonomiskt bistånd enligt 4 Kap 2 § SoL, beviljas	3
	Ekonomiskt bistånd enligt 4 Kap 5 § SoL, avslag	1
	Ekonomiskt bistånd, livsföringen i övrigt 4 Kap 1 § SoL, avslag	34
	Ekonomiskt bistånd, livsföringen i övrigt 4 Kap 1 § SoL, bifall	4
	Ekonomiskt bistånd, Rådrum Bil	1
	Ekonomiskt bistånd, Rådrum Bostad	1
	Ekonomiskt bistånd, tandvård 4 Kap 1 § SoL, avslag	1
	Ekonomiskt bistånd, tandvård 4 Kap 1 § SoL, beviljas	1
	Hänskjuta till bouppteckning	2
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, avslutas	6
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, bifall	8
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, förlängning	2
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, påbörjas	8
	Kostnader i samband med insats	1
	LVM Utredning 7 § LVM avslutas	2
	LVM Utredning 7 § LVM inleds	1
	Placering på institution 4 Kap 1 § SoL, avslutas	1
	Stödkontakt med socialsekreterare 4 Kap 1 § SoL	2
	Stödkontakt med socialsekreterare 4 Kap 1 § SoL avslutas	1

Organisation	Beslut	Antal beslut
Ekonomi- och vuxenheten		
	Stödkontakt med socialsekreterare 4 Kap 1 § SoL förlängas	3
	Utredning 11 Kap 1 § SoL avslutas med insats	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL avslutas utan ändring av pågående insats	6
	Summa beslut	572

Organisation	Beslut	Antal beslut
Familjerätten		
	Att utse Socialsekreterare	2
	Godkännande av faderskapsbekräftelse	2
	Medgivande lämnas för att ta emot privatplacering enl 6 kap 6 § SoL	1
	Summa beslut	5

Organisation	Beslut	Antal beslut
Insatsgruppen		
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	2
	Förlorad arbetsförtjänst Familjehem	2
	Kostnader i samband med insats	5
	LVU Övervägande om beslut om umgänge enl 14 § 2 st 1 och 2 fortfarande behövs	2
	LVU Övervägande om hemlighållande av vistelseort enl 14§ 2 st 1 o 2 fortf behövs	2
	LVU Övervägande om vård med stöd av 2 § fortfarande behövs 13 § 1 o 2 st	5
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, avslutas	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas med åtgärd	1
	Övervägande om fortsatt vård 6 Kap 8 § SoL	6
	Summa beslut	26



Organisation	Beslut	Antal beslut
Mottagningsgruppen		
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	26
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, beviljas	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas med åtgärd	1
	Summa beslut	28

Organisation	Beslut	Antal beslut
Utredningsgruppen		
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	1
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	35
	BoF Kontaktfamilj 4 Kap 1 § SoL byte av	1
	BoF Placering i familjehem enligt SoL 6 kap 1§	3
	BoF Vård enligt SoL avslutas	2
	BoF Vård utanför eget hem enligt SoL 4 kap 1§ beviljas	4
	Ersättning från föräldrar 8 Kap 1 § 2 st SoL	2
	Intensiv hemmabaserad familjebehandling 4 kap 1 § SoL, avslutas	2
	Intensiv hemmabaserad familjebehandling 4 kap 1 § SoL, beviljas	1
	Intensiv hemmabaserad familjebehandling 4 kap 1 § SoL, påbörjas	1
	Kostnader i samband med insats	8
	LVU Placering i eget hem enligt 11 §	2
	LVU Vård enligt 3 § (Beteende) avslutas	1
	LVU Övervägande om vård med stöd av 2 § fortfarande behövs 13 § 1 o 2 st	4
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, avslutas	7
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, beviljas	8
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, påbörjas	3
	Polisanmälan 12 Kap 10 § SoL	3
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas med åtgärd	7
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan åtgärd	1
	Övervägande om fortsatt vård 6 Kap 8 § SoL	2
	Summa beslut	98



Härnösands kommun

Socialförvaltningen

ANMÄLAN AV DELEGATIONSBESLUT

- Ledning/stab
- Stöd och bistånd
- Funktionsstöd
- Äldreomsorg
- Individ- och familjeomsorg

Avseende december 2024

Punkt nr i deleg. fört.	Ärende/Namn	Datum	Beslut
1.4.1	Utse beslutsattestanter vid personal och organisationsförändringar under året	2024-12-05	Ändringar i Attestantförteckning

Underskrift

Ingrid Nilsson, förvaltningschef

Namnförtydligande

Väntelista 2024 - Äldreomsorgen

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Behov av gruppboende äldre	2	2	6	3	1	2	1	1	1	-	2	
Vistas ordinärt boende	2	1	3	2	1	1	-	-	-	-	2	
Vistas korttidsboende	-	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	
Från annan kommun	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-	
Väntat mer än 3 månader	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Antal som fått erbjudande men tackat nej	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Antal lediga äldrelägenheter	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	
Antal med annan beviljad insats*	2	2	6	3	1	2	1	-	1	-	2	
Behov gruppboende dementa	12	13	15	12	18	12	8	13	14	15	10	
Vistas ordinärt boende	7	8	10	8	9	6	4	9	8	7	6	
Vistas korttidsboende	4	4	4	4	8	5	2	2	6	6	4	
Från annan kommun	1	1	1	-	1	1	2	2	2	2	-	
Väntat mer än 3 månader	-	-	-	-	2	1	1	2	3	2	-	
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	1	1	-	-	-	1	-	2	3	2	-	
Väntat mindre än 3 månader men tackat nej	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	
Antal lediga demenslägenheter	-	-	-	-	-	-	-	1	0	-	-	
Antal med annan beviljad insats*	12	13	15	12	18	12	8	9	14	14	10	
Antal tagna från korttids trots risk för vite (prioriterade före andra i kön) **	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totalt väntande	14	15	21	15	19	14	9	14	15	15	12	

*Utöver beslut om säbo/ i väntan på säbo-plats. (exempelvis korttidsvistelse eller hemtjänst)

** Pga akut behov av korttidsplats, i samråd med enhetschef.

Väntelista 2023 - Äldreomsorgen

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Behov av gruppboende äldre	5	1	0	0	1	3	0	0	0	0	3	1
Vistas ordinärt boende	3	1	-	-	1	2	-	-	-	-	2	1
Vistas korttidsboende	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Från annan kommun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Väntat mer än 3 månader	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Antal som fått erbjudande men tackat nej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Antal lediga äldrelägenheter	0	0	3	3	0	0	2	3	3	1	0	0
Antal med annan beviljad insats*			-	-	1	3	-	-	-	-	3	1
Behov gruppboende dementa	6	12	14	18	22	21	20	20	18	14	9	12
Vistas ordinärt boende	6	9	9	11	13	11	10	12	11	12	7	9
Vistas korttidsboende	-	3	5	7	9	10	10	8	7	2	2	3
Från annan kommun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Väntat mer än 3 månader	-	-	-	1	4	2	8	11	11	4	2	2
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	2	2
Antal som fått erbjudande men tackat nej	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	-	-
Antal lediga demenslägenheter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antal med annan beviljad insats*			14	18	22	21	20	20	18	14	9	12
Antal tagna från korttids trots risk för vite (prioriterade före andra i kön) **					-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt väntande	11	13	14	18	23	24	20	20	18	14	12	13

*Utöver beslut om säbo/ i väntan på säbo-plats. (exempelvis korttidsvistelse eller hemtjänst)

** Pga akut behov av korttidsplats, i samråd med enhetschef.

Väntelista Funktionsstöd 2024

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Behov av Gruppbostad	9	10	10	10	9	8***	9***	9***	9***	8***	3	
Väntat mer än 3 månader	3	7	8	8	7	7	8	8	8	7	2	
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	-	1	1	1	5	1	4	4	4	3	2	
Antal som fått erbjudande men tackat nej	-	-	-	-	-	1	-	-	-		2	
Antal med annan beviljad insats**	9	10	10	10	9	8	9	9	9	8	2	
Behov Servicebostad	0	0	0	0	0	0	0	2	3	3	1	
Väntat mer än 3 månader	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Antal som fått erbjudande men tackat nej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Antal med annan beviljad insats**	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	
Behov Socialpsykiatriskt boende	2*	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	
Väntat mer än 3 månader	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Antal som fått erbjudande men tackat nej	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Antal med annan beviljad insats**	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totalt väntande	11	10	10	10	10	9	10	11	12	11	4	

*Av dessa 2 har 2 tackat JA till erbjuden plats på Saltviksvägen, dock ännu ej verkställt.

**I väntan på plats på boende. (exempelvis korttids, avslösarservice, daglig verksamhet, ledsagarservice, skolgång)

*** Av dessa har 6 tackat JA till erbjuden plats på olika boenden i kommunen med inflytt senhösten -24 (sen inflytt pga många utflyttar efter sommaren till nya boendena på Hospitalsgatan bland annat.)



Väntelista Funktionsstöd 2023

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Behov av Gruppbostad	6	5*	6*	6*	7*	10*	9*	5	5	6	9	11
Väntat mer än 3 månader	6	5	5	5	5	6	5	2	4	4	3	4
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-
Antal som fått erbjudande men tackat nej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Antal med annan beviljad insats**			6	6	7	10	9	5	5	6	9	11
Behov Servicebostad	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1
Väntat mer än 3 månader	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Antal som fått erbjudande men tackat nej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Antal med annan beviljad insats**			-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Behov Socialpsykiatriskt boende	1	1	1	2	3	2	2	2	3***	1***	1***	1***
Väntat mer än 3 månader	-	-	-	1	1	1	2	2	2	1	1	1
Väntat mer än 3 månader och tackat nej	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	-	-
Antal som fått erbjudande men tackat nej	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Antal med annan beviljad insats**			1	2	3	2	2	2	3	0	1	1
Totalt väntande	7	6	7	9	10	12	11	7	9	8	11	13

*Av de i kö har 3 av dessa tackat JA till lägenheter på nya gruppboenden Flöjtgatan 50, inflytt september -23, samt 1 har tackat JA till lägenhet på Vårstogatan 7 (inflytt 1/9-23)

**I väntan på plats på boende. (exempelvis korttids, avlösarservice, daglig verksamhet, ledsagarservice, skolgång)

*** Av dessa har 1 (en) tackat JA till erbjudet boende på Saltvik 134, tillträde dock ej klart.



Socialnämnden

Margareta Tjärnlund

margareta.tjernlund@harnosand.se

Socialförvaltningen

Frågor från oppositionen till Socialförvaltningen

Vilka skäl och rutiner har förvaltningen vid anställning av konsulter gällande:

1. Uppdragets omfattning?
2. Löpande skriftlig rapport till nämnden samt slutrapport?
3. Kostnad inom/över budget?

Margareta Tjärnlund

2:e vice ordförande Socialnämnden



Socialförvaltningen

Ingrid Nilsson
ingrid.nilsson@harnosand.se

Socialnämnden

Svar på frågor från oppositionen

Vilka skäl och rutiner har förvaltningen vid anställning av konsulter gällande:

1. Uppdragets omfattning?

Svar: Vi anlitar konsulter vid större organisationsförändringar där vi märker att våra egna resurser inte räcker till eller inte har rätt kompetens.

Uppdragen kan variera i tid

Vi anlitar konsulter när vi inte lyckas rekrytera personal och arbetet kräver att vi har bemanning på plats under rekryteringsfasen.

Vi anlitar konsulter som stöd i ledning och styrning enligt ramavtal eller direktupphandling.

2. Löpande skriftlig rapport till nämnden samt slutrapport?

Svar: Löpande rapporter till nämnden avseende anställning av konsulter tror jag inte att vi har, utan det ska skötas inom befintlig budget. I fall att budget överskrids har anställning gjorts i samråd med förvaltningschef, eller kommundirektör och ordförande i nämnden beroende på var konsulten anlitas.

Löpande rapporter från konsulter på organisationsuppdragen ges till nämnden.

3. Kostnad inom/över budget?

Svar: Konsulter ska anlitas inom given budgetram och kostnaden ska budgeteras om man avser anlita sådana.

Ingrid Nilsson
Förvaltningschef



Kommunfullmäktige

§ 141

Dnr 2024-000087 1.1.1.1

Motion - Sveriges bästa hemtjänst

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Johan Wester (C), Andreas Sjölander (S), Maria Norberg (C), Krister McCarthy (S), Olle Löfgren (L), Eva-Clara Viklund (M) och Glenn Sehlin (SD).

Yrkanden

Johan Wester (C) yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Maria Norberg (C), Eva-Clara Viklund (M) instämmer till Johan Westers (C) yrkande.

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Krister McCarthy (S) och Glenn Sehlin (SD) instämmer till Andreas Sjölanders (S) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger två förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag och Johan Wester (C) yrkande om bifall till motionen i sin helhet.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Johan Westers (C) yrkande.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutat enligt kommunstyrelsens förslag.

Votering begärs och verkställs

Votering och utfall

Ordföranden ställer följande propositionsordning: ja för kommunstyrelsens förslag och nej för bifall till motionen i sin helhet.



Kommunfullmäktige

Propositionsordningen godkänns.

Med 29 ja-röster mot 12 nej-röster och två tomma stolar finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutat enligt kommunstyrelsens förslag.

Voteringslista - ledamöter

Ledamot	Ersättare	Parti	Vot § 141	
			Ja	Nej
Andreas Sjölander		S	X	
Lotta Visén		S	X	
Krister McCarthy		S	X	
Nina Skyttberg		S	X	
Magnus Oscarsson		S	X	
Monika Lindberg	Martin Brendan McCarthy	S	X	
Johan Nilsson	Anne-Cathrine Genberg	S	X	
Monica Fällström		S	X	
Anders Nordin		S	X	
Susanne Forsberg		S	X	
Ann-Kristine Elfvendal		S	X	
Axel Bodo		S	X	
Elisabeth Strömquist		S	X	
Jörgen Wallin		S	X	
Göran Norlander		S	X	
Åke Hamrin	Natalia Sjöberg	V	X	
Anders Bergqvist	Tom stol	V	-	-
Knapp Britta Thyr		MP	X	
Mattias Sjölander		MP	X	
Helena Elfvendal		MP	X	
Eva-Clara Viklund		M		X
Margareta Tjärlund	Ted Sundin	M		X
Christian Wasell		M		X
Ester Sundin Hemström		M		X
Ingemar Ljunggren		M		X
Lennart Bolander		M		X
Johan Wester		C		X
Per-Eric Norberg		C		X
Christina Lindberg		C		X
Maria Norberg		C		X
Olle Löfgren		L		X
Ingemar Wiklander	Tom stol	KD	-	-
Christina Ögrim		KD	X	
Glenn Sehlin		SD	X	
Ulrika Jonsson		SD	X	
Charlotte Bystedt		SD	X	
Göran Sjögren		SD	X	
Kenneth Lunneborg		SD	X	
Björn Höglund	Monika Israelsson	SD	X	
Thomas Andersson		S	X	
Kristoffer Bodin		M		X
Monica Fahlén		S	X	
Baran Hosseini		-	X	



Kommunfullmäktige

Reservation

Centerpartiet och Liberalerna reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Centerpartiet har i en motion till fullmäktige föreslagit att Härnösand ska införa en decentraliserad planering av hemtjänsten i likhet med Arjeplogsmodellen samt att kommunen ska upphöra med minutplanering av hemtjänstinsatser till förmån för tillitsbaserad styrning.

Motionen har skickats till socialnämnden för yttrande och nämnden har inkommit ett remissvar.

Nämnden svarar att de delar motionärens ambition att hitta vägar för att uppnå en av hemtjänst som kan mäta sig med de bästa i landet.

Det finns en avgörande skillnad mellan Härnösands kommun och Arjeplog, nämligen att Härnösand har lagen om valfrihet (LOV) vilket ställer helt andra krav på uppföljning och rapportering för att säkerhetsställa att omsorgstagarna får den service de har rätt till. Det innebär att det ställer högre krav på dokumentation och rapportering i kvantitativa mått på kvalitet och resultat. Det minskar således utrymmet för en mer tillitsbaserat styrning- och ledarskap och stärker detaljstyrning.

Det pågår ett arbete inom socialförvaltningen att utveckla hemtjänsten, bland annat genom att avskaffa delade turer, minska onödig kontroll och detaljstyrning, främja dialog och samarbete, investera i kompetens och delaktighet, förstärka brukarmedverkan och tydliggöra ansvar och förväntningar. Det handlar om att skapa en kultur där både personal, utförare och brukare känner sig sedda, hörda och betrodda, och där fokus ligger på gemensamma mål och kontinuerlig förbättring av kvaliteten.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att det pågår ett förändringsarbete inom socialförvaltningen och hemtjänsten. Det vore därför olämpligt att i nuläget besluta om att införa ytterligare en ”modell” utan att det bästa är att låta förvaltningen få arbetsro i genomförandet av påbörjade arbetet. Förslaget är därför att motionen avslås.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.



Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokollsutdrag, 2024-10-29 § 157

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-10-03

Socialnämnden, sammanträdesprotokoll, 2024-09-26 § 97

Motion (C) Sveriges bästa hemtjänst



Kommunfullmäktige

§ 144

Dnr 2024-000222 1.2.4.1

Mål, budget och skattesats 2025

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa den kommunala skattesatsen 2025 till 23,34 kronor,

att anta majoritetens Årsplan 2025,

att fastställa särskilda uppdrag till kommunstyrelse, nämnder och helägda bolag i enlighet med prioriteringar i majoritetens Årsplan 2025,

att kommunstyrelsens budget för överförmyndarenheten överförs till kommunfullmäktiges budgetram,

att arbetslivsnämndens budgetram minskas med anledning av den omställning som påbörjats under 2024 utifrån förändrade yttre omständigheter,

att uppdra till skolnämnden att besluta om indikatorer för jämställdhetsmålet i samband med beslut om verksamhetsplan 2025, som varande del av Årsplan 2025,

att avsätta 39,2 mnkr för särskilda initiativ under 2025 i den kammungemensamma verksamhetens budget,

att bemyndiga kommunstyrelsen att disponera avsatta medel för särskilda initiativ i syfte att gynna kommunens utveckling,

att uppdra till kommunstyrelsen att vidta åtgärder för att förbättra kommunens likviditet,

att bemyndiga kommunstyrelsen att förvärva och försälja fast egendom inom ramen 10,0 mnkr per objekt,

att bemyndiga kommunstyrelsen att för eventuellt tillkommande brådskande investeringar disponera rörelsekapital inom ramen 10,0 mnkr per objekt,

att bemyndiga kommunstyrelsen att under 2025 nyupplåna, det vill säga öka kommunens långfristiga skulder, med maximalt 158,4 mnkr,

att ge kommunstyrelsen rätt att under 2025 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp, motsvarande de lånebelopp som förfaller till betalning under 2025, samt



Kommunfullmäktige

att uppdra till kommunfullmäktiges presidium att inleda ett arbete för att avveckla arbetslivsnämnden per den 30 juni 2025.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Andreas Sjölander (S), Eva-Clara Viklund (M), Glenn Sehlin (SD), Christina Lindberg (C), Knapp Britta Thyr (MP), Natalia Sjöberg (V), Christina Ögrim (KD), Olle Löfgren (L), Baran Hosseini (-), Monica Fällström (S), Helena Elfvendal (MP), Christian Wasell (M), Johan Wester (C), Ingemar Ljunggren (M), Krister McCarthy (S) och Nina Skyttberg (S).

Yrkanden

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till liggande förslag med en förändring av attsats tolv samt ett yrkande om en ytterligare attsats.

attsats tolv;

att bemyndiga kommunstyrelsen att under 2025 nyupplåna, det vill säga öka kommunens långfristiga skulder, med maximalt 158,4 mnkr.

ny attsats;

att uppdra till kommunfullmäktiges presidium att inleda ett arbete för att avveckla arbetslivsnämnden per den 30 juni 2025.

Knapp Britta Thyr (MP), Christina Ögrim (KD), Baran Hosseini (-), Monica Fällström (S), Helena Elfvendal (MP), Krister McCarthy (S) och Nina Skyttberg (S) instämmer till Andreas Sjölanders (S) yrkande.

Olle Löfgren (L) yrkar bifall till Liberalernas budgetförslag, samt bifall till majoritetens följande attsatser, ett, tre, fyra, fem, sex, tolv, tretton och fjorton, samt avslag på attsats två, sju, åtta, nio, tio, elva.

Eva-Clara Viklund (M) yrkar bifall till moderaterna budgetförslag med skattesats 23,24 kronor samt bifall till majoritetens attsats fem, sex, nio, tolv, tretton och fjorton. Avslag på attsats ett, två, tre, fyra, sju, åtta, tio och elva.

Christian Wasell (M) instämmer till Eva-Clara Viklunds (M) yrkande.

Christina Lindberg (C) yrkar bifall till Centerpartiets budgetförslag.

Johan Wester (C) instämmer till Christina Lindbergs (C) yrkande.

Natalia Sjöberg (V) yrkar att vänsterpartiet ställer sig bakom majoritetens budgetförslag men med följande ändringar;

Fri frukost för alla grundskoleelever två dagar per vecka.

Detta finansieras genom neddragningar inom Tillväxt- och

Näringslivsverksamheterna Att översyn görs inom Kommunikation vad gäller antal tjänster.



Kommunfullmäktige

Att översyn görs inom Funktionsstöd vid socialförvaltningen vad gäller antal chefer.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger sex förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag med Andreas Sjölanders (S) tillägg, Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Liberalernas och Vänsterpartiets förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt kommunstyrelsens förslag med Andreas Sjölanders (S) tillägg.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Moderaternas förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Sverigedemokraternas förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Centerpartiets förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Vänsterpartiets förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Liberalernas förslag.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutat enligt kommunstyrelsens förslag med Andreas Sjölanders (S) tillägg.

Reservation

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokollsutdrag, 2024-10-29 § 161

Ordförandebeslut - Årsplan 2025

Årsplan 2025

Budget Centerpartiet 2025

Budget Sverigedemokraterna 2025

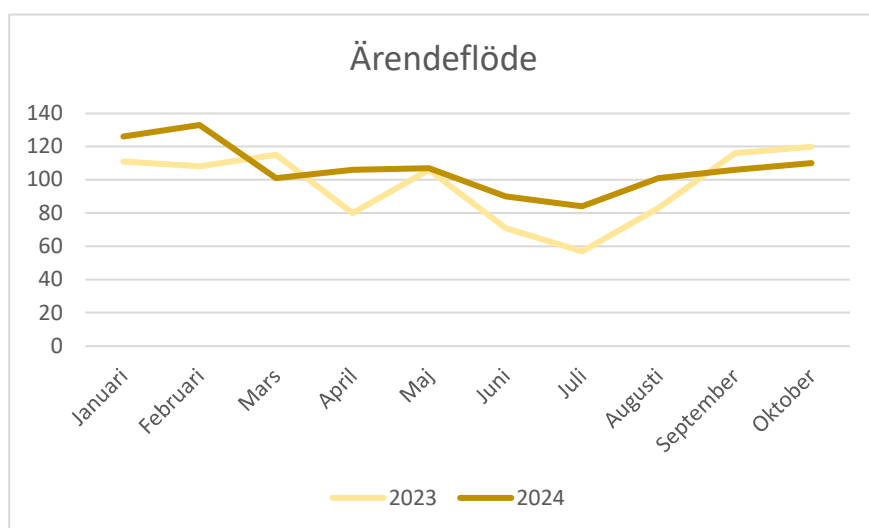
Budget Moderaterna 2025

Budget Liberalerna 2025

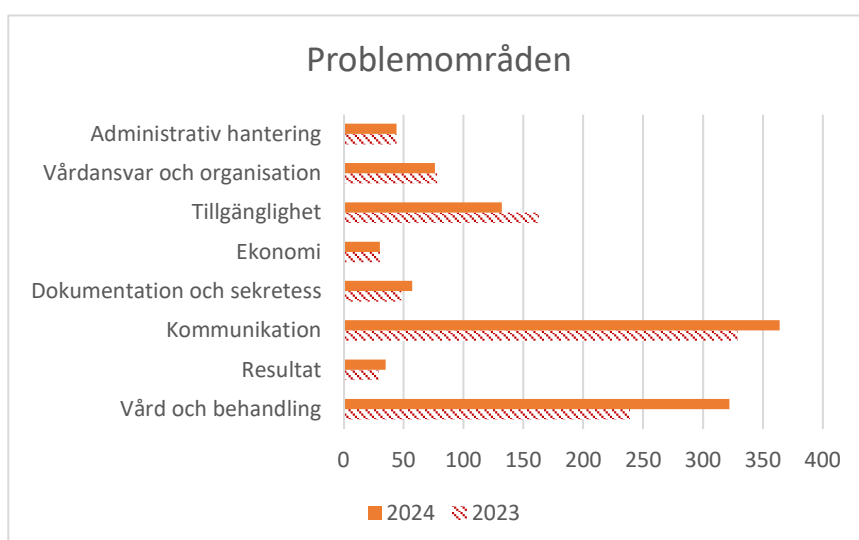
Nyhetsbrev

Patientnämndens förvaltning

Från årsskiftet fram till och med oktober har patientnämnden mottagit cirka tio procent fler synpunkt och klagomålsärenden jämfört med samma period föregående år. Den största ökningen har varit till primärvården. För året ses ett jämnare inflöde av ärenden jämfört med 2023.



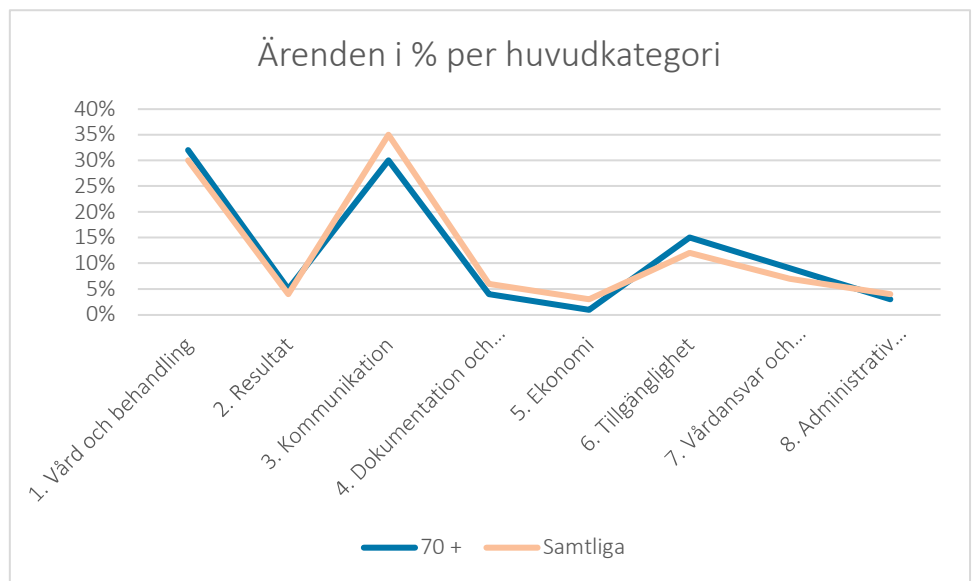
Majoriteten av synpunkter och klagomål har så här långt in på året berört brister inom *kommunikation* följt av brister inom *vård och behandling*.



Höstens analys - Vad säger 70-plussarna om vården?

”Vårdgarantins gränser är med råge passerade och jag är beredd att åka dit vård kan ges, varhelst i landet det kan ske. Det allra sämsta är att vänta utan att veta om någon lösning finns.”

Äldre och vårdsökande – vad säger 70-plussarna i länet? är förvaltningens senaste analys. Rapportens innehåll fokuserar på inkomna synpunkt och klagomålsärenden rörande personer 70 år och äldre. 70-plussarna beskriver att kommunikationssvårigheter i vissa fall lett till att de inte känt sig delaktiga i sin vård. I flera ärenden har dialogen brutit gällande läkemedelsjusteringar. Det beskrivs att bristande uppföljning och väntan på vård lett till ökad oro, frustration och en känsla av att inte bli tagen på allvar. Rapporten beskriver även vårdgivarens åtgärder och patienters inkomna förbättringsförslag presenteras. Rapporten i sin helhet – [Region Västernorrland - Rapporter och analyser](#)



1177 – gemensam ingång för klagomål

Ingen har väl missat att regionen lanserat en gemensam ingång för synpunkter och klagomål på hälso- och sjukvården. Nu kan ni hänvisa patienter till 1177 både när de vill skicka in ett klagomål direkt till vårdgivaren och när de vill komma i kontakt med oss på patientnämnden [Lämna dina upplevelser här](#). Som tidigare går det bra att ringa oss, vi nås via växeln 0611-800 00.

Patientnämnden knackar på

Under året har förvaltningen besökt enheter som haft önskemål om ökad inblick i klagomålshanteringen och få kunskap om patientnämndens uppdrag och funktion. Besöken har varit både fysiska och digitala. Vi har uppskattat att få hälsa på hos de verksamheter som bjudit in oss.

Vill ni att vi kommer till din arbetsplats? Mejla oss – patientnamnden@rvn.se

Stödpersonverksamheten ökar!

Inkomna önskemål om stödperson har aldrig tidigare varit högre och i takt med rättspsykiatrins utbyggnad spår vi med tiden ytterligare ökning. Det ställer krav på vår tillgång av stödpersoner och vi behöver fler stödpersoner i Sundsvallsområdet. Är du intresserad eller vet någon som är intresserad av att vara stödperson? Kontakta oss så berättar vi mera.

Hittills i år har stödpersonerna haft nära 2400 kontakter med patienter inom rätts- och allmänpsykiatri.

Höstens stödpersonsträff gick av stapeln i början av november och anordnades tillsammans med rättspsykiatrins kuratorer.

Tillsammans med stödpersonerna fick vi information om bemötande och programmet IPT-K, integrerad psykologisk terapi – kognitiv träning.

40 %

ökning av stödpersonsuppdrag
under året från januari till och med
oktober

Från 23 december till och med 3
januari har vi nedsatta telefontider
och svarar vardagar mellan kl. 8–11

Patientnämnden önskar er en fin
senhöst





Äldre och vårdsökande

Vad säger 70-plussarna i länet?

Innehåll

Att möjliggöra delaktighet och dialog	3
Att vara äldre och vårdsökande	3
Lagkrav att leva upp till.....	4
Lyfta fram patienters upplevelser	5
Analysens avgränsning	5
Det här berättar patienterna	8
Patienter efterfrågar dialog	8
Brister i omvårdnad	11
Söka vård förgäves	11
Närstående upplever brister i delaktighet	12
Resultatet som inte blir det man hoppades	14
Kommunal vård	15
Den som väntar på något gott – väntar alltid för länge	16
Överlämna mig säkert.....	17
Önskemål från patienter.....	18
Det är värt att klaga	19
Tankar kring resultatet.....	20

Att möjliggöra delaktighet och dialog

Personer 70 år och äldre beskriver att kommunikationssvårigheter i vissa fall lett till att de inte känt sig delaktiga i sin vård. I flera inkomna ärenden har dialogen brustit gällande läkemedelsjusteringar. Det beskrivs att bristande uppföljning lett till ökad oro, frustration och en känsla av att inte även då bli tagen på allvar.

Anhöriga som inkommit med ärenden till patientnämnden vill bland annat påtala att deras förälder sökt hjälp utan att få den vård de hoppats och de har även framfört brister i omvårdnad. I flera av ärendena beskriver anhöriga att de önskat få vara mer delaktig i patientens vård, att de många gånger har värdefull information om patienten som kan vara till nytta för vården, men att detta ignoreras. Synpunkter belyser brister i informationsöverföring och samverkan i samband med att patienten ska överflyttas till annan vårdverksamhet/enhet eller skrivs ut till hemmet. Bland annat förekommer det i flera ärenden att patienten skrivits ut från sjukhuset, och att anhöriga fått besked om detta med mycket kort varsel, eller inte alls. Det framkommer att vårdplanering inte genomförts med konsekvensen att patienten blivit återinskriven eller att det blivit problematiskt när patienten kommit hem.

I tidigare analys *Var god återkom – tiderna är slut för dagen...* har inkomna ärenden kring primärvården tillgängligheten belysts. Även länets 70-plussare har inkommit med tillgänglighetssynpunkter, men då tidigare analys belyser problematiken har vi valt att inte lägga fokus kring dessa klagomål i denna analys. I denna analys tittar vi närmare på och lyfter fram de ärenden patientnämnden tagit emot som rör personer 70 år och äldre.

Att vara äldre och våldsökande

År 2023 var ungefär var femte person i Sverige 65 år eller äldre. År 2040 väntas andelen 65 år eller äldre vara drygt 24 procent, en ökning med 4 procentenheter. Denna demografiska utveckling utmanar vården att tänka på nya sätt för att kunna möta behovet. Om 10 år finns det helt enkelt inte resurser nog att göra på samma sätt som idag. Då räcker inte vår gemensamma välfärd till alla. Vård och omsorgsanalys skriver att, fyra av fem förväntar sig att, äldreomsorgen år 2040 tillgodoser den äldre befolkningens behov i större eller åtminstone i lika stor utsträckning som i dag.¹ Frågan om hur det kommer att påverka vården är komplex. Att den äldre delen av befolkningen ökar behöver inte betyda att vårdkonsumtionen stiger i samma takt eller på alla vårdnivåer. Detta visas i tillbakablick och framtidsprognos där flera parametrar såsom

¹ Redo för framtiden? | Vård- och omsorgsanalys (vardanalys.se)

befolkningsutveckling, den medicinska utvecklingen och hur vården är organiserad beaktas. Ett exempel på detta är att behovet av vårdplatser inte anses sammanliknat till den beräknade ökningen av antalet äldre i befolkningen.^{2 3} Ett steg i utvecklingen av hälso- och sjukvården är omställningen till Nära vård där större delaktighet från patienter på flera sätt skall göra att sjukvårdens resurser utnyttjas mer effektivt.⁴

Huvudmännen ska bedriva en god och säker vård

Äldre personer är en grupp med stora individuella skillnader i ålder såväl som hälsa, intressen och värderingar. För att äldre personer ska behålla sin hälsa och övriga livsförutsättningar så länge som möjligt behöver vård och omsorg utgå från varje individs förmågor och behov. Det krävs ökad kompetens för att bedöma vilka insatser som tillgodoser de individuella behoven. Förebyggande och tidiga insatser är viktiga för den enskildes välbefinnande och för att det ska finnas resurser att ta hand om dem med behov av mer omfattande insatser.⁵

Första januari 2018 trädde Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i kraft, som avser att främja samverkan mellan kommun, primärvård och specialistvård. Syftet är att skapa en trygg, säker och smidig övergång från slutenvård till öppen vård och omsorg. Utöver hälso- och sjukvårdslagen finns även andra centrala delar av lagstiftningen, exempelvis patientlagen (2014:821).

Lagkrav att leva upp till

Patientnämnderna bedriver lagreglerad verksamhet med uppdrag att ta emot klagomål och synpunkter från patienter och närstående avseende offentligt finansierad hälso- och sjukvård i regioner och kommuner samt viss tandvård. Utifrån synpunkter och klagomål ska patientnämnderna bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och till att verksamheterna inom hälso- och sjukvården anpassas efter patienternas behov och förutsättningar. Patientnämnderna ska årligen analysera inkomna klagomål och synpunkter samt uppmärksamma regioner och kommuner på riskområden och hinder för utveckling av vården.⁶

Patientnämndens underlag av synpunkter och klagomål ger inte ensamt en bild av hur vården i stort fungerar men visar på patienters upplevelser då de inte har varit nöjda i

² Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2021–2040 (scb.se)

³ Fakta om vårdplatser | SKR

⁴ Omställning till Nära vård | SKR

⁵ [Vård och omsorg för äldre – Lägesrapport 2023 \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/Vard-och-omsorg-for-aldre-Lagesrapport-2023)

⁶ 3 § Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

kontakten med vården. Hälso- och sjukvården kan, genom att se patienten som en medskapare i vården, använda sig av patienternas upplevelser i det systematiska patientsäkerhetsarbetet.

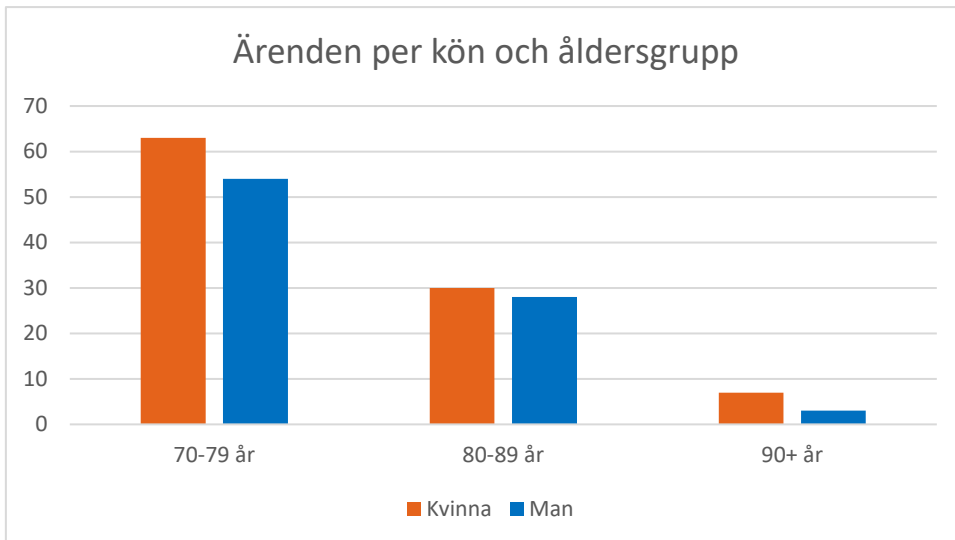
Lyfta fram patienters upplevelser

Med denna rapport vill vi belysa upplevda erfarenheter av patienter 70 år och äldre, som de själva eller deras anhöriga framfört från kontakter med vården. Förhoppningen är att dessa ska kunna bidra med värdefull kunskap i arbetet med att utveckla vården för en patientsäker, personcentrerad och nära vård, samt att vårdens resurser används på bästa sätt.

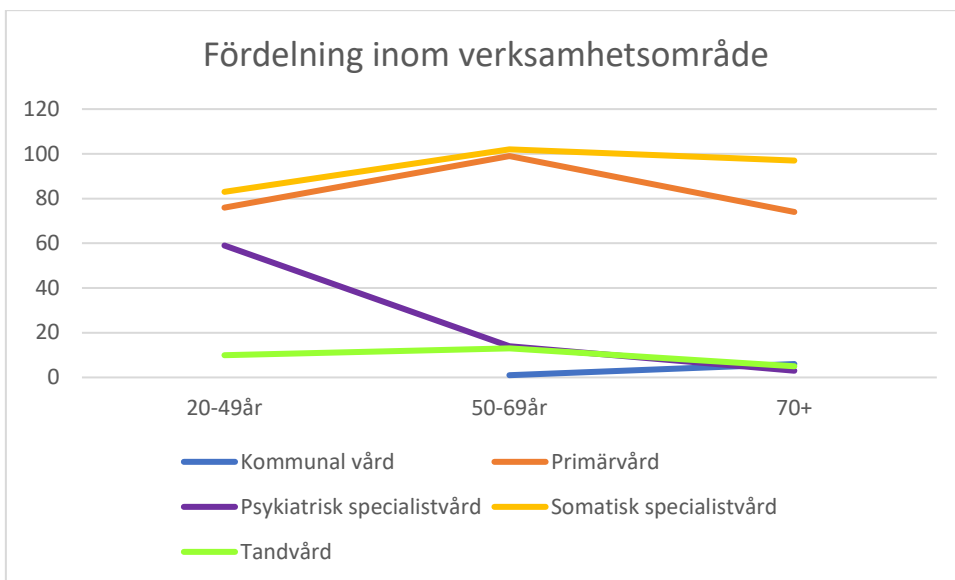
Analysens avgränsning

Alla inkomna synpunkter och klagomål registreras i ärendehanteringssystemet Platina och kategoriseras utifrån dess karaktär. Avgränsning för denna analys är inkomna ärenden, tidsperioden januari till och med augusti 2024, registrerade under åldersgrupper 70 år och äldre. Totalt har det inkommit 743 ärenden, varav 185 ärenden rör vald målgrupp. Sett till den totala mängden ärenden för vald period utgör detta cirka 25 procent. Under helåret 2023 stod ärenden rörande 70 år och äldre för samma procentsats, 25 procent. Patientberättelserna har bearbetats i form av textanalys som resulterat i olika underrubriker/ delavsnitt.

Klagomål i siffror



Av valt åldersspann är fördelningen 54 procent av ärendena rörande kvinnor och 46 av ärendena rörande män. Inget av ärendena är registrerade under okänt kön. Det är fler ärenden gällande kvinnor i samtliga åldersintervall, 70–79, 80–89 respektive 90 + år. I åldersintervallet 80–89 år är fördelningen nära på jämn.

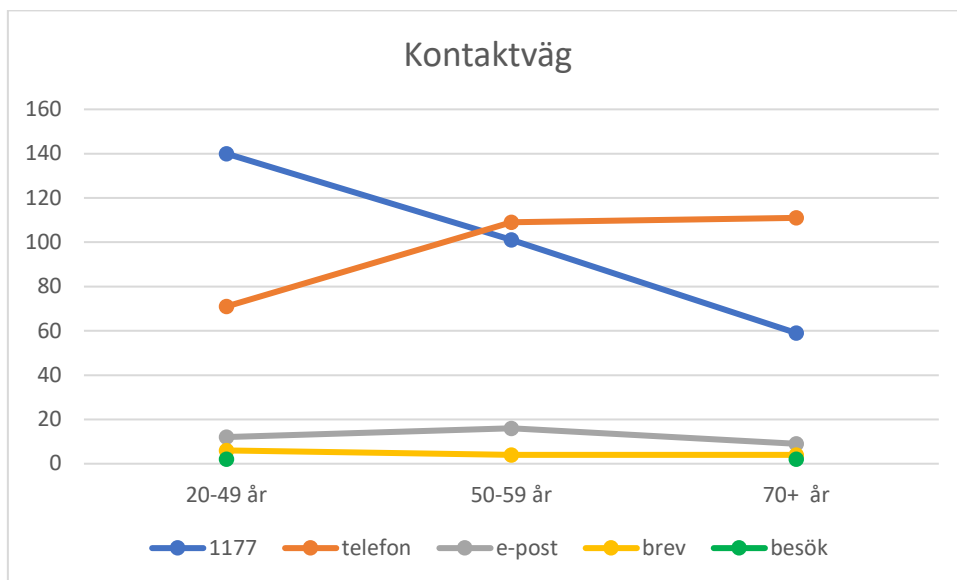


Kommunal vård	6
Primärvård	74
Psykiatrisk specialistvård	3
Somatisk specialistvård	97
Tandvård	5
Totalsumma	185

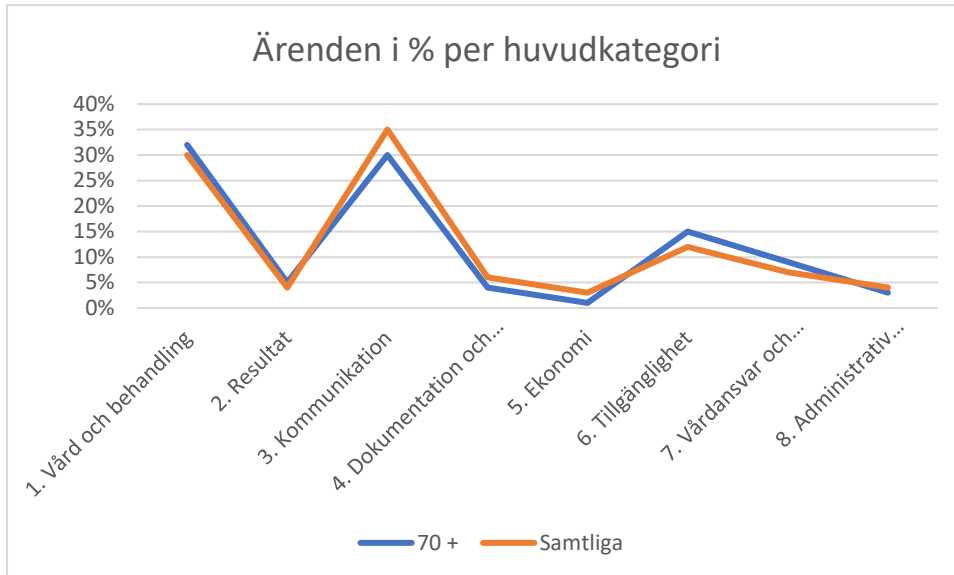
Majoriteten av ärenden är registrerade under somatisk specialistvård (52 procent) följt av primärvård (40 procent). Ärenden gällande kommunal vård, tandvård och psykiatri är få. Större delen av ärenden för kommunal vård återfinns i åldersspannet 70 år och äldre, till skillnad från ärenden gällande psykiatrisk specialistvård som minskar markant i de äldre åldersgrupperna.

Kontaktvägar

Patientnämndens förvaltning går att nå via; telefon, formulär via inloggning på 1177s websidan, e-post, brev eller förbokat besök.



Kontakt genom digital kommunikation har de senaste åren ökat och är det vanligaste sättet att inkomma med synpunkter. Åldersgruppen 70 år och äldre ses däremot telefonen som den vanligaste kontaktvägen. En del som valt att i första kontakt ringa in, har därefter valt fortsatt digital kommunikation genom 1177 med patientnämnden.



Av diagrammet ses att äldre personer har högre förväntningar om en bättre tillgänglighet till vården, framför allt till primärvården. Bättre kommunikation och samordning mellan vårdgivare kring planeringen vid utskrivning efterfrågas. De upplever att resultat av behandlingar inte blivit som väntat i större utsträckning samt att vård och behandling brustit. Här ses ärenden där patienten vid flera tillfällen sökt hjälp för sina symtom men inte erbjudits tid.

Det här berättar patienterna

Patienter efterfrågar dialog

I flertalet klagomål återfinns det synpunkter på brister i kommunikationen även när klagomålets främsta händelse var något annat, till exempel att patienten hade väntat länge på vård. Kommunikationssvårigheter har i vissa fall lett till att patienter inte känt sig delaktiga i sin vård. I flera inkomna ärenden har dialogen brustit gällande läkemedelsjusteringar.

”Receptförskrivande läkare har successivt sänkt dos och uttagningstider utan att alls rådgöra med mig”

En patient uttrycker otrygghet kring sin läkemedelsordination. Patienten berättar att hen fått biverkningar och upplever att läkaren provar sig fram utan att vara säker på diagnos. En besviken patient framför i kontakten med patientnämnden att läkare dosjusterar utan att lämna information. Denna patient uttrycker stor oro över att läkemedlet kan vara på väg att fasas ut och patienten, som använt läkemedlet under lång tid för sina besvär, bävar inför vilka konsekvenser det skulle ge. Ett ärende rör en patient som ställer sig

frågande till hur dialog helt kan utebli i kontakten med en ny läkare. Patienten har kallats till läkarbesök och fått träffa en annan läkare än ordinarie receptförskrivare. Efter besöket noterar hen att inget nytt recept fanns. När patienten åter kontaktar hälsocentralen informeras hen om att preparatet nekats utifrån läkemedlets narkotikaklassning. Läkaren gav ingen information om detta vid besöket och patienten önskar en förklaring. Vissa patienter upplever sig misstrodda när justeringar görs utan att information ges, andra tappar förtroendet för läkaren och ibland även för vården.

Läkaren har mot min vilja satt ut smärtstillande läkemedel, jag känner mig misstrodd. När samme patient sedan önskade prata om sin övriga läkemedelsbehandling ville läkaren inte och besöket avslutades. Patienten har idag inget förtroende för läkaren och har önskat att få byta.

Underlagen i patientnämndens klagomål visar behovet av att i varje vårdmöte säkerställa att mottagaren kan tillgodogöra sig informationen och att den är anpassad efter patientens personliga förutsättningar. I ett ärende har en patient uppfattat att läkaren satt ut hans blodtryckssänkande läkemedel och känner oro för detta. I kontakt med läkaren visar det sig att patienten missuppfattat informationen.

Min läkare har satt ut min Metoprolol men när jag skriver till hen och frågar om man kan göra det utan risk får jag motfrågan; har du slutat ta Metoprolol?

En patient ställer sig frågande till varför hen nekats remiss till specialistvården. Patienten lever med långvarig smärta efter ett ingrepp och har i kontakt med primärvården önskat remiss till specialistvården.

En patient upplever sig förbisedd i kontakten och planeringen inför ett kirurgiskt ingrepp. Patienten upplever inte att hen blir lyssnad till och saknar information och förklaring till det ingrepp som planeras. Patienten uttrycker stor oro för att remissen till kirurgen inte är komplett och tror att utredningen som gjorts inte är fullständig.

Varför ska jag opereras för något som jag haft i årtal och som inte påverkar de besvär jag sökt hjälp för? Varför stannar utredningen upp trots att mina besvär kvarstår?

Vad händer om uppföljningen brister?

I urvalet av synpunkter finns ärenden där patienter upplevt brister i uppföljning av pågående behandling och/eller pågående sjukdom. För patienterna leder utebliven uppföljning till ökad oro, frustration och en känsla av att inte bli tagen på allvar.

En patient med Parkinson har under många år stått under läkemedelsbehandling känner sig besviken över att varken biverkningar eller järnvärde följts upp. Patienten har i efterhand förstått att hen under många år haft biverkningar i form av personlighetspåverkan och låga järnvärden. En annan patient som haft tät uppföljning av sin diabetesjukdom reagerar när hen inte kallas enligt tidigare intervall. Istället för kontroll två gånger per år så har patienten inte följts upp på närmare ett och ett halvt år. Patienten uttrycker oro för sin hälsa och är rädd att hen har blivit bortglömd av vården.

”Min far känner sig nonchalerad och har mycket låg tilltro till att hans besvär tas på allvar och behandlas/följs upp korrekt” skriver en anhörig till en patient med komplex sjukdomshistorik där vården på försök dosjusterat blodtrycksläkemedlet. Uppföljningen bestod i att patienten själv fick ta sitt blodtryck på enheten. Patienten fick inga frågor eller råd, både patient och närstående är oroliga då de inte känner att uppföljningen tagits på allvar.

”När min pappa idag kommer till hälsocentralen för uppföljning så får han på egen hand ta ett blodtryck, fylla i resultatet och lägga i en brevlåda. Min pappa frågar också personal på plats om det kan hjälpa honom att ta ett blodtryck i stående (eftersom just det är hans besvär) men de har aldrig hört talas om ett ortostatiskt blodtryck. Han får heller inte prata med någon vårdpersonal om hur han mår eller hur det går med hans yrsel/blodtryck. Han får inga råd om egenvård eller hur han ska hantera sina besvär. Jag blir oerhört besviken och förvånad att man har mage att kalla detta för uppföljning. För en äldre patient är det heller inte gjort i en handvändning att åka 8 mil tur och retur.”

Närstående till en patient med långvarig depression, som förbättrats av ECT-behandling i kombination med läkemedel, ifrågasätter hur läkaren kan avsluta båda behandlingarna samtidigt utan uppföljning. Patienten blir snabbt försämrad och läggs in för slutenvård. Närstående är mycket kritisk till besluten som orsakat stort lidande.

”Kan man verkligen avsluta en fungerande behandling utan att ens planera att utvärdera resultatet? Hen mådde så bra men är nu inlagd och kräver flera ECT behandlingar i veckan”.

En patient som genomgått ett flertal undersökningar saknar svar på vad utredningen visar. Patienten har stora besvär, är begränsad i sina dagliga aktiviteter och får ingen information om fortsatt utredning.

En äldre patient drabbades under ett vårdtillfälle av urinvägsinfektion. Närstående påtalade patientens symtom och bad vårdgivaren att följa upp detta, vilket glömdes bort och patienten skrevs ut. Väl hemma blev patienten förvirrad, ramlade och blev åter inlagd på sjukhus.

Brister i omvårdnad

Upplevda brister i omvårdnaden har påtalats av anhöriga till patienter. En anhörig som kontaktat patientnämnden beskriver att det, under ett vårdtillfälle, bland annat varit svårt att få stöttning från personalen. Under vårtiden som, varade cirka en vecka, beskriver hen att patienten inte fick någon duschhjälp eller gångträning. Hen ska ha fått hjälp till toaletten en gång. Hemgången skedde i all hast med förklaring till att det blivit bråttom när transporten anlände. Utskrivningsmeddelande och kontakt med hemtjänsten hade inte hunnits med. En annan anhörig beskriver liknande berättelse och påtalar brister i omvårdnad gällande hjälp med dusch, stöd vid måltider och munvård.

”Min far kände sig inte trygg under vårdtiden. Kände inte att personalen var där för att hjälpa honom med de saker han inte klarade av. Svårt att få tag på personalen. Min fars reaktion är att han aldrig kommer att acceptera att hamna på den avdelningen igen!”

Söka vård förgäves

Flera anhöriga har inkommit med ärenden där de vill påtala att deras förälder sökt hjälp utan att få den vård de hoppats.

I ett ärende berättar en livspartner till en avliden patient om den maktlöshet de upplevt när patienten sökt vård vid flera tillfällen under ett halvårs tid på grund av smärta i rygg och urinvägsproblem men nekats läkartid. Patienten fick under tidsperioden träffa sjuksköterska och sjukgymnast men trots upprepad önskan bokades ingen tid till läkare. När partnern informerade vården om att patienten inte längre kunde gå erbjöds patienten en tid. Patienten lades in på sjukhus och blåscancer med ryggmetastaser upptäcktes. En dryg vecka senare avled patienten.

En patient beskriver sin sorg efter att ha anlänt till akutmottagningen med ambulans med svår postoperativ smärta. Patienten, som tidigare haft blodproppar, ber utifrån sin oro om en röntgenundersökning för att utesluta nyttillkommen blodpropp. Patienten nekades röntgen, smärtan bedömdes komma från ett diskbräck och patienten skickades hem med smärtstillande. Symtomen förvärrades och några dagar senare genomfördes röntgen, bilderna visade att patienten haft en stroke. Patienten fick bestående men.

”Det var för sent att åtgärda stroke och jag har fått bestående men av detta som nedsatt känslighet höger sida samt sämre balans.”

En närstående berättar om hur livspartnern under en längre tid sökt vård för smärta i rygg och buk innan partner avlidit i hjärtsvikt. Närstående grämer sig över känslan att partnern fick lida mer än vad som skulle varit nödvändigt om man utrett mer.

Läkarna måste lyssna på anhöriga som ju är de som känner patienten bäst! Och bara för att en patient är dålig behöver de inte sätta in palliativ vård omedelbart, att ta några prover är inte så besvärligt, då hade de upptäckt att det fanns mycket att göra.

Närstående upplever brister i delaktighet

I flera av ärendena beskriver anhöriga att de önskat få vara mer delaktiga i patientens vård. Anhöriga uttrycker att de många gånger har värdefull information om patienten som kan vara till nytta för vården, men att detta ignoreras.

”Jag hade önskat bli inkluderad i min frus vård”

En anhörig skriver till patientnämnden att hen upprepade gånger sökt kontakt för att möjliggöra sitt deltagande vid enhetens kommande telefonkontakt med patienten, för att kunna stötta, men enligt den anhöriga svarar inte mottagningen på hens förfrågan.

Det framkommer även synpunkter på att närstående inte informerats om förändringar i patientens hälsotillstånd eller vård. Flera närstående beskriver att de under tiden patienter vårdas ineliggande inte får information om vad som bestäms och planeras, detta gäller främst de patienter som själva har svårt att föra sin talan eller, som varit svårt sjuka.

”Jag förstod inte att hen hade så kort tid kvar i livet, jag fick ingen information eller möjlighet till att vara delaktig. Hade jag vetat är det så mycket jag gjort annorlunda.”

”Under vårdtiden fick jag ingen information om min käreastas hälsotillstånd. Jag efterfrågade flera gånger samtal med ansvarig läkare. Svåra besked lämnades henne helt ensam. Jag fick aldrig möjligheten att finnas som stöd.” - säger en sorgsen anhörig efter att hans livskamrat avlidit efter en tid på sjukhus.

Närstående till en patient som under sjukhusvistelse upplever att få åtgärder gjordes, att riktlinjer för behandling inte följdes, misstänker att detta orsakat dödsfallet. Hen hade önskat bli inkluderad i patientens vård. Närstående efterfrågade samtal i samband med att patienten avled, men det blev aldrig av

”Efter inläggningen blev han allt sämre, ingen pratade med mig utan jag fick höra att "det brukar vi inte göra". När till slut en hjärtsviktsspecialist hade jour reagerade han kraftigt och försökte häva det dåliga tillståndet, det var tyvärr alldeles för sent”.

En anhörig inkommer med ärende rörande sin avlidna livskamrat. Patienten uppsöker akuten med anledning av spontana kräkningar och läggs in. Man finner en tumör på bukspottkörteln och patienten avlider på sjukhus några veckor senare. Anhöriga är besvikna över den vård patienten mottog. I efterhand har de fått höra av annan medicinsk personal att de misstänker överdosering av vätskedrivande som en orsak till att hen avled så snabbt. Anmälaren berättar att den avlidne patienten under 3 veckors vårdtid haft 14 olika läkare. Hen är även besviken över att patientens önskemål om att byta avdelning till onkologen inte infriades.

”Jag har pratat med onkologen och de har bekräftat att min livskamrat skulle mottagit en helt annan vård”.

I ett annat ärende kontaktade en anhörig avdelningen där närstående vårdats för att få veta hur tillståndet var. Hen möttes av en oförstående personal som meddelade att ingen patient som överensstämde med namnet fanns på avdelningen. När den anhörige förklarar att de hälsat på patienten på avdelningen hänvisades hen att kontakta hemtjänsten eller ringa bårhuset. Synpunkterna gäller det okänsliga i att låta närstående eftersöka om patienten avlidit. Bårhuset kunde senare bekräfta dödsfallet.

Resultatet som inte blir det man hoppades

Flera berättar att den behandling eller operation som gjorts inte alltid fått det resultat som de förväntat sig. Det kan till exempel handla om att behandlingen inte lett till den förbättring som patienterna hoppats på. För en del patienter har komplikationer uppstått både sådana som anses kunna vara förväntade och sådana som varit undvikbara. Många efterfrågar en förklaring och möjlighet till ersättning.

En patient som efter operation upplevt kraftigt försämrad funktion och aktivitetsnivå. I sin berättelse beskrivs hur det påverkat patientens livskvalitet mycket negativt och att hen fått belastningssmärter i andra delar av kroppen.

”Jag har efter en höftoperation blivit invalid i stället för att bli ”frisk o hel”. Dessutom har jag nu fått ryggbesvär, ont i mitt ena knä p.g.a. hälta och felbelastning! Min besvikelse finner inga ord. Jag är en väldigt aktiv person som har varit ute i skog och mark, fjällvandring, fiske, bärplockning, hundpromenader, ”rubbet” idag kan jag inte ens gå ut själv med min hund, eller göra något ute på tomten.”

En anhörig inkommer med ett ärende i syfte att belysa vikten av att läkemedel till Parkinsonsjuka patienter ges på utsatta tider. I sitt brev beskrivs de biverkningar som patienten haft under vårdtillfället när läkemedlet inte givits enligt ordination och vilka konsekvenser det medfört. Innan sjukhusvistelsen kunde patienten gå, äta och hantera toalettbesök självständigt. Första dagen efter inläggningen låg patienten till sängs med sänggrindar endast iförd blöja. Patienten var svår att få kontakt med, sov mest hela tiden och hade kramper. Patientens omvårdnadsbehov var stort och det var många kompetenser inkopplade.

”Utan optimal medicinering under vårdtillfället kommer felbeslut att göras av vården.”

”Bedömningar som gjorts på en felaktigt medicinerad patient av läkare, sjuksköterska, fysioterapeut, logoped m.m. utföll så att hjälpmedel skrevs ut för att han inte skulle gå, fallrisk fanns, vak sattes in för att hålla honom i säng eller sitta i rullstol, han fick timbalkost och logoped föreslog sondmatning. Han låg eller satt i rullstol med blöja, passiv dygnet runt. Själv trodde jag att hen försämrats drastiskt och att slutet var förestående.”

Besvikelsen blir stor när förväntning och förhoppning om behandling inte infrias. En patient kallades av kirurgen för operation, körde många mil, och fick först vid besöket information om att åtgärd i stället skulle utföras av ortopederna vid ett annat tillfälle. Patienten nedslås av beskedet och lämnas med en ovisshet över hur lång väntan som det innebär.

”Jag blev besviken över att läkaren inte i ett tidigare skede kollat upp detta. Inte kul att köra 24 mil för ingenting.”

En annan patient som undersöktes inför en eventuell höftledsoperation påtalar att hen fick svåra besvär från ett knä efter undersökningen. Läkaren uppges ha vridit patientens knä så att svullnad och smärta uppstod. Patienten som har reumatisk sjukdom har fått röntga knäet och kommer eventuellt behöva åtgärda skadan operativt.

Kommunal vård

Patientnämnden har fåtal klagomål rörande den kommunala hälso- och sjukvården. De flesta berättelserna är inkomna via en nära anhörig. Det flera berättelser har gemensamt är synpunkter rörande läkemedel och bristande omvårdnad.

En anhörig har önskat framföra vikten av riktiga bedömningar och uttrycker en oro över hur lätt det kan bli fel. Den anhörige har reagerat på att sin förälders allmäntillstånd förändrats drastiskt, föräldern upplevs slapp i kroppen och frånvarande i samtal. Vid kontakt med personalen ges besked att föräldern övergått till palliativ vård med smärtlindring och att all övrig medicin satts ut. I kontakt med läkaren bekräftas att beslut om palliativ vård tagit i samråd med boendets sjuksköterska. Ett hembesök görs därefter av läkaren, beslutet hävs och den tidigare läkemedelsbehandlingen återupptas.

En patient med demenssjukdom upplevs ha övermedicinerats vid sitt boende vilket bland annat lett till fallskador. Övermedicineringen ska ha skett med anledning av patientens utåtagerande beteende. Förhoppningar finns om att patienten inom kort ska få plats på ett demensboende.

”Pappa kan inte göra någonting själv, inte äta, inte dricka inte gå på toaletten är i stort behov av hjälp.”

En modfällad anhörig framför brister i omvårdnad och medicinering vid boendet. Anhöriges förälder har tappat mycket i vikt, maten står ofta kvar på rummet och morgonmedicinen ges sent på förmiddagen. Föräldern tas inte till toaletten utan får göra sina behov i blöja och har drabbats av trycksår. En annan förtvivlad anhörig lämnar synpunkter över sin demenssjuke förälders omvårdnad. Den anhörige framför att blöjor inte byts tillräckligt ofta och att föräldern sällan får duscha. Den anhörige har fått indikationer att bristerna till viss del beror på personalens rädsla för patienten.

”Jag tycker inte att alla tar sitt ansvar och ger trygghet till både pappa och mig som anhörig.”

Den som väntar på något gott – väntar alltid för länge

Större delen av inkomna ärenden gällande bristande tillgänglighet rör primärvården.

Bland annat återfinns synpunkter gällande svårigheter med att boka en tid, oftast till läkare. Enligt anmälare har det vid vissa enheter varit svårt under längre tid och patienter berättar att de förväntas ringa tidigt på morgonen dagligen till dess att ett besök kan erbjudas. ”*Alternativet är att jag uppsöker akuten för någon harmlös åkomma*” -skriver en patient. En annan kontaktar patientnämnden med oro över sina hjärtproblem. Patienten har i över en veckas tid försökt få en tid relaterat till förvärrad bröstsmärta vid upprepade tillfällen. Hen har flertal gånger uppmanats att återkomma på telefon en annan dag. Patienten oroar sig över att inte få hjälp, tror sig behöva ändringar i läkemedelsordinationer. En multisjuk patient beskriver sin besvikelse över att inte ha fått träffa läkare på flera år. I kontakt med vården har hen meddelats att det inte kan bli aktuellt förrän om några månader. Då besöket är en förutsättning för beslut om hjälpmedel hade en tidigare tid varit önskvärd.

I patientnämndens underlag av klagomål gällande tillgänglighet till specialistvården återfinns ärenden där patienter väntar på ingrepp, undersökning eller uppföljning. En patient väntar på information om planerad åtgärd för sin cancerdiagnos. I kontakt med mottagningen har hen fått till svar att de ska se om det finns någon bokningsbar tid. Patienten påtalar vikten av att man som patient måste få känna trygghet och att behandling inte drar ut på tiden. En patient berättar att hen väntat närmare fyra månader på kallelse till postoperativ undersökning efter sin by-pass operation. Patienten upplever enheten svår att få tag på och informationen till patienten som bristfällig.

En patient med svåra smärtor har fått besked om att den totala väntetiden för sitt ortopediska ingrepp är minst tio månader. Patienten är besviken över den långa väntan och berättar om sina stora begränsningar i vardagen. En annan patient som efter fem månaders väntan på tid till hörcentralen har fått information om att den förväntade väntetiden är 12 månader. Patienten hade önskat att man i ett tidigare skede gett en realistisk bild om förväntad kötid och att vården borde ha informerat om vårdgarantin.

”Redan vid bekräftelsen av remissen borde man från hörcentralens sida ha varit medveten om att vårdgarantin inte kunde hållas och borde redan då gett mig information om att jag kunde åberopa vårdgarantin. Hade jag fått den informationen då, hade jag för nästan 6 månader sedan kunna åberopa vårdgarantin i stället för att låta tiden gå. Att nu efter nästan 6 månader ställa mig i en ny oviss kö känns verkligen inte som att jag får ta del av det som är vårdgarantins syfte.”

I ett annat ärende inkommer synpunkter på lång väntan på ambulans. Patienten som befanns sig på en centralt belägen plats föll illa utomhus och ådrog sig ett benbrott. Det var vid tillfället -16 grader och väntetiden blev lång då ingen ambulans fanns ledig vid larmtillfället. När en tillgänglig ambulans fått larmet tog det ytterligare 35 minuter innan de var på plats trots närhet till sjukhus. Patienten hade vid ambulansens ankomst en kroppstemperatur på 32 grader.

Bland inkomna ärenden återfinns flera klagomål på lång väntan till ögonmottagningen bland annat för bedömning men även för starroperation. Det patienterna beskriver är en oro för att deras syn ska försämrats och bli permanent nedsatt. Flera efterfrågar möjligheten att vända sig till annan vårdgivare utomläns. Ett ärende som tar upp väntan till starroperation; patienten hade lovats undersökning inom tre månader. Efter ett halvår kontaktar patienten mottagningen och sätts då upp på återbudslista. Två månader senare får patienten en tid men den avbokas. ”*Under det dryga halvår som gått har min syn försämrats ytterligare*” skriver patienten och önskar vård vid annat sjukhus då synen försämrats. Patienten erbjuds kort därefter en besökstid.

”Vårdgarantins gränser är med råge passerade och jag är beredd att åka dit vård kan ges, varhelst i landet det kan ske. Det allra sämsta är att vänta utan att veta om någon lösning finns”.

Andra synpunkter till samma verksamhet har inkommit där man efterfrågar kallelse för besök. I ett ärende hade patienten väntat nästan sju månader efter att optikern skrivit remiss med misstanke om grå starr. En patient fick information om att hen skulle kallas för kontroll av ögontryck inom tre månader. När den tiden passerat kontaktades mottagningen som kort meddelade att inga tider fanns tillgängliga. Patient och dess anhörig undrar över hur lång väntetiden kan bli och, om det finns möjlighet att få göra undersökningen någon annanstans. Oron för att bli blind är stor.

Överlämna mig säkert

Flera ärenden innehåller synpunkter som belyser brister i informationsöverföring och samverkan i samband med att patienten ska överflyttas till annan vårdverksamhet/enhet eller skrivas ut till hemmet. Bland annat förekommer det i flera ärenden att patienten skrivits ut från sjukhuset, och att anhöriga fått besked om detta med mycket kort varsel, eller inte alls. Det framkommer även att vårdplanering inte genomförts med konsekvensen att patienten blivit återinskriven eller, att det blivit problematiskt när patienten kommit hem.

”Min far har ramlat många gånger dom senaste åren varav en gång livshotande. Under de senaste två veckorna har han ramlat tre gånger och legat på sjukhus

två av dom gångerna och blivit hemskickad utan utökad hjälp. Hade behövt korttidsboende.”

I kontakt med patientnämnden framför anhörig bristande samordning. Dennes förälder har vårdats inläggande efter fall i hemmet. Patienten skrevs ut till hemmet och kort därefter ramlade hen igen och blev återinlagd. Patienten hade begränsad tillsyn och hjälp av hemtjänst. Anhörig är kritiska till att ingen ny behovsbedömning genomfördes innan hemgången. Verksamheten svarar att de har framfört patientens begränsningar till kommunen men att de inte kan påverka biståndshandläggarens beslut om insatser. I ett annat fallrelaterat ärende har en person ramlat och skadat en axel. Hen skickas hem utan smärtlindring och utan att man kontrollerat hur det skulle fungera i hemmet. Anmälaren framför att patienten på eget bevåg tagit för hög dos paracetamol och patientens livskamrat fått ta stort ansvar för att hjälpa patienten med dennes personliga omvårdnad. En uppgift som beskrivs ha varit övermäktig.

”Hur man kan skicka hem en person som är så förvirrad och ska vara själv utan tillsyn? De sa att hon skulle bli bättre av att komma i hemmiljö, men hon visste knappt var hon var” skriver en ledsen anhörig vars mamma varit inläggande på grund av förvirring. Patienten skrevs ut till hemmet med insatser från hemtjänst. Dagen efter tillkallades ambulans på grund av att patientens förvirring försämrats och hemsituation ansågs ohållbar. Patienten blev återinlagd under en tid och skrevs sedan ut till ett boende. Anhörig ifrågasätter varför hans mamma inte fick komma direkt till korttidsboendet.

I ärendemängden återfinns synpunkter på bristande samordning i samband med operation utförd utomläns. En patient som genomgått en bypassoperation (vid Norrlands universitetssjukhus) skrevs ut till hemmet trots att rutin är eftervård på sjukhus. Patienten var inte informerad om att hen vid utskrivning hade förhöjda infektionsvärden men uppmärksammade själv infektionstecken efter några dygn i hemmet och kontaktade vården och fick inläggande vård. Patienten upplevelse var att samordningen mellan enheterna brast. I ett annat ärende har en patient med komplext vårdbehov fått eftervård på sjukhus i länet efter operation i Umeå. Närstående upplever brist på samordning och planering i samband med flytten. Patienten tacklade av, hade nedsatt nutritionsstatus och riskerade lunginflammation till följd av att hen inte fick komma i gång och röra på sig.

Önskemål från patienter

I samband med att patienter och närstående inkommer med synpunkter och klagomål lämnas många gånger även förbättringsförslag. Patienters och närståendes kunskap och

erfarenheter är en resurs som inte tas till vara i tillräckligt stor utsträckning inom hälso- och sjukvården. Bara patienter och närstående vet hur vården upplevs ur användarens perspektiv, och de har ofta unika erfarenheter av hur olika delar av vård- och omsorgssystemet interagerar med varandra och har bäst överblick över hela vårdkedjan.

Att man som anhörig blir lyssnad på. Jag träffar min mamma flera gånger i veckan och känner henne väl. Att man får möjlighet att berätta för läkarna hur hon är. Ingen har frågat mig som anhörig. Att man måste söka och be att läkarna ska ringa upp mig som anhörig och sedan tar det en vecka” skriver en anhörig som har en demenssjuk mamma.

Förbättra samverkan mellan olika instanser/avdelningar inom regionen och utanför länet.

”Bättre personlig kontakt med patienten när det gäller ordinationsförändringar av läkemedel” önskar en patient som successivt fått sin ordination sänkt över tid utan att en dialog har förts.

Säkerställ att det finns rutiner för att Parkinsonmedicinering ges enligt Parkinson läkarens ordination. Rätt sort på rätt tid samt ej i samband med intag av protein. *För Parkinsonpatienter fungerar varken kroppen eller knoppen vid felaktig medicinering”*.

Patient som upplever att e-tjänsten för förnyelse av recept är krånglig och föreslår förbättringar. *”För att lättare förnya läkemedel så föreslår jag att listan där man ser när den senast blev förnyad och hur många uttag som finns kvar. Denna lista skall ligga under förnya och inte som idag då man måste kolla fram och tillbaka”*.

Patient som väntat länge på tid till hörcentralen önskar att vården hade lämnat information om vårdgaranti och patientens rättigheter. *”När man under lång tid saknar resurser att ge vård inom rätt tid bör vårdtagaren omgående informeras om detta och om vårdgarantin”*.

”Bättre utbildning för personal och vikarier gällande hur medicin skall ges, dygnsfastan måste bli kortare” skriver en anhörig som upplever brister i den kommunala vården.

Det är värt att klaga

I samband med svar från vården framgår det ibland vilka förbättringar som synpunkterna har lett till, både för enskilda patienter och på en övergripande nivå. Exempel på förbättringar för enskilda patienter är att de erbjudits läkartid hos en annan läkare efter att ha lämnat sin synpunkt. Tack vare inkomna synpunkter har brister i interna rutiner kunnat identifieras och åtgärdas. Det finns också exempel där inkomna

synpunkter tagits upp till diskussion på arbetsplatser i lärande syfte och där närmaste chef fört samtal med berörd personal kring det som inträffat.

Här följer exempel på hur synpunkter tagits om hand;

Avvikelsen har tagits upp i arbetsgruppen i lärande syfte i vårt systematiska arbetssätt. Vi skärper rutinen så att vi säkerställer att vi har rätt remiss till rätt patient vid provtagning och påminner om ID kontroll vid provtagning. Skriver vården till en patient som i samband med provtagning förväxlats med en annan patient.

För att skapa trygghet hos patienten, har läkartid erbjudits för att ta upp de frågeställningar patienten haft i dialog, där möjlighet till följdfrågor naturligt ges.

Bemötande är en mycket viktig fråga och något vi ständigt betonar och pratar om i olika sammanhang. Vi ska alla bemöta varandra professionellt och jag kan bara beklaga att du vid ditt besök inte fick den upplevelsen. Går att läsa ur ett annat svar från en enhet.

Tankar kring resultatet

Vården ska så långt som möjligt utformas i samråd med patienten, och närstående ska ges möjlighet till delaktighet när det är lämpligt. Många klagomål vittnade om brister i informationen, att den har varit otillräcklig eller otydlig. I svar från vårdgivarna bekräftas också att informationen har brustit. Ett exempel är en patient som saknat undersökningsresultat och vidare åtgärd. I svaret från vårdgivaren går att läsa:

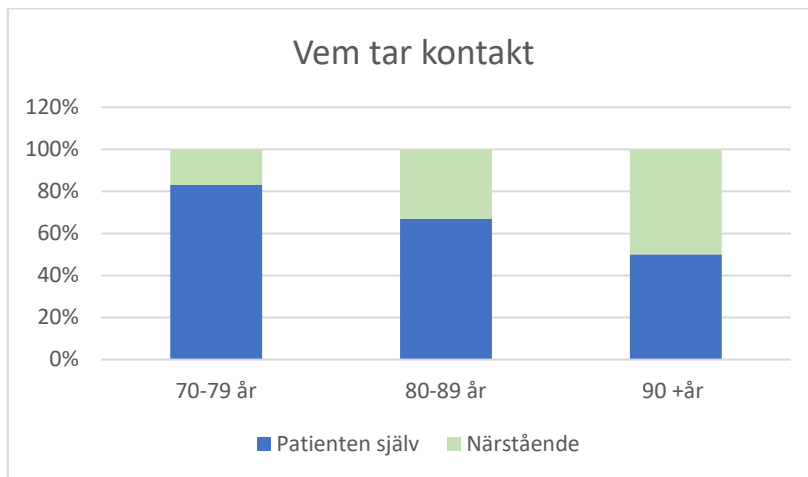
”Tack för att du gör oss uppmärksam när vi brister i vår återkoppling” tillsammans med vilka åtgärder man tagit för att det inte ska hända igen.

I analysens resultat återfinns synpunkter på bristande informationsöverföring och samordning. En bättre samordning och samverkan mellan kommuner och regioner kan öka effektiviteten. Kommuner och regioner behöver bättre kunskap om och förståelse för varandras processer, för att identifiera möjligheter till samordning och samverkan. Många kommuner beskriver att den regionala primärvården alltför ofta är osynlig och att omställningen till en nära vård ökar trycket på kommunernas verksamheter, vilket bidrar till svårigheterna med att behålla omfattningen av det offentliga åtagandet i äldreomsorgen.⁷

Personcentrering ter sig extra viktig i vården av äldre personer med tanke på att den åldrande människan kan ha så olika behov och förutsättningar. För att stärka det personcentrerade arbetet behöver läkare eller annan vårdkontakt ge patienten

⁷ [Redo för framtiden? | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

förutsättningar till att vara delaktig vid beslut om vård och behandling och förklara på ett sätt som är enkelt att förstå.



I takt med ökad ålder ökar antalet ärenden som inkommer genom en närstående.

Se närstående som en resurs. I underlaget om vem som tar kontakt med patientnämnden för synpunkter och klagomål ökar kontakttagande från närstående i takt med att patienten blir äldre och har större behov av stöttning. Närstående har i underlaget till denna analys inkommit med ärenden där de upplevt motstånd från vårdgivande verksamheter.

Det behövs en trygg samordning runt patienten. En bättre samverkan mellan vårdgivande enheter och kommunal vård gynnar patientens upplevelse av vård och skapar trygghet, hos såväl patienten som hos anhöriga.

I urvalet fanns endast ett fåtal ärenden där patienten uttryck att hen känt sig diskriminerad utifrån sin höga ålder. Däremot beskrivs ärenden där patienter upplevt sig få vänta lång tid på undersökning och/eller behandling. Man ska komma ihåg att ålder är en faktor som gör att de nekas undersökningar och behandlingar. Det som kan vara värt att tänka på är att i takt med stigande ålder ökar risken för att drabbas av olika typer av sjukdomar, där alla inte är behandlingsbara eller där behandling inte förväntas ge det resultat som skulle vara önskvärt. När det gäller behandling som kräver narkos framkommer det i vårdgivarnas svar att det inte är patientens ålder som avgör om en behandling är möjlig. De är ofta patientens grundsjukdom som utgör ett hinder.

Inte bara i ärendemängden av valt analysområde, utan även rörande andra ärende, inkommer frågor kring ersättning vid skador som uppstått i samband med vård. Ett exempel är en patient som efter en höftledsoperation har konstant brännande smärta från ryggen ut i foten. Under operationen har en nerv blivit avskuren och hen undrar över ersättning. Att vårdpersonal antingen behöver bli bättre på att informera eller få utbildning kring patientförsäkringen kan antas. Personal bör informera om patientens

rätt till att söka ersättning vid vårdskada/misstänkt vårdskada via Löf. Om just detta beskrivna ärendeexempel är en skada som ersätts är svårt att avgöra. Men för patienten är det kostnadsfritt att vända sig till patientförsäkringen för utredning.

Vi konstaterar också att patienternas förväntningar om vad klagomålet ska leda till inte alltid överensstämmer med vårdgivarens uppdrag, och att detta kan leda till besvikelse och frustration hos den som klagar. Om äldres oro och förväntningar identifieras finns möjlighet att ge rätt information, stärka patientens delaktighet och öka förtroendet för vården.